

Aprobat în ședința Guvernului din 28 mai 2025

Decizia protocolară nr.18. /2025

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară

Având în vedere că Republica Moldova, ca stat candidat pentru aderare la Uniunea Europeană (UE) și ca membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU), recunoaște principiul solidarității între națiuni și acceptă asumarea responsabilității de a identifica soluții pentru problemele globale și de a sprijini alte state pe parcursul dezvoltării lor sociale și economice,

având în vedere principiile Uniunii Europene, ale Organizației Națiunilor Unite, ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, și anume democrația, statul de drept, universalitatea, indivizibilitatea și drepturile omului și libertățile fundamentale, respectarea demnității umane, principiile egalității și solidarității,

având în vedere că politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară trebuie promovată și coordonată cu inițiativele și activitățile similare din partea mediului economic și societății civile, în baza principiilor acordării de asistență umanitară, cu respectarea dreptului internațional umanitar, a drepturilor omului și a drepturilor refugiaților,

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

Prezenta lege reglementează activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova, cadrul programatic și instituțional, precum și cadrul de finanțare și de

implementare în domeniul politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Articolul 2. Principiile cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară

Republica Moldova respectă principiile internaționale care stau la baza politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, inclusiv a politicii de cooperare pentru dezvoltare a UE, conform Declarației de la Paris privind eficacitatea cooperării pentru dezvoltare (2005), a Agendei pentru acțiune de la Accra (2008) și a asumării Parteneriatului global privind eficacitatea cooperării pentru dezvoltare de la Busan (2011), precum și obligațiile asumate în cadrul organizațiilor internaționale în care Republica Moldova este membră.

Articolul 3. Obiectivele cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară

Cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară cuprinde totalitatea activităților întreprinse în conformitate cu principiul solidarității internaționale, pentru:

a) susținerea pe termen lung a dezvoltării economice și sociale durabile, întreprinderea acțiunilor care contribuie la reducerea sărăciei și la îmbunătățirea nivelului de trai al populației din alte state, ridicarea nivelului educațional și al calificării profesionale a populației, precum și cel de incluziune socială;

b) promovarea și susținerea păcii și securității, dezvoltării democrației și a societății civile din alte state, incluzând dezvoltarea statului de drept, principiile bunei guvernări și respectarea drepturilor omului;

c) oferirea asistenței umanitare, care constă, în mod special, în furnizarea mijloacelor financiare și/sau bunurilor acordate statelor în caz de dezastre și conflicte armate, cu scopul atenuării consecințelor asupra victimelor, inclusiv sprijinul oferit pentru reducerea riscului dezastrelor naturale și în procesul de tranziție de la o situație de criză umanitară către procesele de reabilitare sau de reconstrucție timpurie;

d) realizarea activităților de comunicare, de educație pentru dezvoltare și de conștientizare, întreprinse pentru creșterea gradului de înțelegere la nivelul Republicii Moldova, precum și în alte state, a problemelor de dezvoltare internațională, a interdependenței dintre țări, precum și a activităților realizate în vederea adresării acestora.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară – totalitatea activităților întreprinse și finanțate de Republica Moldova pentru dezvoltare internațională și asistență umanitară;

cooperare internațională pentru dezvoltare – set de activități specifice în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare, care vizează atingerea unor obiective de dezvoltare;

asistență umanitară – set de activități întreprinse cu scopul de a oferi ajutor și sprijin persoanelor aflate în nevoie, de a proteja demnitatea umană, de a contribui la reducerea suferinței oamenilor, inclusiv de a participa la salvarea de vieți omenești cu echipe specializate, în caz de dezastre naturale de mare amploare, de foamete și malnutriție sau alte situații de urgență ori ca urmare a conflictelor, precum și de a susține și sprijini programele de prevenire, reabilitare și reconstrucție;

program multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (în continuare – *Program*) – documentul strategic de stabilire și de planificare a priorităților tematice și geografice ale Republicii Moldova în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară pe termen mediu și lung;

plan anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (în continuare – *Plan*) – documentul ce stabilește obiectivele anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale Republicii Moldova pentru anul bugetar respectiv;

obiectivele anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară – prioritățile tematice și geografice, aprobate prin Program, reflectate prin activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară implementate în anul bugetar respectiv, care țin cont de evoluțiile apărute pe plan internațional și de demersurile inițiate la nivelul Uniunii Europene sau la nivel internațional;

implementare directă – realizarea de către Ministerul Afacerilor Externe (în continuare – MAE) în mod direct, conform legislației în vigoare, a unor activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

implementare indirectă – realizarea de către MAE a unor activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin intermediul unor beneficiari, în conformitate cu prevederile prezentei legi;

beneficiari – alte state sau organisme desemnate de acestea, organizații internaționale și agenții ale acestora, entități de drept privat, ale societății civile sau ale mediului academic din Republica Moldova sau alte state, care beneficiază de mijloace financiare alocate MAE pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

acorduri de finanțare – instrumente juridice, indiferent de denumire sau formă, în baza cărora se realizează transferurile de mijloace financiare alocate MAE pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în condițiile prevăzute de lege;

grant – finanțare cu caracter nerambursabil pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

sprijin bugetar direct – transfer de resurse financiare către entități de drept public din alte state pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

componentă de asistență umanitară – cota procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, din care se asigură reacția rapidă la apelurile internaționale ale instituțiilor publice și organizațiilor societății civile care acționează în beneficiul final al statelor sau regiunilor afectate de crize umanitare și care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege;

costuri auxiliare – costuri de suport, necesare pe durata implementării activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Capitolul II **CADRUL INSTITUȚIONAL**

Articolul 5. Rolul coordonator al MAE

MAE, în calitate de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a Republicii Moldova, îndeplinește următoarele atribuții:

a) urmărește îndeplinirea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate privind realizarea obiectivelor internaționale de dezvoltare, eficacitatea asistenței pentru dezvoltare și coerența politicilor pentru dezvoltare, precum și a altor angajamente în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară asumate, în calitate de stat candidat pentru aderare la UE și de stat membru al ONU;

b) prezintă anual Guvernului activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova;

c) urmărește, împreună cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale care participă, în sfera lor de competență, la politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova privind finanțarea cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, în limita bugetelor aprobate cu această destinație;

d) gestionează mijloacele financiare alocate pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin implementare directă sau indirectă, conform legislației în vigoare;

e) elaborează și monitorizează implementarea Programului;

f) încheie, în nume propriu sau al Guvernului Republicii Moldova, acorduri de finanțare și protocoale de colaborare în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară;

g) colectează informații despre activitățile întreprinse de Republica Moldova în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară și le transmite organizațiilor internaționale specializate;

h) coordonează activitatea Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară și asigură secretariatul tehnic al acestuia;

i) facilitează transferul de expertiză între instituțiile și autoritățile publice din Republica Moldova și statele beneficiare;

j) asigură vizibilitatea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară ale Republicii Moldova;

k) stabilește criteriile de desemnare a beneficiarilor;

l) îndeplinește alte activități în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Articolul 6. Cooperarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale

(1) Autoritățile administrației publice centrale și locale, în limitele competențelor proprii, pot implementa activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară din bugetul propriu, în conformitate cu Programul.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale care implementează din bugetul propriu, în aria lor de competență, activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară informează, anual sau la cerere, MAE în legătură cu activitățile respective.

Articolul 7. Comitetul consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară

(1) În scopul asigurării coerenței planificării strategice și stabilirii priorităților tematiche și geografice în politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a Republicii Moldova, se înființează Comitetul consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară (în continuare – *Comitetul consultativ*), care funcționează în coordonarea MAE.

(2) La ședințele Comitetului consultativ pot participa, în calitate de invitați, și reprezentanți ai altor instituții și autorități publice, ai societății civile, precum și ai mediului academic sau de afaceri.

(3) Componenta, atribuțiile, organizarea și funcționarea Comitetului consultativ sunt stabilite de către Guvern.

Capitolul III CADRUL PROGRAMATIC

Articolul 8. Programul

(1) În conformitate cu principiile și obiectivele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, Programul cuprinde:

- a) prioritățile tematice și geografice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- b) componenta de asistență umanitară;
- c) modalitățile de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

(2) Programul se elaborează de către MAE pentru o perioadă de patru ani.

(3) Programul se supune avizării Comitetului consultativ și se aprobă de către Guvern.

Articolul 9. Planul

(1) Planul cuprinde obiectivele anuale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, componenta de asistență umanitară, costurile auxiliare, precum și modalitățile de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

(2) Planul se elaborează de către MAE pentru anul bugetar respectiv.

(3) Planul se supune avizării Comitetului consultativ și se aprobă prin ordinul ministrului afacerilor externe.

Capitolul IV

CADRUL DE FINANȚARE ȘI DE IMPLEMENTARE

Articolul 10. Mijloacele financiare alocate din bugetul de stat

(1) Republica Moldova asigură finanțarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară de la bugetul de stat, cu respectarea principiilor transparenței și predictibilității.

(2) Programul include o estimare multianuală a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat pentru implementarea priorităților tematice și geografice ale Republicii Moldova în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, în limita cheltuielilor prevăzute în aceste scopuri în cadrul bugetar pe termen mediu.

Articolul 11. Utilizarea mijloacelor financiare

Mijloacele financiare alocate activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sunt gestionate de către MAE prin modalități de implementare directă și, respectiv, indirectă, conform prevederilor legale.

Articolul 12. Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare directă

(1) Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare directă se realizează de către MAE prin:

a) achiziții publice de bunuri, lucrări și servicii necesare pentru realizarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în conformitate cu legislația privind achizițiile publice;

b) donații;

c) transfer de expertiză către beneficiari;

d) acordarea burselor de studii și de cercetare.

(2) Condițiile specifice de utilizare a mijloacelor financiare prin implementare directă se stabilesc prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Articolul 13. Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare indirectă

(1) Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare indirectă se realizează de către MAE, prin transfer de mijloace financiare către beneficiari, în temeiul unui acord de finanțare, potrivit art. 14, sau în baza unui ordin al ministrului afacerilor externe.

(2) Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare indirectă se realizează sub formă de granturi, potrivit art. 15, de sprijin bugetar direct, conform art. 16, și de contribuții voluntare, potrivit art. 17. În toate cazurile, răspunderea pentru utilizarea mijloacelor financiare în conformitate cu destinația din acordul de finanțare sau a ordinului ministrului afacerilor externe revine beneficiarului.

(3) Utilizarea mijloacelor financiare prin implementare indirectă se reglementează prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Articolul 14. Acordurile de finanțare

(1) MAE poate finanța, prin intermediul beneficiarilor, în baza unor acorduri de finanțare încheiate cu aceștia, activități de cooperare internațională pentru dezvoltare reglementate în prezenta lege.

(2) Acordurile de finanțare conțin, printre altele, obiectivul finanțării, modalitatea de transfer a mijloacelor financiare, raportarea activităților finanțate, obligația de returnare a unor eventuale sume care nu au fost utilizate conform acordului de finanțare, modalitatea de soluționare a diferendelor.

(3) Prevederile pe care trebuie să le conțină acordurile de finanțare și procedura lor de încheiere se stabilesc prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20, în funcție de forma finanțării, stabilită potrivit art. 13 alin. (2), și de categoria beneficiarului.

Articolul 15. Granturi

(1) Mijloacele financiare acordate MAE pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pot fi alocate sub forma

unui grant, în temeiul unui acord de finanțare sau prin ordin al ministrului afacerilor externe.

(2) Granturile sunt contribuții financiare directe, sub formă de:

a) proiecte de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

b) contribuții la bugetul general al unor organisme de drept public sau de drept privat, care urmăresc îndeplinirea unui obiectiv al Republicii Moldova înscris în cadrul politicii naționale de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

(3) Granturile se acordă prin proceduri competitive de selecție a beneficiarilor sau prin atribuire directă, în temeiul unei justificări temeinice.

(4) Principiile și procedurile aplicabile granturilor se stabilesc prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Articolul 16. Sprijin bugetar direct

(1) MAE poate acorda sprijin bugetar direct printr-un acord de finanțare unei entități de drept public din alt stat beneficiar.

(2) Regulile de acordare a sprijinului bugetar direct se stabilesc prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Articolul 17. Contribuții voluntare

(1) Contribuțiile voluntare se acordă unei organizații internaționale, la bugetul acesteia sau la bugetul unor entități administrate de aceasta.

(2) Contribuțiile voluntare se acordă printr-un acord de finanțare sau prin ordin al ministrului afacerilor externe.

(3) Regulile de acordare a contribuțiilor voluntare se stabilesc prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Capitolul V ASISTENȚA UMANITARĂ

Articolul 18. Principii specifice

Asistența umanitară se realizează cu respectarea principiilor umanității, imparțialității, neutralității și independenței, fiind furnizată fără a se ține seama de cetățenie, religie, gen, etnie sau apartenență politică.

Articolul 19. Prevederi specifice privind acordarea asistenței umanitare

(1) Asistența umanitară are ca obiectiv furnizarea materialelor, resurselor umane și financiare, realizarea operațiunilor de răspuns la dezastre, creșterea

capacității de prevenire și de răspuns la dezastre a autorităților și organizațiilor care acționează în domeniul asistenței umanitare.

(2) În cazurile furnizării asistenței sub formă de bunuri și materiale de primă necesitate și asistenței cu echipe de intervenție la dezastre, MAE colaborează cu Ministerul Afacerilor Interne, prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și al structurilor cu atribuții în domeniu coordonate de acesta, conform legislației specifice și procedurilor existente la nivel european și național.

(3) Prin componenta de asistență umanitară, MAE sprijină organizațiile internaționale, instituțiile publice și organizațiile societății civile care acționează în beneficiul final al statelor sau regiunilor afectate de crize umanitare.

(4) Procedurile specifice de acordare a asistenței umanitare din componenta de asistență umanitară sunt stabilite în Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevăzut la art. 20.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 20. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.

Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va adopta Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, precum și Regulamentul de organizare și funcționare a Comitetului consultativ

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și
asistență umanitară

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (<i>în continuare - Proiectul</i>) este elaborat de Ministerul Afacerilor Externe (<i>în continuare - MAE</i>).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat în temeiul angajamentelor asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat pentru aderare la Uniunea Europeană (<i>în continuare - UE</i>) privind transpunerea legislației europene relevante, identificate în cadrul procesului de screening explicativ și bilateral cu Comisia Europeană pe marginea Capitolului 30 „Relații externe” – blocurile „Asistența umanitară” și „Politica de acțiune externă”. Proiectul respectă recomandările din Rapoartele de extindere pe anii 2023-2024, care stabilesc, printre altele, adoptarea unui cadru juridic adecvat pentru cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară, în concordanță cu politicile și principiile UE, ale Organizației Națiunilor Unite (<i>în continuare ONU</i>) privind realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, precum și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (<i>în continuare OCDE</i>). Republica Moldova va deveni după data aderării stat <u>exclusiv</u> donator de asistență oficială pentru dezvoltare (<i>în continuare AOD</i>). În acest sens, Republica Moldova are obligația să instituie cadrul instituțional și legislativ conform practicii europene, care îi va asigura respectarea angajamentelor asumate, astfel încât la data aderării să dispună de un sistem de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară funcțional și competitiv la nivel european. Potrivit documentelor de planificare pentru realizarea cerințelor de aderare a Republicii Moldova la UE (<i>obiectivul nr. 76 din Planul Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin HG nr. 841/2024; acțiunea nr. 5 din Capitolul 30, Clusterul 6 „Relații externe” din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023; acțiunea nr. 1, Capitolul 30, Clusterul 6 din proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la UE pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025)</i>), MAE are sarcina de a transpune prevederile Regulamentului (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar prin elaborarea cadrului juridic privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru țările din afara UE. De asemenea, MAE este responsabil de transpunerea Declarației comune a Consiliului și reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene (2008/C 25/01) privind ajutorul umanitar și a Convenției cu privire la asistența alimentară. MAE este abilitat să întocmească cadrul normativ menționat în baza prevederilor punctului 7, subpunctul 7¹) al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea MAE, aprobat prin HG nr. 697/2017. Proiectul este aliniat cu obiectivele strategice ale Guvernului, stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (<i>aprobată prin Legea nr. 315/2022</i>), în special cu Obiectivul general 9: „Promovarea unei societăți pașnice și sigure” și prioritatea „Dezvoltarea capacităților și instrumentelor de furnizare a securității la nivel național și regional pentru gestionarea situațiilor de criză și a celor excepționale”.

UE și statele sale membre se numără printre cei mai importanți donatori de AOD la nivel global, angajându-se să promoveze valorile europene și să contribuie la stabilitate și prosperitate în țările partenere. La nivelul UE, principiile directe sunt stabilite prin acte precum Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (*TFUE*), Consensul European privind Dezvoltarea (2017) și alte documente-cadru care definesc obiectivele și politicile de cooperare internațională pentru dezvoltare.

La nivelul statelor membre, fiecare țară dispune de un mecanism propriu de elaborare, finanțare și implementare a acțiunilor de cooperare internațională, armonizat cu țințele și angajamentele UE (*de ex. să contribuie la atingerea obiectivului comun de 0,7% din Venitul Național Brut alocat AOD*). Dimensiunea umanitară este reglementată în strânsă legătură cu principiile ONU și OCDE, fiind consacrată în legislațiile naționale prin norme ce asigură transparență, eficiență și responsabilitate bugetară.

Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al UE și Cadrul financiar multianual stabilesc regulile privind cheltuielile UE, inclusiv cele destinate instrumentelor de cooperare pentru dezvoltare. Comisia Europeană gestionează fondurile direct (*prin DG INTPA – Direcția Generală pentru Parteneriate Internaționale, DG ECHO – Direcția Generală pentru Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare etc.*) sau în parteneriat cu statele membre, conform principiului subsidiarității.

Țările UE și-au adaptat legislațiile privind finanțele publice pentru a crea mecanisme clare și transparente de alocare a bugetelor dedicate asistenței internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. Elementele-cheie includ:

- ancorarea bugetelor de cooperare în legile anuale/ multianuale de finanțe (*adesea parte a bugetului ministerelor de externe sau ale unor agenții specializate*);
- formularea unor strategii naționale de cooperare pe perioade de 3–5 ani, care definesc prioritățile geografice și sectoriale, corelate cu obiectivele globale și cu predictibilitatea fluxurilor de finanțare;
- existența unor departamente distincte în ministerele de externe sau ale unor agenții naționale de dezvoltare (*ex. AFD în Franța, SIDA în Suedia, AICS în Italia*), responsabile de gestionarea fondurilor și implementarea programelor;
- respectarea normelor fiscale și bugetare din legislația națională (*transparență, responsabilitate, control și audit*);
- obligația de raportare a cheltuielilor pentru dezvoltare către organele legislative și către organismele de audit, precum și către Comisia Europeană și OCDE-DAC (*Development Assistance Committee*).

În majoritatea statelor UE asistența internațională este bugetată fie ca linie separată în bugetele ministerelor de externe, fie în bugetele agențiilor specializate de dezvoltare. Principalele aspecte comune sunt:

- linie bugetară dedicată – mijloacele financiare pentru cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară provin din bugetul de stat, sunt aprobate anual și integrate în strategii multianuale;
- reguli stricte de alocare – reflectă angajamentele și prioritățile stabilite în documentele-cadru (*de ex. strategiile naționale de dezvoltare, strategiile UE, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă etc.*);
- controale și audit – se aplică toate prevederile legislației financiare naționale, verificările curților de conturi și auditurile interne.

Finanțarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară se realizează prin:

- granturi – alocări nerambursabile de fonduri către state partenere, organizații internaționale sau ONG-uri, folosite în proiecte de dezvoltare (*ex. în educație, sănătate, agricultură, infrastructură*);
- sprijin bugetar direct – transferuri de resurse către bugetul unui stat partener, condiționate de îndeplinirea unor criterii de guvernanță și reforme sectoriale;
- contribuții voluntare – plăți către fonduri multilaterale (*ONU, UE, Banca Mondială etc.*), conform obiectivelor și intereselor naționale;
- ajutor umanitar – fonduri cu destinație urgentă, de obicei gestionate prin agenții specializate sau parteneri externi, pentru intervenții în situații de criză (*dezastre naturale, conflicte etc.*).

Majoritatea legislațiilor naționale permit realocări rapide în situații de criză umanitară, pentru a mobiliza resurse suplimentare. Sumele neutilizate sau economiile rezultate sunt returnate la bugetul de stat sau reportate conform legii anuale a finanțelor. Totodată, fiecare stat asigură o planificare predictibilă, pentru a respecta țintele de AOD.

În multe țări UE, fondurile de asistență umanitară sunt create în conformitate cu legislația privind finanțele publice, sub formă de:

- fonduri în cadrul ministerelor de externe (*de ex. Spania, Belgia, România*) – identificate bugetar ca instrumente pentru urgențe, gestionate de direcțiile specializate;
- alocări extrabugetare (*cazuri mai rare*), dar supuse controlului parlamentar și instituțiilor de audit, pentru a asigura promptitudine în răspunsurile la dezastre;
- fonduri comune cu parteneri externi (*instrumente de tip „joint funds” cu donatori privați sau organizații internaționale*) – se aplică mai ales în statele cu tradiție puternică în filantropie public-privată (*Danemarca, Suedia, Olanda*), unde managementul se face prin agenții de dezvoltare.

În toate cazurile, există cerința de transparență privind utilizarea banilor publici și de respectare a disciplinei bugetar-fiscale: identificarea clară a surselor, modul de aprobare a creditelor bugetare, rapoarte periodice și acces la informații pentru instituțiile de control.

Examinarea mecanismelor de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară din statele membre UE relevă că, deși există diferite formule instituționale (*direcții în cadrul ministerelor de externe, agenții specializate, fonduri comune cu organizații internaționale*), toate respectă principiile consacrate de legislația financiar-bugetară. Integrarea clară în bugetul de stat și definirea unor proceduri explicite de alocare și utilizare a fondurilor asigură coerență, stabilitate și conformitate cu angajamentele UE și OECD.

Lecții relevante și bune practici pentru Republica Moldova:

Pentru Republica Moldova, preluarea bunelor practici europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare presupune în primul rând instituirea unui cadru normativ unitar, care să reglementeze coerent ambele domenii. În plan financiar, mijloacele dedicate acestui scop trebuie să fie clar integrate în bugetul de stat și gestionate de MAE în deplină conformitate cu prevederile Legii nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală: disciplină, transparență, criterii clare de eligibilitate. Totodată, elaborarea și aprobarea strategiilor multianuale și a planurilor anuale de acțiune sunt esențiale pentru a asigura predictibilitatea, coerența politicilor și facilitarea planificării bugetare eficiente. Pentru a menține credibilitatea acestor politici și responsabilitatea față de contribuabili, Republica Moldova trebuie să implementeze mecanisme riguroase de monitorizare și control, inclusiv audit intern și extern, precum și proceduri clare de raportare către Parlament. Nu în ultimul rând, cadrul normativ trebuie să prevadă flexibilitate suficientă pentru realocarea rapidă a resurselor în situații de criză umanitară, respectând însă limitele disciplinei bugetar-fiscale și controlul financiar. Astfel, Moldova își va consolida reputația de partener de încredere și își va putea asuma efectiv rolul de viitor stat donator în arhitectura

europăană și internațională a cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Republica Moldova dispune de o experiență vastă în calitate de beneficiar de AOD, primind asistență pentru dezvoltare din partea organizațiilor financiare multilaterale și a partenerilor bilaterali, prin intermediul tratatelor internaționale și a acordurilor de implementare. Legea nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova stabilește cadrul juridic național pentru primirea și distribuirea ajutorului umanitar.

Republica Moldova oferă asistență umanitară bilaterală în mod *ad-hoc*, răspunzând nevoilor imediate în cazuri de dezastre majore. Cadrul de răspuns umanitar al Republicii Moldova este coordonat în principal de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (*IGSU*) din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (*MAI*). În același timp, Republica Moldova participă la unele inițiative europene în domeniul cooperării umanitare, în primul rând în calitate de stat membru al Mecanismului UE de protecție civilă.

La nivel internațional, Republica Moldova recunoaște principiile care stau la baza politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, inclusiv Agenda 2030 a ONU pentru Dezvoltare Durabilă, politica de cooperare pentru dezvoltare a UE, conform Declarației de la Paris privind eficacitatea cooperării pentru dezvoltare, a Agendei pentru acțiune de la Accra și asumarea Parteneriatului global privind eficacitatea cooperării pentru dezvoltare de la Busan.

Totodată, Republica Moldova nu dispune de cadru juridic pentru acordarea asistenței oficiale pentru dezvoltare țărilor terțe.

Prin HG nr. 595/2023 de modificare a HG nr. 697/2017 privind organizarea și funcționarea MAE, a fost creat Serviciul cooperare internațională pentru dezvoltare în cadrul Direcției integrare europeană, care a devenit operațional din 1 iulie 2024.

În cadrul ședinței Consiliului de coordonare interinstituțională (*constituit în baza HG nr. 180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la UE și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces*) din 9 august 2024, s-a stabilit că MAE, în calitate de organ responsabil pentru implementarea politicii externe a statului, cu atribuții de coordonare a politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare, va conduce procesul de transpunere a legislației UE în ceea ce privește politicile de asistență umanitară.

Decizia a avut la bază recomandările Biroului pentru integrare europeană și ale Centrului de armonizare a legislației (*CAL*) din cadrul Cancelariei de Stat, care au evidențiat faptul că, în statele membre ale UE, responsabilitatea pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară revine ministerelor de externe, direct sau prin intermediul agențiilor specializate din subordinea acestora, care elaborează, gestionează și implementează politica națională în domeniu.

Prin ordinul viceprim-ministrului, ministrului afacerilor externe din 18 decembrie 2024, a fost creat grupul de lucru interministerial pentru elaborarea cadrului normativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, condus de MAE. Obiectivele primordiale ale grupului de lucru rezidă în elaborarea proiectului Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, și a Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Reprezentarea instituțională în cadrul grupului de lucru este după cum urmează: Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Afacerilor Interne, inclusiv Agenția pentru Rezerve Materiale

și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Cancelaria de Stat, inclusiv Biroul pentru Integrare Europeană, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Congresul Autorităților Locale din Moldova. La ședințele grupului de lucru pot fi invitați experți și reprezentanții altor instituții.

Ulterior, prin HG nr. 32/2025 de modificare a HG nr. 697/2017 privind organizarea și funcționarea MAE, au fost extinse funcțiile MAE în domeniul coordonării politicii de asistență umanitară, și s-a aprobat transformarea Serviciului în Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Șeful Secției a elaborat proiectul inițial al legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară și l-a transmis membrilor grupului spre consultare. La data de 19 februarie 2025, la sediul MAE a avut loc prima reuniune a grupului de lucru, în cadrul unei sesiuni de informare și schimb de bune practici în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, organizată în parteneriat cu MAE al României. Membrii grupului de lucru au formulat propuneri și recomandări, care au fost reflectate în prezenta notă și în versiunea actualizată a proiectului.

Conform opiniei CAL, textul proiectului de lege nu constituie un act de transpunere directă a legislației UE, ci un act cu relevanță UE de aliniere la principiile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar. Astfel, pentru asemenea proiecte de acte normative naționale nu sunt aplicabile cerințele de formă prevăzute de HG nr. 1171/2018 privind aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, în speță, întocmirea Tabelului de concordanță și inserarea Clauzei de armonizare.

Promovarea Proiectului constituie o prioritate pentru alinierea Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene în contextul eforturilor de integrare europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Adoptarea Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară va permite Republicii Moldova să instituționalizeze, să contabilizeze și să raporteze corespunzător AOD și asistența umanitară oferită, să colaboreze cu actorii relevanți și partenerii internaționali în domeniu, și să asigure progresul în procesul de integrare europeană.

Proiectul urmărește creșterea vizibilității și a impactului Republicii Moldova în plan extern, implementarea eficientă a politicii de cooperare pentru dezvoltare, stimularea coordonării la nivel național și a performanței manageriale în gestionarea acestui domeniu.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul stabilește cadrul general, principiile, obiectivele și mecanismele prin care Republica Moldova își va desfășura acțiunile în domeniul politicii externe de dezvoltare și ajutor umanitar, în concordanță cu angajamentele internaționale și cu prioritățile naționale. Acesta reflectă intenția Republicii Moldova de a se alinia practicilor europene și internaționale, consolidându-și profilul de stat participant activ la soluționarea provocărilor globale.

Proiectul reglementează formele cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova, cadrul programatic și instituțional, cadrul de finanțare și implementare.

Pentru a asigura un cadru strategic pe termen mediu și o adaptare operativă a acțiunilor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în funcție de priorități și resursele aferente fiecărui exercițiu financiar, proiectul prevede instituirea unui Program multianual strategic și a unui Plan anual de implementare.

Programul reprezintă instrumentul strategic de bază prin care Republica Moldova își planifică, pe o perioadă de patru ani, prioritățile tematiche și geografice în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. Documentul integrează, printre altele, proporția componentei destinate acțiunilor de asistență umanitară și modalitățile generale de implementare, asigurând o abordare coerentă și unitară. Programul este elaborat de MAE, se supune avizării Comitetului consultativ și se aprobă de Guvern.

Planul constituie dimensiunea operațională anuală a Programului, stabilind obiectivele pentru exercițiul financiar curent, precum și alocările efective pentru acțiunile de cooperare internațională și asistență umanitară. În Plan se vor regăsi sumele și modalitățile de implementare a proiectelor (*directă, respectiv indirectă*), procentul alocat componentei de asistență umanitară, precum și costurile auxiliare pentru implementarea proiectelor, permițându-se, astfel, o adaptare rapidă la evoluțiile internaționale și necesitățile din teren. Planul este elaborat de MAE, se avizează de Comitetul consultativ și se aprobă prin ordinul ministrului afacerilor externe.

Deși Programul multianual integrează o parte descriptivă și una operațională, practica statelor europene evidențiază necesitatea unui document separat, aplicabil pe un singur an financiar, care să permită ajustarea rapidă a obiectivelor operaționale în raport cu schimbările de context. Astfel, Planul anual completează și detaliază aplicarea Programului, asigurând o distribuție mai precisă a resurselor, o mai mare flexibilitate în implementare și o monitorizare anuală mai riguroasă a rezultatelor.

Comitetul consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară este un organ interministerial fără personalitate juridică, responsabil de avizarea Programului și a Planului, și de asigurarea coerenței planificării în acest domeniu. Activitatea Comitetului este coordonată de MAE. Acesta are rolul de a formula observații și propuneri cu privire la stabilirea priorităților tematiche și geografice, fiind totodată un forum de discuție care poate include, la necesitate, reprezentanți ai altor instituții și autorități publice, ai societății civile, mediului academic și mediului de afaceri – fără drept de vot. Componenta, atribuțiile specifice, organizarea și funcționarea Comitetului consultativ se stabilesc de Guvern.

Proiectul de lege stabilește statutul de coordonator al MAE în politica națională de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, conferindu-i autoritatea de a propune direcțiile prioritare, de a coordona eforturile instituționale și de a gestiona resursele alocate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. Această abordare are la bază practica statelor membre ale UE, majoritatea cărora au demarat primele programe de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sub coordonarea directă a ministerelor afacerilor externe, fiind motivată de rațiuni financiare și instituționale. Ulterior, pe măsură ce bugetele și complexitatea intervențiilor au crescut semnificativ, unele țări au optat pentru crearea unor agenții de implementare specializate, însă aproape întotdeauna sub tutela sau în strânsă cooperare cu MAE. Crearea imediată a unei agenții specializate ar implica eforturi financiare semnificative: sediu, echipamente, personal, structură de management, având nevoie de un volum substanțial de fonduri de funcționare, care ar putea fi mai bine direcționate spre proiecte concrete de AOD.

MAE va raporta anual Guvernului activitățile realizate în cadrul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Autoritățile administrației publice care participă, în aria lor de competență, la implementarea cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare vor informa MAE, anual sau la cerere, cu privire la măsurile întreprinse pentru asigurarea coerenței politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Pentru a asigura o utilizare eficientă și responsabilă a mijloacelor alocate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, proiectul prevede două modalități distincte de implementare: directă și indirectă. MAE administrează aceste fonduri în conformitate cu prevederile legislației naționale, având obligația să asigure transparența, eficacitatea și impactul maxim al intervențiilor finanțate.

Implementarea directă presupune derularea unor acțiuni gestionate nemijlocit de MAE, utilizând instrumente precum achizițiile publice, donațiile, transferul de expertiză și acordarea de burse de studiu sau cercetare. Prin utilizarea acestui mecanism, Republica Moldova își va promova imaginea și expertiza tehnică, sprijinind instituțiile și cadrele profesionale din statele beneficiare. Condițiile de utilizare a mijloacelor prin implementare directă vor fi detaliate în regulamentul specific adoptat de Guvern.

Implementarea indirectă vizează utilizarea mijloacelor financiare prin acordarea de granturi, sprijin bugetar direct sau contribuții voluntare către beneficiari, în baza unor acorduri de finanțare sau a unui ordin emis de ministrul afacerilor externe. Această metodă este preferabilă în cazurile în care intervenția este mai eficientă prin delegarea resurselor către entități care dispun de o expertiză relevantă și de o prezență operațională în teren. Prin acest mecanism, Republica Moldova poate colabora direct cu organizații internaționale, instituții publice sau private și actori ai societății civile, asigurând un impact sporit al asistenței oferite. Implementarea indirectă presupune, totodată, un nivel ridicat de responsabilizare a beneficiarilor, aceștia având obligația de a respecta destinația fondurilor și de a se supune proceselor de audit și raportare prevăzute în acordurile de finanțare.

Acordurile de finanțare reprezintă instrumentul juridic prin care MAE asigură transferul de mijloace către beneficiari, reglementând obiectivul finanțării, modalitatea de utilizare a banilor, obligațiile de raportare și, dacă este cazul, returnarea sumelor neutilizate conform destinației stabilite. În cazul în care acordurile de finanțare constituie tratate internaționale, se aplică procedurile prevăzute de legislația națională în materie de tratate, asigurând astfel compatibilitatea cu obligațiile internaționale asumate de Republica Moldova.

Alocarea finanțării în temeiul ordinului ministrului afacerilor externe în cazul implementării indirecte este justificată prin necesitatea de eficiență și flexibilitate în gestionarea resurselor, având în vedere că Guvernul și-a exprimat deja poziția asupra bugetului prin aprobarea Programului multianual. Întrucât plățile au un caracter nerambursabil și nu presupun o contraprestație din partea beneficiarului, mecanismele decizionale trebuie să permită o alocare rapidă și adaptabilă.

Cadrul de finanțare și implementare prevăzut în proiectul de lege se integrează în mod coerent în cadrul stabilit de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Proiectul consacră faptul că finanțarea acțiunilor de cooperare internațională și asistență umanitară provine din bugetul de stat, respectând parametrii bugetari aprobați anual de Parlament. Principiile-cheie de transparență, responsabilitate și disciplină bugetar-fiscală sunt respectate, întrucât alocările pentru cooperare internațională și asistență umanitară fac parte din Legea anuală a bugetului de stat, iar utilizarea acestora se supune regulilor privind execuția, raportarea și auditul cheltuielilor publice.

MAE va fi responsabil de planificarea și gestionarea sumelor alocate, respectând plafoanele de cheltuieli stabilite prin Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (*CBTM*) și aprobate de Guvern și Parlament. Curtea de Conturi și auditorii interni rămân competenți să verifice modul de utilizare a mijloacelor, inclusiv a celor destinate asistenței umanitare, consolidând principiile de responsabilitate și integritate financiară.

Legea va reglementa asistență umanitară ca formă de cooperare internațională pentru dezvoltare, care are un regim specific de funcționare în cadrul acesteia. Proiectul definește componenta de asistență umanitară drept un „cota procentuală din mijloacele financiare

alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, din care se asigură reacția rapidă la apelurile internaționale, ale instituțiilor publice, organizațiilor societății civile sau mediului academic care acționează în beneficiul final al statelor sau regiunilor afectate de crize umanitare și care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege”, cu scopul de a permite reacția rapidă la crize, fiind gestionat din creditele bugetare aprobate pentru MAE, deci inclus în fluxul bugetar comun și supus controlului financiar.

Pentru a asigura o implementare clară, eficientă și transparentă a prevederilor actului normativ, Guvernul va aprob Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care va stabili procedurile aplicabile utilizării mijloacelor financiare prin implementare directă și indirectă, criteriile de selecție a beneficiarilor, normele de monitorizare, audit și evaluare, precum și obligațiile de raportare și control etc.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

1. Riscurile lipsei de intervenție (*neadoptarea proiectului de lege*)

Neadoptarea proiectului de lege ar menține un vid normativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. În absența unui cadru juridic clar și unitar, Republica Moldova riscă să nu își onoreze angajamentele internaționale, inclusiv cele asumate în contextul statutului de țară candidată pentru aderare la UE și al participării la organizații internaționale relevante (*ONU, OSCE, Consiliul Europei etc.*).

Lipsa unui mecanism transparent și predictibil de alocare a fondurilor ar împiedica gestionarea eficientă a resurselor destinate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, ceea ce ar reduce credibilitatea Republicii Moldova în fața partenerilor externi. Existența unor reglementări dispersate și a unor inițiative fragmentate ar duce la suprapuneri și ineficiențe în utilizarea banilor publici, în lipsa unei autorități responsabile de coordonare.

Republica Moldova ar rămâne în afara unor mecanisme de sprijin internațional și n-ar putea participa la inițiative comune de asistență, fiind astfel privită ca un beneficiar exclusiv de ajutor extern și nu ca un stat capabil să contribuie la stabilitatea și dezvoltarea globală.

2. Opțiuni alternative analizate și motivele excluderii acestora

2.1. Reglementarea doar a asistenței umanitare, fără cooperarea internațională pentru dezvoltare

O opțiune analizată a fost limitarea proiectului de lege strict la reglementarea asistenței umanitare, fără a include dimensiunea cooperării internaționale pentru dezvoltare. Această abordare ar fi fost mai restrânsă din punct de vedere normativ, dar nu ar fi permis Republicii Moldova să dezvolte un cadru comprehensiv, aliniat la standardele europene.

Asistența umanitară și cooperarea pentru dezvoltare sunt părți complementare ale politicii externe europene, fiind tratate în mod integrat la nivelul UE și al OCDE. Separarea lor pe etape diferite ar crea un cadru normativ fragmentat, care ulterior ar trebui refăcut ori completat sub presiunea termenelor de aderare la UE.

Practicile statelor membre UE arată că abordarea unitară duce la obținerea unei sinergii mai mari, fie că este vorba despre proiecte de dezvoltare pe termen lung sau despre intervenții umanitare.

Stabilirea de pe acum a cadrului legal pentru ambele dimensiuni permite instituțiilor naționale să își formeze progresiv expertiza, să elaboreze proceduri și să dezvolte relații de parteneriat cu donatori și instituții internaționale.

Amânarea reglementării cooperării pentru dezvoltare ar conduce la un demers tardiv, exact în momentul în care Republica Moldova va trebui să își asume angajamente mult mai extinse ca viitor stat membru UE, afectându-i astfel credibilitatea ca partener în dialogul cu UE și cu OCDE.

Politica de dezvoltare a UE se bazează pe coerența dintre acțiuni umanitare și proiectele de dezvoltare pe termen lung, insistând pe ideea că prevenția, reziliența și construcția unei societăți durabile se completează cu intervențiile de urgență în caz de criză.

Prin adoptarea unui cadru integrat încă din perioada preaderării, Republica Moldova demonstrează un angajament ferm față de valorile și standardele europene, fapt remarcat pozitiv în negocierile de aderare.

Din perspectivă bugetară, nu există un efort major suplimentar care să împiedice reglementarea concomitentă a cooperării pentru dezvoltare și a asistenței umanitare. Mijloacele financiare se vor aloca treptat, corelat cu exercițiile bugetare anuale și planificarea strategică, fără a genera o presiune imediată semnificativă asupra bugetului național. Astfel se menține un cadru flexibil, permițând prioritar intervenții umanitare, dar pregătind, în același timp, fundamentul pentru proiecte de dezvoltare, încât Republica Moldova să facă trecerea la statutul de donator în mod gradual și coerent.

Motivele pentru care această opțiune nu a fost adoptată:

- lipsa de coerență cu practicile UE, unde asistența umanitară și cooperarea internațională pentru dezvoltare sunt complementare și fac parte din același cadru strategic;
- necesitatea unei viziuni pe termen lung, care să includă nu doar intervenții de urgență, ci și proiecte de dezvoltare sustenabilă în statele beneficiare;
- dificultatea de atragere a finanțărilor internaționale, deoarece partenerii externi preferă să colaboreze cu state care au mecanisme integrate de dezvoltare și ajutor umanitar.

2.2. Alegerea între MAE și o altă instituție ca autoritate coordonatoare

O altă alternativă a fost atribuirea rolului coordonator unei alte autorități publice în locul MAE. Motivele pentru care această opțiune nu a fost adoptată:

- necesitatea integrării cu politica externă, având în vedere că acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară sunt strâns legate de relațiile diplomatice și de angajamentele internaționale ale Republicii Moldova;
- practica statelor membre UE, care în majoritatea covârșitoare a cazurilor au atribuit acest domeniu în coordonarea MAE;
- utilizarea expertizei MAE și a misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova, care permite o gestionare mai eficientă a relațiilor cu statele beneficiare și partenerii internaționali;
- costurile ridicate pe care le-ar implica crearea unei agenții specializate, având în vedere capacitățile limitate pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

2.3. Implementarea de către MAE vs. crearea unei agenții de implementare specializate

O altă opțiune analizată a fost înființarea unei agenții specializate pentru implementare, separată sau în subordinea MAE. Motivele pentru care această opțiune nu a fost adoptată:

- volumul de finanțare din următorii ani nu justifică crearea unei agenții dedicate, având în vedere că Republica Moldova este la începutul stabilirii mecanismului de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;

- costurile ridicate pe care le-ar implica crearea unei agenții, având în vedere capacitățile limitate pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară;
- riscul birocratizării excesive, întrucât o agenție nouă ar necesita structuri administrative și financiare suplimentare, ceea ce ar putea întârzia implementarea proiectelor;
- necesitatea utilizării expertizei existente, MAE având deja experiență în gestionarea relațiilor internaționale și în negocierea acordurilor de finanțare;
- flexibilitate mai mare în adaptarea mecanismelor de implementare, fără a introduce rigidități administrative care să blocheze procesele de finanțare.

2.4. Alegerea între un document normativ amplu sau unul simplificat

O ultimă alternativă analizată a fost elaborarea unui act normativ minimalist, care să reglementeze doar principiile generale ale cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, lăsând detaliile la nivel de acte subsecvente. Motivele pentru care această opțiune nu a fost adoptată:

- necesitatea unui cadru clar și previzibil, care să ofere stabilitate pe termen lung și să asigure transparența utilizării fondurilor publice;
- asigurarea conformității cu standardele UE, care impun un cadru mai detaliat pentru măsurile în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- evitarea lacunelor legislative, care ar putea duce la interpretări diferite și la dificultăți în aplicarea prevederilor.

Analiza opțiunilor alternative a demonstrat că varianta optimă este un cadru legislativ integrat, care să reglementeze atât cooperarea internațională pentru dezvoltare, cât și asistența umanitară, cu MAE în rol de coordonator și implementator principal, menținând flexibilitatea reglementărilor, finanțării și mecanismelor de intervenție rapidă. În același timp, legea lasă deschisă posibilitatea unor ajustări viitoare, în funcție de evoluția politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a Republicii Moldova și de necesitățile practice identificate în procesul de implementare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară va genera un impact relativ semnificativ asupra sectorului public, creând mecanismele de coordonare, finanțare și implementare a acțiunilor de asistență externă ale Republicii Moldova. Într-un domeniu nereglementat până acum, legea creează un cadru coerent, predictibil și eficient, asigurând utilizarea responsabilă a fondurilor și consolidarea capacităților instituționale necesare gestionării domeniului cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară.

1. Transformări structurale și instituționale

Legea clarifică responsabilitățile instituționale și stabilește mecanisme de implementare eficiente, evitând suprapunerile de competențe și lacunele administrative, care afectează în prezent funcționarea sectorului public în acest domeniu.

MAE devine autoritate coordonatoare și implementatoare, responsabilă de gestionarea și distribuirea fondurilor pentru cooperare internațională și asistență umanitară. Această schimbare oferă o viziune unitară și coerentă asupra modului în care Republica Moldova își asumă angajamentele internaționale.

Se înființează Comitetul consultativ, o platformă de coordonare interinstituțională și de dialog cu reprezentanți ai autorităților publice centrale, ai mediului academic, ai sectorului privat și

ai organizațiilor neguvernamentale, oferind sectorului public un mecanism de expertiză și consultare permanentă.

Se creează un instrument dedicat pentru asistență umanitară, care permite intervenții rapide și eficiente ale MAE în situații de urgență internațională, eliminând necesitatea unor alocări bugetare ad-hoc și reducând timpii de reacție ai autorităților publice.

2. Optimizarea proceselor administrative și decizionale

Noua lege introduce un model strategic de planificare și implementare, care permite o utilizare mai eficientă și transparentă a resurselor publice.

Programul multianual strategic oferă o viziune clară asupra priorităților pe termen mediu, asigurând predictibilitate în politica de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Planul anual detaliază obiectivele operaționale și permite ajustarea intervențiilor în funcție de evoluțiile contextului internațional, evitând rigiditatea deciziilor financiare și administrative.

Prin combinarea mecanismelor de implementare directă (*achiziții publice, transfer de expertiză, burse*) și implementare indirectă (*granturi, sprijin bugetar direct, contribuții voluntare*), administrația publică obține un nivel mai ridicat de flexibilitate și adaptabilitate.

3. Impact pe termen scurt, mediu și lung

Pe termen scurt, se va crea cadrul secundar de reglementare (*regulamente, proceduri operaționale, programe și planuri*), iar MAE va trebui să își adapteze structurile interne pentru noile responsabilități.

Pe termen mediu, se va observa o mai bună coordonare a intervențiilor statului în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, o transparență sporită și un mecanism eficient de finanțare.

Pe termen lung, Republica Moldova își va spori vizibilitatea pe plan extern, își va consolida statutul de partener internațional credibil, va putea atrage resurse externe pentru proiectele sale și va participa activ la inițiative globale de dezvoltare și sprijin umanitar.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de Lege este un cadru (*enabling framework*), conceput să stabilească structura legală și instituțională a Republicii Moldova pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Costurile inițiale vor fi orientate către operaționalizarea mecanismului de implementare, consolidarea capacităților administrative necesare gestionării fondurilor și inițierea primelor acțiuni în domeniu.

Întrucât nu se creează o nouă agenție, sarcinile de coordonare și gestionare vor fi preluate de structurile existente din cadrul MAE – Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (*organizată conform clasificatorului OECD*). Cheltuielile de personal și de infrastructură pentru această secție sunt deja integrate în bugetul MAE și se vor ajusta anual, în funcție de necesitatea extinderii.

Finanțarea activităților în domeniul de reglementare al proiectului de lege va fi asigurată integral din bugetul de stat, în limita alocărilor stabilite prin CBTM și aprobate anual prin Legea bugetului de stat. Impactul financiar al noii reglementări va fi gradual, având în vedere că se propune intrarea în vigoare a legii de la 1 ianuarie 2026, iar Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și

asistență umanitară va fi adoptat în termen de 6 luni de la această dată. Ulterior, până la sfârșitul anului 2026, va fi elaborat primul Program multianual pentru perioada 2027-2030, ceea ce va permite o planificare financiară clară și etapizată.

Implementarea efectivă a proiectelor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară este preconizată după adoptarea primului Program multianual pentru perioada 2027-2030 și a primului Plan anual aferent anului 2027. În acest context, resursele financiare vor fi alocate conform priorităților stabilite, permițând o distribuire echilibrată a fondurilor, fără impact semnificativ asupra bugetului general. Finanțarea va fi ajustată anual în baza rezultatelor obținute, asigurând astfel un echilibru între angajamentele asumate și capacitatea de implementare a acestora.

În lipsa unui Program multianual strategic, nu pot fi stabilite cuantumul anuale concrete destinate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. Acestea vor fi definite progresiv, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, prin intermediul CBTM și a Legii anuale a bugetului de stat, conform potențialului bugetar al Republicii Moldova.

Atât legislația primară (*proiectul de lege*), cât și cea secundară (*Regulamentul de aplicare*) nu impun o cifră fixă sau un procent obligatoriu din bugetul public, iar volumul cheltuielilor destinate cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare rămâne la latitudinea Guvernului și a Parlamentului, în limita principiilor de disciplină fiscal-bugetară și a capacităților reale ale economiei naționale.

Normele europene (*Consensul European privind Dezvoltarea*) și cele ale OCDE (*prin Comitetul pentru Asistență pentru Dezvoltare – DAC*) pun accentul pe programare multianuală și alocare treptată, în funcție de capacitatea bugetară și de obiectivele strategice.

În prezent nu există o dată certă privind aderarea Republicii Moldova la UE și nici prevederi formale care să stabilească un calendar strict de creștere a acestei cote, însă, odată cu finalizarea negocierilor de aderare, Republica Moldova va deveni în exclusivitate donator în cadrul politicii europene de dezvoltare, contribuind la bugetul UE și, implicit, la AOD gestionată de instituțiile europene.

Obiectivul pentru noile state membre ale UE destinat AOD este de 0,33% din Venitul Național Brut (*VNB*) până în 2030 și își are temeiul în Concluziile Consiliului European din 16-17 iunie 2005 (*documentul 10255/1/05 REV 1*). Ulterior, diverse Concluzii ale Consiliului UE (*inclusiv în contextul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă*) au reînnoit și prelungit aceste obiective, menținând însă pragul de 0,33% din VNB drept țintă minimă pentru noile state membre, în vederea alinierii la politica de dezvoltare a Uniunii Europene. Practica UE confirmă că nivelul de AOD se situează cel puțin la 0,15% din VNB pentru toate statele membre.

După aderare, un procent semnificativ din Asistența Oficială pentru Dezvoltare (AOD) aferentă Republicii Moldova se va reflecta în contribuția națională la bugetul UE, gestionată preponderent de Ministerul Finanțelor, conform practicilor europene (*model întâlnit în state membre precum România, unde MF acoperă cca 2/3 din contribuțiile AOD, iar MAE are un rol complementar, menținând linii de acțiune proprii*).

Prin urmare, bugetul MAE dedicat cooperării internaționale și asistenței umanitare va fi parte integrantă a volumului național de AOD, contribuind la țintele UE, însă rămânând sub controlul MAE, cu rolul de a iniția și gestiona proiecte bilaterale, regionale sau multilaterale.

În conformitate cu demersul nr. DMI/BF/513/3620 din 08.04.2025, costul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, înscris în propunerile MAE pentru Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2026–2028, este estimat la circa 2,0 milioane lei pentru perioada 2027–2028. Această proiecție derivă din necesitatea acoperirii costurilor de

implementare a primelor acțiuni și proiecte-pilot, urmând ca sumele exacte să fie corelate anual cu planificarea bugetară și incluse în Legea bugetului de stat, precum și în Programul multianual strategic și în Planurile anuale de acțiuni.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul de lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară nu constituie un act de transpunere directă a legislației UE, ci un act cu relevanță UE de aliniere la principiile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar.
Astfel, în conformitate cu punctul 13, subpunctul 5) din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018, proiectul urmează a fi prezentat spre expertiza de compatibilitate, fără a fi însoțit de tabelul de concordanță, clauza de armonizare și sigla UE.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prezentul proiect de lege este elaborat în perspectiva aderării Republicii Moldova la UE și urmărește armonizarea legislației naționale cu principiile, obiectivele și normele stabilite în <i>acquis</i> -ul UE, în special cele care reglementează domeniile cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare.
În cadrul Tabelului 1 (<i>Negotiating_Position_Table1</i>) sunt prezentate principalele documente europene relevante, dintre care menționăm:
• Articolele 208–211 din TFUE, care instituie bazele juridice pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și, implicit, pentru viitorul statut de stat donator al Republicii Moldova; • Regulamentul (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, care stabilește principiile și condițiile generale pentru intervențiile umanitare ale Uniunii; • Noua abordare UE privind cooperarea pentru dezvoltare, inclusiv Comunicări ale Comisiei și documente de politici generale (<i>cum ar fi Noua Declarație de Consens privind Dezvoltarea, Joint Statement on Humanitarian Aid, Next Steps for a Sustainable European Future – COM(2016)739 final</i>), care orientează direcțiile strategice și principiile eficienței asistenței externe; • Instrumentele financiare europene (<i>Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA III, NDICI – Global Europe, fondurile EDF etc.</i>), ce vor deveni aplicabile odată cu statutul de țară membră, dar necesită un cadru național care să reflecte condițiile de finanțare și alocare a resurselor pentru proiecte de dezvoltare; • Contribuția la obiectivele globale și la structurile de asistență (<i>Internal Agreement on financing EU Aid, Food Assistance Convention</i>), a căror implementare integrală va avea loc după aderare, dar pentru care Republica Moldova își poate crea de pe acum reglementările interne, în vederea alinierii treptate la angajamentele europene.
În concluzie, prin adoptarea prezentei legi, Republica Moldova instituie un cadru legal național care diferențiază cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară, în conformitate

cu prevederile TFUE și Regulamentul (CE) nr. 1257/96, pregătește o structură instituțională și financiară compatibilă cu *acquis*-ul UE, astfel încât, la data aderării, țara să poată acționa ca donator, îndeplinind criteriile de coerență, eficiență și transparență, se aliniază parțial standardelor și obiectivelor stabilite în documentele UE menționate, lăsând implementarea deplinei armonizări legislative și instituționale să aibă loc odată cu intrarea în vigoare a legislației relevante la nivel european, conform statutului de stat membru.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Potrivit prevederilor art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe site-ul oficial al MAE, la compartimentul Transparență/Proiecte de decizii/acte normative a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect ([*Proiecte de decizii/acte normative | Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova*](#)) și anunțul privind consultarea publică a proiectului Legii ([*Proiecte de decizii/acte normative | Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova*](#)) și versiunea definitivată a proiectului Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (număr unic 142/MAE/2025) ([*Proiecte de decizii/acte normative | Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova*](#)). De asemenea, anunțurile menționate au fost plasate și pe portalul www.particip.gov.md ([*Anunț privind inițierea elaborării proiectului Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară | Particip.gov.md*](#)).

În conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017, proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Mediului, Ministerul Apărării, Ministerul Energiei, Cancelaria de Stat, Centrul de Armonizare a Legislației, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Congresul Autorităților Locale din Moldova. Toate instituțiile avizatoare au susținut de principiu adoptarea proiectului. Obiecții și propuneri pe fond au fost recepționate din partea MAI, MF, MDED, MEC, MAIA, CS, CAL. Principalele observații au provenit de la MF, MAI și CS. MF a pus accent pe guvernanta financiară: solicitarea unor mecanisme de control riguroase, trasabilitate bugetară prin linii distincte și terminologie unitară. MAI a vizat coordonarea operațională în situații de criză și compatibilizarea intervențiilor externe cu mecanismele interne de protecție civilă. CS a solicitat armonizarea definițiilor cu cadrul existent (HG 377/2018) și clarificarea rolului de coordonator național. Rezultatul dialogului este un text consolidat care confirmă MAE drept coordonator unic al politicii de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară, instituționalizează componenta bugetară dedicată asistenței umanitare, definește Comitetul consultativ ca platformă de coordonare interinstituțională, cu detaliile funcționale delegate actelor subsecvente, păstrează flexibilitatea operațională necesară intervențiilor rapide, respectând totodată standardele UE și OCDE. Astfel, proiectul răspunde exigențelor de transparență, responsabilitate și coerență normativă, asigurând premisele necesare alinierii Republicii Moldova la bunele practici internaționale și la cerințele procesului de aderare la Uniunea Europeană.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, precum și expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Raportul Ministerului Justiției formulează o serie de observații de ordin conceptual, tehnico-legislativ și terminologic, orientate în principal spre asigurarea clarității, coerenței și conformității proiectului cu rigorile tehnicii legislative și cu Constituția Republicii Moldova. Un alt punct de atenție vizează structura generală a proiectului și modul în care sunt formulate atribuțiile instituționale, în special cele ale MAE. De asemenea, MJ solicită o revizuire a prevederilor referitoare la cadrul instituțional, în special în ceea ce privește Comitetul consultativ. Totodată, MJ recomandă ca actele internaționale menționate la art. 2 să fie însoțite de data semnării sau adoptării, iar acolo unde este relevant, să fie indicat actul normativ prin care Republica Moldova a aderat la acestea, pentru a asigura precizia juridică. De asemenea, se sugerează ca referințele la „legislația în vigoare” să fie simplificate prin

utilizarea termenului „legislația”, considerându-se că atributul „în vigoare” este redundant în contextul normativ. În ceea ce privește articolele privind utilizarea mijloacelor financiare (art. 11 și următoarele), Ministerul consideră că trebuie evitate formulările care creează impresia de dublare sau contradicție cu alte articole din lege ori cu Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală. Este exprimată și rezerve față de unele sintagme precum „transfer de expertiză” sau „vizibilitatea activităților”, care ar trebui reformulate pentru a reflecta conținut juridic clar. În final, MJ recomandă o revizuire generală a proiectului, pentru a se asigura că normele sunt formulate într-un limbaj clar, precis și coerent, evitând ambiguitățile și redundanțele, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative.

Raportul CNA este axat în principal pe evaluarea integrității reglementărilor propuse și pe identificarea eventualelor riscuri de corupție asociate implementării acestora. CNA formulează mai multe sugestii și rezerve de ordin tehnic și funcțional, cu accent pe necesitatea instituirii unor mecanisme clare de transparență, responsabilitate și control în utilizarea fondurilor publice alocate pentru activitățile de cooperare internațională și asistență umanitară. Una dintre principalele observații vizează necesitatea definirii explicite a criteriilor de eligibilitate pentru beneficiarii finanțărilor, indiferent dacă acestea se acordă sub formă de granturi, sprijin bugetar direct sau contribuții voluntare. De asemenea, se atrage atenția asupra posibilității de conflict de interese și riscurilor asociate desemnării beneficiarilor, selectării proiectelor și utilizării mijloacelor financiare. Totodată, CNA formulează rezerve în ceea ce privește unele atribuții generale ale MAE, considerând că anumite formulări (precum cele din art. 5 sau art. 11) pot lăsa loc de interpretări largi cu privire la modalitatea de gestionare a fondurilor. Nu în ultimul rând, CNA sugerează ca proiectul să includă obligația explicită de publicare periodică a informațiilor privind alocarea, utilizarea și impactul fondurilor, pentru a asigura un nivel ridicat de transparență și control public.

Obiecțiile menținute de autoritățile implicat în procesul de avizare, precum și cele expuse în rapoartele MJ și CNA au fost clarificate în cadrul a două ședințe interinstituționale, care au fost organizate de MAE în perioada 19-20 mari 2025 (procesele verbale se anexează).

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru crearea cadrului juridic intern necesar pentru asigurarea implementării legii în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, Guvernul urmează să aprobe:

- Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- Regulamentul de organizare și funcționare a Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară;
- Programele multianuale strategice de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea legii se bazează pe o structură centralizată de coordonare și un mecanism interinstituțional de consultare, care asigură coerența acțiunilor și transparența utilizării resurselor publice.

MAE este instituția principală responsabilă de implementarea legii, având atribuții în:

- elaborarea Programului multianual și aprobarea Planului anual pentru cooperare internațională și asistență umanitară;
- gestionarea fondurilor alocate pentru implementarea activităților;
- monitorizarea și raportarea utilizării resurselor;
- coordonarea Comitetului consultativ.

Guvernul are rolul de a aproba Programul multianual, asigurând alinierea acțiunilor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară cu prioritățile naționale și bugetare.

Comitetul consultativ pentru cooperare internațională și asistență umanitară este structura cu rol de avizare și consultare, care va contribui la:

- stabilirea priorităților tematice și geografice;
- evaluarea periodică a rezultatelor implementării;
- corelarea inițiativelor guvernamentale cu expertiza mediului academic, sectorului privat și organizațiilor neguvernamentale.

Ministerul Finanțelor asigură resursele financiare necesare, în limita alocărilor stabilite prin CBTM și aprobate prin Legea bugetului de stat.

Curtea de Conturi și instituțiile de audit intern monitorizează corectitudinea utilizării fondurilor publice, verifică respectarea prevederilor legale și formulează recomandări pentru îmbunătățirea gestionării resurselor.

MAE își va extinde capacitatea administrativă, în special în ceea ce privește gestionarea fondurilor și monitorizarea proiectelor, fără a fi necesară crearea unei agenții specializate. Personalul existent va fi instruit suplimentar pentru a gestiona mecanismele de finanțare prevăzute în lege.

MAE va folosi infrastructura existentă, inclusiv rețeaua de misiuni diplomatice, pentru a sprijini implementarea proiectelor pe teren și pentru a facilita dialogul cu beneficiarii.

Resursele necesare vor fi incluse în bugetul anual al MAE, iar cheltuielile vor fi planificate în limita CBTM. Nu se impun cheltuieli administrative semnificative suplimentare, deoarece mecanismele de gestionare vor fi integrate în structura existentă a MAE.

Pentru a evalua impactul implementării legii, se vor aplica mecanisme clare de monitorizare și raportare, bazate pe indicatori de performanță măsurabili.

MAE va întocmi rapoarte anuale de implementare, care vor include informații despre proiectele finanțate, utilizarea fondurilor și rezultatele obținute. Aceste rapoarte vor fi prezentate Guvernului.

Carolina PEREBINOS
Secretar de Stat

SINTEZA
avizelor la proiectul Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (număr unic: 142/MAE/2025)

Participantul la avizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluzii	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 07/3-03-62/479 din 07.04.2025</i>	1.	Instituirea unui mecanism de cooperare internațională de dezvoltare și asistență umanitară urmează a fi precedat de o evaluare/examinare a acestui mecanism în statele-membre ale Uniunii Europene, inclusiv prin prisma prevederilor cadrului normativ în domeniul finanțelor publice.	Se acceptă. Studiul a fost realizat și prezentat MF în cadrul ședinței de lucru din data de 09.04.2025. De asemenea, rezultatele studiului au fost incluse în nota de fundamentare.
	2.	În proiectul propus spre examinare, se atestă carențe aferente cadrului de finanțare și implementare, instituirea fondului de asistență umanitară, în raport cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	Nu se acceptă. Din perspectiva MAE, „cadrul de finanțare și implementare” prevăzut în proiect nu aduce atingere disciplinei bugetar-fiscale, consfințite de Legea nr. 181/2014, în măsura în care detaliile operaționale vor fi explicitate prin Regulamentul de aplicare și vor rămâne sub controlul ministerului.
	3.	În Nota de argumentare la capitolul 4.2 privind impactul financiar, autorul nu prezintă costurile estimative pentru implementarea proiectului, nici experiența altor state în acest sens (statelor-membre ale UE și statelor candidate la UE care se află la o etapă mai avansată în proces de negociere).	Se acceptă parțial. MAE subliniază că nu există un volum fix și imediat al costurilor asociate implementării legii, deoarece acest proiect creează cadrul general (<i>enabling framework</i>), iar detaliile financiare vor fi stabilite odată cu (i) adoptarea Regulamentului, (ii) elaborarea Programului multianual, și (iii) definirea priorităților în CBTM și în Legea anuală a bugetului de stat. Angajamentele UE și OECD privind creșterea cheltuielilor pentru dezvoltare se activează treptat, în funcție de stadiul aderării și de negocierile cu partenerii europeni, fără a impune sarcini financiare imediate sau nerealiste asupra bugetului Republicii Moldova.
	4.	La momentul actual, Republica Moldova acordă asistența umanitară altor state în conformitate cu Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, ratificat prin Legea nr.345/2023, precum și acordurile internaționale semnate în acest sens.	Se acceptă parțial. Faptul că Republica Moldova contribuie la Mecanismul de Protecție Civilă al UE este o confirmare a angajamentului și a participării active a țării în inițiative internaționale de urgență. Totuși, proiectul de Lege propus va furniza cadrul legislativ național complet și coerent, acoperind și alte tipuri de ajutor nerambursabil (<i>umanitar sau de dezvoltare</i>), permițând o gestionare mai strategică și mai eficientă a fondurilor și intervențiilor Republicii Moldova în afara reglementărilor specifice de protecție civilă.
	5.	Un alt instrument utilizat de Republica Moldova pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară sunt contribuții voluntare transferate către organizațiile internaționale. Astfel, în anul 2024 au fost transferate 10,0 mii dolari SUA către sub-structurile Organizației Națiunilor Unite (UNFPA, UNESCO, CERF și WFP).	Se acceptă parțial. Existența contribuțiilor voluntare la organisme ONU demonstrează că Republica Moldova a început deja să acționeze ca donator, chiar dacă la scară redusă. Cu adoptarea proiectului de Lege, asemenea alocări vor fi integrate într-un mecanism național cuprinzător, care va conferi predictibilitate, transparență și o abordare strategică tuturor formelor de sprijin extern pe care Republica Moldova le oferă.

	6.	În concluzie, se propune examinarea suplimentară a opțiunii alternative specificate la pct.3.2 al notei de fundamentare privind reglementarea la momentul actual doar a asistenței umanitare, fără cooperarea internațională pentru dezvoltare, cu instituirea acestui mecanism la momentul aderării la Uniunea Europeană.	Nu se acceptă. MAE consideră că opțiunea de a reglementa exclusiv asistența umanitară în faza actuală, amânând cooperarea internațională de dezvoltare până la aderarea la UE, nu este oportună. Un cadru unitar, care să acopere atât asistența umanitară, cât și cooperarea pentru dezvoltare, oferă predictibilitate, coerență și eficiență în gestionarea fondurilor publice, fiind, totodată, în spiritul valorilor și practicilor statelor membre UE și ale OCDE. Aderarea ulterioară la UE va deveni astfel un proces mai rapid și mai simplu, întrucât Republica Moldova va avea deja instrumentele și competențele esențiale pregătite.
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 07/3-03-71/559 din 14.04.2025 (după ședința de lucru din 09.04.2025, MAE a remis repetat către MF proiectul legii și nota de fundamentare modificate și completate conform avizului nr. 07/3-03- 62/479 din 07.04.2025)</i>	7.	Ținând cont de faptul că proiectul vine să transpună legislația Uniunii Europene în legislația națională la capitolul relații externe, blocul asistența umanitară, comunicăm susținerea de principiu a acestuia.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
	8.	Totodată, în vederea uniformizării terminologiei utilizate în proiect cu cea din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, în textul proiectului cuvântul "fondul" urmează a fi substituit cu cuvintele "mijloace financiare" la orice formă gramaticală.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
	9.	În partea ce ține de impactul financiar, autorul menționează că la momentul actual nu este cunoscut costul estimativ necesar pentru implementarea legii și prezintă experiența statelor Uniunii Europene în acest sens, cota cărora pentru politica de dezvoltare a Uniunii Europene atinge 0,15% din venitul național brut. Pentru statul nostru în condițiile economice actuale acest cost se cifrează la cca 520,0 mil lei, ceea ce este impunător asupra bugetului de stat al Republicii Moldova.	Se acceptă parțial. Cifra de 520 milioane lei, corespunzătoare la 0,15% din VNB, reprezintă un reper al practicilor europene, dar MAE subliniază că proiectul de lege nu impune asumarea acestei cote instantaneu. Nivelul efectiv al cheltuielilor se va decide prin instrumentele bugetare anuale și multianuale (CBTM, Programul multianual și Planul de acțiuni), asigurându-se astfel o creștere progresivă și sustenabilă a contribuției Republicii Moldova la cooperarea internațională și asistența umanitară.
	10.	E de menționat că, MAE în procesul elaborării proiectului Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru perioada 2026-2028, prin demersul nr. DMI/BF/513/3620 din 08.04.2025, a prezentat propuneri de politici neacoperite financiar în sumă de cca 578,4 mil lei sau cca 193,0 mil lei anual.	Se acceptă Nu necesită intervenție, deoarece nu ține de obiectul de reglementare a proiectului de lege.
	11.	Costul politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară din toate propunerile prezentate este estimat la 2,0 mil lei pentru perioada 2027-2028, prin urmare, autorul urmează să ajusteze Nota de fundamentare în acest sens.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată.
	12.	În concluzie, în vederea corelării cadrului de resurse disponibil cu politicile noi asumate, se propune sincronizarea promovării proiectului de lege cu proiectul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru perioada anilor 2026-2028.	Nu se acceptă. Amânarea promovării proiectului de lege până la adoptarea noului CBTM nu este oportună, având în vedere situația anterioară în care MF a invocat lipsa unui temei legal pentru includerea unor cheltuieli în proiectiile bugetare. Or, adoptarea legii asigură baza juridică necesară pentru planificarea resurselor, permițând MF să integreze cheltuielile aferente

			cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare în mod explicit și previzibil în viitoarele limite de cheltuieli.
Ministerul Afacerilor Interne <i>Nr. 18/917 din 17.03.2025</i>	13.	Proiectul atestă unele deficiențe de natură conceptuală, drept pentru care urmează a fi ajustat cu luarea în considerare a următoarelor propuneri.	Se acceptă parțial (conform comentariilor la obiecțiile expuse în continuare).
	14.	Potrivit compartimentului 2.2 (Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative) din Nota de fundamentare la proiect, autorul la argumentarea necesității proiectului a menționat despre participarea Republicii Moldova la inițiativele UE în domeniul cooperării umanitare, în calitate de membru al Mecanismului UE de protecție civilă. Cadrul de răspuns umanitar al Republicii Moldova este coordonat în principal de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, asigurând o abordare structurată și eficientă în gestionarea crizelor. În același timp, Republica Moldova oferă asistență umanitară bilaterală în mod ad-hoc, răspunzând nevoilor imediate în cazuri de dezastre majore. Consecvent, în Notă de fundamentare tangențial se menționează despre Mecanismul UE de protecție civilă, însă lipsește intenția de armonizare a proiectului cu Decizia nr. 1313/2013/UE a parlamentului european și a consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii se reliefează o incertitudine cu referire la nivelul coroborării normelor proiectului supus avizării cu reglementările actului european indicat. Or, acestea ar avea un spațiu de acțiune și domenii de aplicare identice. Se precizează că, prin Legea nr. 345/2023 privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, Republica Moldova a devenit participant la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene cu drepturi și obligații depline. Așa dar, potrivit art.1 alin.(2) din Decizia nr. 1313/2013/UE, protecția care urmează a fi asigurată prin mecanismul Uniunii acoperă persoanele, mediul și bunurile materiale, inclusiv patrimoniul cultural, împotriva tuturor tipurilor de dezastre naturale și provocate de om, inclusiv a consecințelor actelor de terorism, a dezastrelor tehnologice, radiologice sau de mediu, a poluării marine, a instabilității hidrogeologice și a situațiilor de urgență acute în domeniul sănătății, care survin pe teritoriul sau în afara Uniunii. Conform art. 3 din proiect cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară cuprinde totalitatea acțiunilor întreprinse, în conformitate cu principiul solidarității internaționale, pentru: c) <i>oferirea de asistență umanitară, constând în special în furnizarea de fonduri financiare și/sau bunuri acordate statelor în caz de dezastre și conflicte</i>	Se acceptă parțial. În nota de fundamentare, participarea Republicii Moldova la Mecanismul UE a fost menționată cu titlu de informare, ilustrând contextul actual al inițiativelor la care participă țara noastră în domeniul asistenței umanitare la momentul elaborării proiectului de lege, fără a însemna că acesta trebuie să transpună Decizia 1313/2013/UE. Decizia menționată reglementează Mecanismul UE de protecție civilă și nu intră în mod direct sub incidența proiectului de lege, deoarece acest mecanism se referă exclusiv la dezastrele naturale și cele provocate de om, fără a include conflictele armate. Acquis-ul UE din Capitolul 30 privind „Politica de acțiune externă” și „Asistența umanitară”, la care proiectul de lege face referire, impune o abordare mai largă a asistenței umanitare, acoperind inclusiv situațiile de conflict și reconstrucție timpurie, aspecte care depășesc sfera Mecanismului UE de protecție civilă. Articolul 3 litera c) din proiect arată că obiectivele de asistență umanitară includ și conflictul armat, faza post-conflict, precum și răspunsul la crize umanitare, care pot fi cauzate de factori diverși. În consecință, definiția asistenței umanitare prezentată la articolul 4, care include situațiile complexe și răspunsul la crizele umanitare generate de diferite cauze, reflectă reglementările europene la nivel de ajutor umanitar în sens larg și nu necesită aliniere expresă la Decizia 1313/2013/UE. Această abordare amplă este în concordanță cu reglementările UE în materie de ajutor umanitar, de tip Regulamentul (CE) nr. 1257/96 (actualizat) sau alte instrumente ale politicii externe a Uniunii, care permit intervenții și în contexte de conflict, sub rezerva principiilor umanitare (umanitate, neutralitate, imparțialitate, independență).

		<i>armate, cu scopul atenuării consecințelor asupra victimelor, inclusiv sprijinul oferit pentru reducerea riscului dezastrelor naturale și în procesul de tranziție de la o situație de criză umanitară către procesele de reabilitare sau reconstrucție timpurie.</i> Iar conform art. 4 asistența umanitară este un set de activități întreprinse cu scopul de a oferi ajutor și sprijin persoanelor aflate în nevoie, de a proteja demnitatea umană, de a contribui la reducerea suferinței oamenilor, inclusiv de a participa la salvarea de vieți omenești cu echipe specializate, în caz de dezastre naturale de mare amploare [...]. Se precizează că, oferirea asistenței prin intermediul mecanismului Uniunii de protecție civilă nu se aplică în cazul conflictelor armate. În acest context, la stabilirea legăturii cu Decizia nr. 1313/2013/UE și definitivarea proiectului, urmează de ținută cont de aceasta.	
	15.	La art. 1 care reglementează obiectul și scopul, se propune reformularea acestuia, întrucât expunerea consecutivă a elementelor constitutive ale proiectului de act normativ este insuficientă în sensul domeniului ce urmează a fi reglementat, mai exact, cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, fiind oportună evidențierea și delimitarea aspectului de acordare/oferire a asistenței umanitare. Or, actualmente, art. 1 din Legea nr. 1491/2002 cu privire la ajutoarele umanitare acordate Republicii Moldova, reglementează în mod expres raporturile juridice privind introducerea, recepționarea, păstrarea, distribuirea și evidența ajutoarelor umanitare acordate Republicii Moldova din străinătate.	Nu se acceptă. Dispozițiile art. 1, care stabilesc obiectul și scopul legii, sunt formulate în mod adecvat, întrucât noul act normativ nu vizează gestionarea ajutoarelor umanitare primite de Republica Moldova, ci reglementează finanțarea și coordonarea acțiunilor externe de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară oferite de Republica Moldova, inclusiv în situații de criză. Legea nr. 1491/2002 se referă strict la ajutoarele intrate în țară și la procedurile interne de recepționare, distribuire și evidență a acestora, în timp ce proiectul de față reglementează o sferă mult mai largă și în principal „outward” – acțiunile externe pe care Republica Moldova le întreprinde în calitate de donator.
	16.	Conform art. 2 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative actul normativ care urmărește crearea cadrului juridic național necesar pentru implementarea legislației Uniunii Europene este considerat a fi act cu relevanță UE. În corespundere cu art. 31 alin. (2), actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE”.	Nu se acceptă. Conform opiniei Centrului de armonizare a legislației, textul proiectului de lege nu constituie un act de transpunere directă a legislației UE, ci un act cu relevanță UE de aliniere la principiile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar. Astfel, pentru asemenea proiecte de acte normative naționale nu sunt aplicabile cerințele de formă prevăzute de HG nr. 1171/2018 privind aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, în speță, întocmirea Tabelului de concordanță și inserarea Clauzei de armonizare.
	17.	Întru prezentarea unei viziuni mai clare asupra obiectului reglementării, propunem reformularea art. 2, prin expunerea succintă a principiilor cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, așa cum reies din actele Uniunii Europene aferente domeniului. Respectiv, se propune de a fi exhaustiv reliefate principiile aplicabile cooperării internaționale pentru dezvoltare și ale asistenței umanitare, întrucât la art.	Nu se acceptă. Art. 2 enunță principiile internaționale recunoscute de UE și OCDE, fiind suficient pentru a ilustra cadrul general al cooperării internaționale și al asistenței umanitare. La art. 18 sunt definite principiile specifice asistenței umanitare, esențiale în intervențiile de urgență. Această structură asigură separarea clară a abordării pentru cooperarea pe termen lung și cea destinată exclusiv intervențiilor umanitare imediate. Prin urmare, nu se

		18 din proiect sunt redată principiile specifice ale asistenței umanitare, nefiind clar care ar fi atunci cele generale.	impune detalierea exhaustivă a tuturor principiilor în art. 2, deoarece ar duce la repetarea conceptelor particularizate la art. 18, fără a aduce clarificări suplimentare.
18.		De asemenea, se atestă o relaționare a art. 2 din proiectul de act normativ cu pct. 3 din Regulamentul cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 377/2018, cel din urmă conținând datele de adoptare ale actelor internaționale menționate la art. 2.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost completat.
19.		Subsidiar, la art. 2 se propune substituirea cuvintelor „este membră” cu cuvintele „deține statut de membru”.	Nu se acceptă. Sintagma „este membră” este una standard și concisă în limbajul juridic și administrativ pentru a reflecta participarea Republicii Moldova în cadrul unei organizații internaționale. Substituirea cu „deține statut de membru” ar fi redundantă și nu ar aduce o claritate suplimentară, având în vedere că sensul juridic rămâne același.
20.		La art. 4, la noțiunea ”asistența umanitară”: 1) cuvintele ”cu echipe specializate” de substituit cu cuvintele ”echipe/modul internațional de intervenție”. Argumentare: Conform HG 408/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind suportul țării-gază în situații excepționale, noțiunea echipă/modul internațional de intervenție – formațiune creată și dotată în scopul acordării asistenței internaționale pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale;	Nu se acceptă. Expresia „echipe specializate” din definiția asistenței umanitare are un caracter suficient de cuprinzător și nu se limitează la o anumită formă de organizare a intervențiilor, fiind aplicabilă indiferent de denumirea formală a echipelor sau modulului de răspuns la nivel național sau internațional. În timp ce HG nr. 408/2017 introduce noțiunea de „echipă/modul internațional de intervenție” cu aplicabilitate în situații excepționale, proiectul de lege urmărește să reglementeze un spectru mai larg de acțiuni umanitare, incluzând și eventuale forțe care nu se încadrează strict în conceptul de „modul internațional”.
21.		2) cuvintele ”în caz de dezastre naturale”, de substituit cu cuvintele ”în caz de situații excepționale cu caracter natural”. Argumentare: Conform HG 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, noțiunea ”situație excepțională cu caracter natural – situație pe un anumit teritoriu, ca rezultat al apariției sursei situației excepționale naturale, care poate provoca sau a provocat victime umane, prejudiciu sănătății oamenilor și (sau) mediului ambiant, pierderi materiale considerabile și afectarea condițiilor activității vitale a oamenilor”.	Nu se acceptă. Sintagma „în caz de dezastre naturale” este recunoscută la nivel internațional și corespunde terminologiei utilizate în documentele europene și ONU privind intervențiile umanitare. Deși HG nr. 1076/2010 introduce termenul „situație excepțională cu caracter natural” în cadrul sistemului național de gestionare a situațiilor de urgență, proiectul de lege urmărește să se alinieze unor standarde internaționale mai largi, unde noțiunea de „dezastru natural” este consacrată și suficient de cuprinzătoare pentru a include orice eveniment care provoacă victime umane, prejudicii mediului ori pierderi materiale semnificative.
22.		Totodată, la art. 4, luând în considerare art. 45 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune ajustarea titlului și redenumirea acestuia, după cum urmează: „Noțiuni principale”.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
23.		De asemenea, se recomandă a se revedea sensul semnificațiilor noțiunilor „cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară” și „acțiuni de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, făcând o delimitare dintre cele două.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat în sensul diferențierii clare între conceptele „cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, „cooperare internațională pentru dezvoltare” și „asistență umanitară”.

	24. Supletiv, este important de menționat că cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară sunt privite ca două elemente distincte care nu pot fi confundate în sensul art. 208 și 214 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (versiune consolidată), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 326/47 din 26.10.2012. Totodată, este relevant de a fi precizat că același aspect esențial de delimitare este reflectat în cadrul Declarației comune a Consiliului și reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene - Consensul european privind ajutorul umanitar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 25/1 din 30.1.2008.	Se acceptă. Prin clarificarea noțiunilor de „cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară” și „asistență umanitară”, proiectul de lege păstrează spiritul normelor europene, care disting cooperarea pe termen lung de intervențiile imediate. Această separare conceptuală este reflectată atât în principiile consacrate la art. 2, cât și prin definirea specifică și reglementarea unui capitol distinct în materie de asistență umanitară. În mod concret, aspectele de dezvoltare urmăresc sprijinul durabil al țărilor beneficiare, în timp ce asistența umanitară se concentrează pe acțiuni urgente, conforme principiilor de neutralitate și imparțialitate, necesare salvării vieților și reducerii suferinței în situații de criză.
	25. Întru evitarea unor neclarități de interpretare, propunem redenumirea Capitolului III.	Nu se acceptă. Denumirea Capitolului III („Cadrul programatic”) este clară și corespunde conținutului său, care reglementează documentele de planificare pe termen mediu și scurt (Programul multianual și Planul anual), care reprezintă elementele fundamentale ale politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prevenind neclaritățile.
	26. La art. 12 alin. (2) propunem substituirea textului „prevăzut la art. 20 din prezenta lege” cu cuvintele „aprobat de Guvern”. Or, art. 20, la care se face referire enumeră dispozițiile finale ale actului normativ, care prevăd măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. În această ordine de idei, propunem excluderea textului menționat din cuprinsul art. 13 alin. (3), art. 14 alin. (3), art. 15 alin. (4), art. 16 alin. (2), art. 17 alin. (3) și 19 alin. (4).	Nu se acceptă. Formularea actuală este juridic corectă, reflectă logica structurii interne a legii și nu intră în contradicție cu normele de tehnică legislativă.
	27. La art. 13, reieșind din considerentul că acestea se completează reciproc, propunem comasarea alin. (1) și alin. (3).	Nu se acceptă. Alineatele (1) și (3) ale art. 13 îndeplinesc funcții normative distincte și au un rol clar în structurarea regimului juridic al implementării indirecte. Alin. (1) stabilește principiul general al utilizării fondurilor prin implementare indirectă, precizând formele de bază ale alocării acestora și cadrul de responsabilitate. În schimb, alin. (3) reglementează actul normativ subsecvent – Regulamentul – prin care se vor detalia procedurile, condițiile și regulile aplicabile acestei forme de implementare.
	28. La art. 14 alin. (1) propunem excluderea cuvintelor „reglementate în prezenta lege”, ca fiind inutile.	Nu se acceptă. Sintagma „reglementate în prezenta lege” delimitează în mod necesar aplicabilitatea acordurilor de finanțare doar la activitățile reglementate de cadrul legal instituit prin proiectul de lege. Într-un context în care alte autorități sau entități pot desfășura forme distincte de cooperare internațională pentru dezvoltare în afara acestei politici, menținerea formulării este esențială pentru a evita extinderi nejustificate și pentru a garanta coerența și disciplina aplicării legii.

29.	Întru evitarea unor confuzii, propunem modificarea denumirii art. 18, prin substituirea cuvintelor „Principii specifice” cu cuvintele „Principiile de acordare a asistenței umanitare”. Or, principiile enumerate constituie principii generale unanim recunoscute la nivel internațional.	Nu se acceptă. Corelat cu comentariile de la p. 17 de mai sus, se subliniază faptul că principiile enunțate la art. 18 sunt recunoscute la nivel internațional și reflectă standardele fundamentale de intervenție în domeniul asistenței umanitare. În contextul structurii legii, includerea acestora sub denumirea „Principii specifice” este justificată, întrucât le diferențiază clar de principiile generale prevăzute la articolul 2, aplicabile întregii politici de cooperare pentru dezvoltare și asistență umanitară. Totodată, plasarea art. 18 în cadrul Capitolului V, dedicat în mod exclusiv asistenței umanitare, asigură o contextualizare suficientă și elimină confuzia asupra domeniului de aplicare.
30.	Totodată, la art. 14 alin. (1) și (2) sunt reglementate aspectele esențiale care vizează acordurile de finanțare în procesul de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, precum și faptul că asistența umanitară poate fi supusă unor rambursări în cazul unor eventuale sume ce nu au fost uzitate conform acordului de finanțare, fapt ce creează o digresiune de la accețiunea general acceptată precum că asistența umanitară este nerambursabilă. Mai mult, însăși Regulamentul (CE) nr. 1257/963 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 163/1, care este un act de reper în sensul prezentului proiect de lege cu relevanță UE, expune în mod clar la art. 5 că finanțarea acordată în temeiul regulamentului ia forma ajutoarelor nerambursabile.	Se acceptă. Sintagma „și asistență umanitară” de la art. 14 alin. 1 a fost exclusă.
31.	Adițional, în denumirea art. 19 propunem excluderea cuvintelor „Prevederi specifice privind”.	Nu se acceptă. Sintagma „Prevederi specifice” marchează în mod necesar caracterul diferențiat al reglementării, aplicabil doar asistenței umanitare.
32.	La art.19 alin.(2), cuvintele ”cu echipe de intervenție la dezastre”, de reformulat cu cuvintele ”cu echipe/module internaționale de intervenție”. Argumentare: Conform HG 408/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind suportul țării-gazdă în situații excepționale, noțiunea echipă/modul internațional de intervenție – formațiune creată și dotată în scopul acordării asistenței internaționale pentru lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.	Nu se acceptă. Similar poziției expuse la p. 21, termenul actual are un caracter funcțional, direct accesibil și corespunde limbajului uzual în domeniul asistenței umanitare. Noțiunea „echipe de intervenție la dezastre” este compatibilă cu terminologia utilizată în cadrul ONU, UE și altor foruri internaționale, fără a depinde de o definiție administrativă internă stabilită pentru alte scopuri, precum suportul oferit de țara-gazdă în situații excepționale.
33.	La art.19 alin.(2) la prima utilizare în text apare noțiunea de „asistență bilaterală” care nu este definită la art.4 și, respectiv, nu este identificată semnificația acesteia.	Se acceptă. Noțiunea „bilaterală” de la alin. 2 al art. 19 a fost exclusă.
34.	Tot la acest articol, atenționăm asupra următoarelor prevederi. Articolul vizat a fost inspirat din art.20 din legea similară a României (nr. 213 din 9 noiembrie 2016 privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară), care în alin.(2) statuează că, în cazurile de furnizare de asistență constând în bunuri și materiale de primă necesitate și asistență cu echipe de intervenție la dezastre, M.A.E. colaborează cu	Se acceptă parțial. Art. 19 nu interferează cu atribuțiile stabilite prin Legea nr. 93/2007 și nu afectează statutul IGSU de punct național de contact în domeniul protecției civile. Prevederile art. 19 vizează exclusiv acțiunile de asistență umanitară derulate în temeiul prezentei legi, în cadrul politicii externe a statului, și nu reglementează aspecte operaționale ale intervenției în caz de urgență. Orice

		Ministerul Afacerilor Interne, prin Departamentul pentru Situații de Urgență și structurile cu atribuții în domeniu, coordonate de acesta, conform legislației specifice și procedurilor existente la nivel european și național. Conform competențelor atribuite IGSU prin art. 6 din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr.93/2007, care statuează că IGSU fără intermediere, în conformitate cu activitatea de profil, reprezintă Guvernul peste hotare, stabilește și menține relații de colaborare și este punct național de contact în relația cu instituțiile similare din alte state și cu organizațiile internaționale de profil. Pe această cale și reieșind din faptul că în Nota de fundamentare nu este argumentată și/sau făcută trimiterea la legea specială citată, sau nu se elucidează dacă art. 19 din proiect a fost coroborat cu aceste norme, în scopul asigurării respectării principiului predictibilității normelor juridice, intervenim cu solicitarea revizuirii prevederilor acestuia prin prisma celor reliefate.	acțiune ce implică furnizarea de bunuri sau echipe de intervenție se va realiza în colaborare cu autoritățile competente, cu respectarea legislației speciale și a procedurilor existente la nivel național, fără a aduce atingere competențelor legale ale MAI sau IGSU.
Cancelaria de Stat <i>Nr. 26-78-2840 din 18.03.2025</i>	35.	Conform Notei de fundamentare proiectul de lege este elaborat în temeiul angajamentelor Republicii Moldova față de Uniunea Europeană, privind transpunerea legislației europene în legislația națională, iar după data aderării, Republica Moldova, va deveni exclusiv stat donator de asistență oficială pentru dezvoltare. În acest sens, Republica Moldova trebuie să definească, conform practicii europene, cadrul instituțional și legislativ care să îi asigure respectarea angajamentelor asumate, astfel încât la data aderării să dispună de un sistem funcțional, competitiv la nivel european.	Se acceptă. Nu necesită intervenție
	36.	La art. 4: Potrivit proiectului de lege art. 4 include definițiile de <i>cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, acțiuni de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară și separat definiția de asistență umanitară</i>, astfel în vederea clarificării domeniului de aplicare, precum și a mecanismelor de implementare separat pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare față de asistența umanitară, astfel este necesar completarea art. 4 cu definiția de „cooperarea internațională pentru dezvoltare” cu definirea acesteia, mai cu seamă că pe tot parcursul textului este prezentă această noțiune. Modificarea propusă este esențială, deoarece cele două concepte, deși interconectate, vizează scopuri și mecanisme diferite care pe de o parte în cazul cooperării internaționale pentru dezvoltare – urmăresc sprijinirea dezvoltării economice și sociale pe termen mediu și lung, iar pe de altă parte asistența umanitară reprezintă un suport rapid ca răspuns la dezastre naturale, conflicte, pandemii, crize, ș.a.	Se acceptă. Definiția „cooperare internațională pentru dezvoltare” a fost inclusă la art. 4.
	37.	Subsecvent, definiția de <i>fondul de asistență umanitară din proiect este stabilit ca un instrument finanțat din fondurile alocate anual MAE</i>	Se acceptă.

		<i>pentru acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin care se asigură reacția rapidă la apelurile internaționale, ale instituțiilor publice, organizațiilor societății civile sau mediului academic care acționează în beneficiul final al statelor sau regiunilor afectate de crize umanitare și care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, ceea ce presupune că resursele fondului dat vor fi alocate doar în scopuri umanitare, respectiv se impune fie excluderea textului „acțiunile de cooperare internațională pentru dezvoltare și” fie revizuirea conceptuală a fondului și includerea componentei de asistență pentru dezvoltare ce urmează a fi oferită de către Republica Moldova.</i>	Noțiunea „fondul de asistență umanitară” a fost înlocuit cu „componenta de asistență umanitară”, care este „cota procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară... și care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege”
38.	Mai mult, pct. 4 din Nota de fundamentare la fel descrie doar fondul dedicat pentru asistență umanitară, care va permite intervenții rapide a MAE în situații de urgență internațională și urmează a fi ajustată conform celor evocate mai sus.		Se acceptă. (corelat cu comentariul de la pct. precedent)
39.	Totodată, ținând cont că proiectul de lege conține mai multe definiții care se regăsesc și în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe ca de exemplu definiția de grant, este esențială revizuirea acestora în vederea excluderii interpretării eronate a acestora la aplicarea cadrului normativ.		Se acceptă parțial. Definițiile incluse în proiectul de lege nu intră în contradicție cu cele prevăzute de HG nr. 377/2018, fiind aliniate la același cadru conceptual privind asistența externă. În măsura în care anumite formulări par similare, acestea se justifică prin faptul că legea propune o reglementare unitară a politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, inclusiv prin utilizarea termenilor consacrați la nivel guvernamental și la nivelul practicilor europene.
40.	Cu referire la art.5 lit. a) din proiectul de lege este important de specificat limita de competență a MAE, în special prin prisma rolului de coordonare a mecanismului de oferire a asistenței pentru dezvoltare având în vedere prevederile pct. 3 a Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.377/2018 „Guvernul asigură realizarea în context național a angajamentelor asumate pe plan internațional în domeniul eficientizării asistenței externe, precum Declarația de la Paris (2005), Agenda de acțiuni de la Accra (2008), Angajamentele de la Bussan (2011), Comunicatul de la Mexico (2014), Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 adoptată de țările membre ale Organizației Națiunilor Unite (2015), precum și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană”, iar rolul de coordonator național pe acest mecanism îl deține Prim-ministru, în timp ce Cancelaria de Stat este responsabilă de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe în calitate de stat beneficiar de asistență oficială pentru dezvoltare.		Nu se acceptă. Lit. a) din art. 5 reglementează exclusiv rolul Republicii Moldova în calitate de stat donator, în sensul asumării și îndeplinirii angajamentelor internaționale referitoare la eficacitatea asistenței și coerența politicilor pentru dezvoltare. Această competență nu afectează competențele instituționale stabilite de HG nr. 377/2018, potrivit căreia Prim-ministrul și Cancelaria de Stat coordonează mecanismul de gestionare a asistenței externe în calitate de țară beneficiară. Prin urmare, intervenția legislativă vizează pregătirea Republicii Moldova pentru etapa în care, după aderarea la UE va funcționa ca donator, îndeplinind condițiile din acquis-ul european și contribuind la politicile de dezvoltare internațională. Proiectul oferă cadrul de bază pentru respectarea acestor angajamente, asigurând, pe de o parte, un răspuns adecvat la cerințele UE în materia cooperării pentru dezvoltare și, pe de altă parte, menținând distinct rolul autorităților naționale în privința asistenței externe pe care țara o primește în calitate de stat beneficiar.
41.	Potrivit art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea respectând principiul de		Se acceptă parțial. La p. 4.1 din nota de fundamentare se menționează că se înființează Comitetul consultativ, o platformă de coordonare interinstituțională și de

	delimitare a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora și principiul de atribuire clară a responsabilităților și competențelor, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora. În acest context, este important de menționat că proiectul de lege aflat în proces de examinare trebuie să includă un criteriu bine definit și clar în ceea ce privește statutul Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Din formularea actuală a actului normativ, nu este suficient de evident dacă acest comitet va fi constituit ca o structură internă a Ministerului Afacerilor Externe sau dacă va fi înființat ca o entitate separată, cu personalitate juridică distinctă, aflată în subordinea acestuia. Clarificarea acestei chestiuni este esențială pentru a asigura transparența și buna funcționare a instituției respective, precum și pentru a preveni eventualele conflicte de competență sau interpretare în implementarea normelor legislative.	dialog cu reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului academic, ai sectorului privat și ai organizațiilor neguvernamentale, oferind sectorului public un mecanism de expertiză și consultare permanentă. Totodată, la p. 3.1 din notă este indicat că acesta este coordonat de MAE și are rolul de a formula observații și propuneri cu privire la stabilirea priorităților tematice și geografice, fiind totodată un forum de discuție care poate include, la necesitate, reprezentanți ai altor instituții și autorități publice, societăți civile, mediului academic și mediului de afaceri, fără drept de vot. Componenta, atribuțiile specifice, organizarea și funcționarea Comitetului consultativ se stabilesc de Guvern.
42.	Prevederile art. 7 privind stabilirea priorităților și crearea Comitetului consultativ, comunicăm că, în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, Guvernul stabilește și aprobă prioritățile strategice pe termen mediu și lung, asigurând actualizarea acestora anual. Aceste priorități sunt aprobate în cadrul Comitetului interministerial pentru planificare strategică, instituit prin <u>Hotărârea Guvernului nr. 1070/2023</u>. Totodată, lista priorităților de politici publice este utilizată de Ministerul Finanțelor pentru demararea procesului de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu, precum și de toate autoritățile publice centrale pentru planificarea pe termen mediu. În acest context, propunem ca reglementările din proiectul de lege să fie formulate la un nivel general, urmând ca, în procesul de elaborare a Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, să fie analizată suplimentar oportunitatea utilizării Comitetului interministerial pentru planificare strategică ca platformă de aprobare a priorităților din acest domeniu. De asemenea, recomandăm integrarea acestor priorități în lista existentă a priorităților de politici publice, evitând astfel fragmentarea procesului decizional și asigurând o abordare unitară în stabilirea și aprobarea priorităților Guvernului. Astfel, această abordare va contribui la eficientizarea procesului de planificare strategică și la consolidarea unui cadru instituțional unitar, evitând crearea unor structuri paralele care ar putea genera suprapuneri și fragmentări în procesul decizional.	Se acceptă parțial. Reglementările privind Comitetul consultativ de la art. 7 nu au în vedere duplicarea proceselor de planificare strategică deja consacrate la nivel guvernamental, ci își propun să ofere un cadru consultativ specific politicilor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, având în vedere caracterul specializat al acestui domeniu. Totodată, proiectul de lege nu contravine rolului Comitetului interministerial pentru planificare strategică instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 1070/2023, întrucât nu stabilește o altă platformă de aprobare a priorităților guvernamentale, ci doar o structură consultativă în domeniul extern. MAE va avea în vedere oportunitatea de a integra prioritățile aferente cooperării internaționale și asistenței umanitare în lista generală a priorităților de politici publice după obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară membră a UE, asigurându-se o abordare unitară și evitând crearea de mecanisme paralele sau suprapuneri în procesul decizional.

Centrul de Armonizare a Legislației <i>Nr. 531/02-69-2815 din 13.03.202</i>	43. Proiectul de lege are drept obiectiv instituirea cadrului juridic național pentru cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară în concordanță cu politicile și principiile UE, ale Organizației Națiunilor Unite privind realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, precum și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. În acest scop, actul național reglementează principiile, obiectivele și mecanismele prin care Republica Moldova își va desfășura acțiunile în domeniul politicii externe de dezvoltare și ajutor umanitar în concordanță cu angajamentele internaționale și cu prioritățile naționale, determină formele cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova, cadrul programatic și instituțional, cadrul de finanțare și implementare, stabilește statutul de coordonator al Ministerului Afacerilor Externe în politica națională de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 30 „Relații externe”. Astfel, din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță directă dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar. Regulamentul (CE) nr. 1257/96 stabilește principalele obiective, principii și proceduri de implementare a operațiunilor UE de ajutor umanitar, precum și urmărește să ofere asistență, ajutor și ocrotire persoanelor afectate de catastrofe naturale sau cauzate de mâna omului și de situații de urgență similare punându-se accentul pe victimele cele mai vulnerabile. Implementarea Regulamentului (CE) nr. 1257/96 este importantă în măsura în care aceasta constituie o obligație ce rezultă din Rapoartele de extindere 2023 și 2024 pentru Republica Moldova pe marginea Capitolului 30 „Relații Externe”, care vizează stabilirea unui cadru juridic adecvat pentru cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară în concordanță cu politicile și principiile UE, ale Organizației Națiunilor Unite privind realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, precum și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
	44. Prevederile proiectului național, în speță Capitolul V, care se referă la asistența umanitară, se aliniază parțial obiectivelor generale ale acțiunilor de ajutor umanitar trasate de art. 1 - 3 din Regulamentul UE. Astfel, deși noțiunea de „asistență umanitară” din art. 4 al proiectului național stabilește situațiile de acordare a asistenței umanitare – „dezastre naturale de mare amploare, foamete și malnutriție, sau alte situații de urgență ori	Nu se acceptă. Art. 19 nu urmărește restrângerea sferei de aplicare a asistenței umanitare, ci enunță un obiectiv particular – furnizarea de materiale și resurse umane pentru creșterea capacității de prevenire și răspuns în caz de dezastre. Prin urmare, nu se exclude aplicabilitatea noțiunii generale de la art. 4, care acoperă și conflictele armate, foametea, malnutriția ori alte tipuri de

		ca urmare a conflictelor, precum și de a susține și sprijini programele de prevenire, reabilitare și reconstrucție” în acord cu situațiile identificate și de art. 2 din actul UE, art. 19, alin. (1) din proiect restrânge sfera de acordare a asistenței umanitare doar la dezastrele naturale (răspuns și prevenire).	urgențe umanitare. Art. 19, așadar, nu limitează domeniul de reglementare definit prin art. 4, ci completează cu un set de măsuri specifice – prevenirea și răspunsul la dezastre. Dezastrele pot fi cauzate atât de fenomene naturale (cutremure, inundații, secetă extremă, erupții vulcanice) cât și de factori antropici (explozii industriale, accidente chimice ori nucleare, conflicte armate), în toate aceste situații efectele putând să depășească nivelul obișnuit de reacție al autorităților și comunităților. Prin urmare, cadrul legal vizat acoperă o gamă largă de situații cu potențial de a provoca pierderi semnificative de vieți omenești, distrugerii materiale și daune asupra mediului.
	45.	Nota de fundamentare la proiect se va completa după modelul stabilit de Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, în special, în ceea ce privește completarea acesteia cu Compartimentul 5.2 ”Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE”.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr. 15/1-881 din 24.03.2025	46.	Republica Moldova, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite, după aderarea sa la data de 2 martie 1992, și-a asumat angajamentele prevăzute în documentele fundamentale ale organizației, inclusiv Carta ONU și rezoluțiile relevante adoptate de Adunarea Generală. Potrivit pct.3 din capitolul 1 al Rezoluției Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 46/182 „Consolidarea coordonării asistenței umanitare de urgență a Organizației Națiunilor Unite” asistența umanitară trebuie să fie furnizată cu consimțământul statului afectat și în baza unui apel oficial din partea acestuia.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
	47.	De asemenea, prin Legea nr. 345/2023, Republica Moldova a ratificat Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (UCPM), reglementat prin Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013. Conform art. 9 alin. (1) al Decizia nr. 1313/2013/UE, statele participante depun eforturi în mod voluntar pentru dezvoltarea de module destinate răspunsului la nevoile urgente în cadrul mecanismului Uniunii Europene. Reieșind din cele relatate, se propune completarea articolului 19 din proiectul de lege cu un alineat adițional, în următoarele redacție: „Republica Moldova poate oferi asistență umanitară voluntară statelor sau populațiilor afectate de situații de criză, calamități naturale, conflicte armate sau alte circumstanțe excepționale, în baza principiilor solidarității internaționale.”	Nu se acceptă. Proiectul de lege nu urmărește transpunerea Deciziei 1313/2013/UE. Mecanismul UE de protecție civilă reglementează intervențiile în situații de dezastre naturale și tehnologice, fără a acoperi conflictele armate, pe când sfera noii legi depășește domeniul strict al protecției civile. În plus, definițiile existente și reglementările de la articolele 3 și 4 deja consacră caracterul nerambursabil și voluntar al asistenței umanitare, precum și principiile care stau la baza acordării acesteia.
Ministerul Agriculturii și	48.	În limita competențelor funcționale, comunicăm susținerea conceptuală a proiectului.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.

Industria Alimentare Nr. 21-03/725 din 18.03.2025	49.	La art. 7, propunem excluderea alineatului (2), întrucât prevederile acestui alineat țin de componența, atribuțiile, organizarea și funcționarea Comitetului consultativ, care potrivit alineatului (3) se stabilesc de Guvern.	Nu se acceptă. Alin. (2) din art. 7 are un rol important în a preciza, la nivel de lege, posibilitatea participării altor actori (<i>societatea civilă, mediul academic, mediul de afaceri</i>) în ședințele Comitetului consultativ. Chiar dacă atribuțiile și organizarea Comitetului vor fi stabilite de Guvern, menținerea acestei mențiuni în textul legii garantează deschiderea structurii, încurajează transparența și evită riscul ca reglementările subsecvente să restrângă participarea părților interesate.
	50.	La art. 8, se propune completarea alienatului (2) cu cuvintele „și se aprobă de Guvern”, iar alineatul (3) să fie exclus, deoarece vizează atribuții ale Comitetului consultativ ce urmează să fie reglementate în hotărârea Guvernului adoptată conform art.7, observație valabilă și la art. 9 alin. (3).	Nu se acceptă. Este necesară menținerea alin. (3), deoarece acesta reglementează avizarea Programului de către Comitetul consultativ, asigurând participarea actorilor relevanți în definirea priorităților strategice. Eliminarea alin. (3) ar putea diminua transparența și caracterul consultativ prevăzut prin lege, întrucât rolul Comitetului în acest proces ar fi omis din textul normativ, în pofida faptului că se intenționează reglementarea detaliată de către Guvern.
	51.	Cu titlu general, prin prisma art.19 și art.36 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 în coraport cu capitolul III din Regulamentul (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, din care rezultă că deciziile de intervenție le adoptă Comisia UE, solicităm o argumentare a oportunității prevederilor din proiect prin care Ministerului Afacerilor Externe, dar nu Guvernului, i se delegă atribuția de utilizare a fondurilor alocate pentru acțiuni de asistență umanitară. În context, recomandăm examinarea opțiunii privind completarea articolului 36 alineatului (1) din Legea nr.181/2014 cu o dispoziție ce ar prevedea crearea <i>fondului de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară</i> .	Se acceptă parțial. „Fondul de asistență umanitară” a fost înlocuit cu sintagma „componenta de asistență umanitară”, care este „cota procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, din care se asigură reacția rapidă la apelurile internaționale, ale instituțiilor publice, organizațiilor societății civile sau mediului academic care acționează în beneficiul final al statelor sau regiunilor afectate de crize umanitare și care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege”. Completarea Legii nr. 181/2014 ar putea genera impresia unei entități financiare distincte, contrară abordării actuale de menținere a tuturor cheltuielilor în fluxul obișnuit al bugetului.
Ministerul Educației și Cercetării Nr. 07-09/1793 din 19.03.2025	52.	Ministerul Educației și Cercetării, în limita competențelor funcționale, comunică despre susținerea proiectului. Totodată, în scopul definirii clare a domeniilor de aplicare, considerăm necesară revizuirea noțiunii fondului de asistență umanitară, în vederea excluderii interpretărilor ambigue privind destinația acestuia doar acțiunilor de asistență umanitară sau și activităților de cooperare internațională pentru atingerea obiectivelor expuse la art. 3 din proiect.	Se acceptă. Revizuirea a fost făcută conform avizului Ministerului finanțelor
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 07-1276 din 12.03.2025	53.	Prin proiectul de lege elaborat, se propune crearea cadrului juridic primar privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară pentru țările din afara UE, prin transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, reieșind din faptul, că Republica Moldova nu dispune de cadrul juridic necesar pentru acordarea asistenței oficiale pentru dezvoltare țărilor terțe.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.

	54.	Pentru asigurarea completitudinii setului de definiții se propune ca, în Art. 4, să fie inclusă definiția noțiunii ”donații”, utilizată în Art.12. Utilizarea fondurilor prin implementare directă, lit b) și definiția noțiunii ”Contribuție voluntară”, utilizată în Articolul 17. Contribuții voluntare.	Nu se acceptă. În contextul proiectului de lege, donațiile și contribuțiile voluntare își păstrează sensul consacrat de legislația civilă și practica uzuală din domeniul cooperării internaționale, fără să solicite reformulări sau precizări suplimentare.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Nr. 18/1295 din 14.03.2025</i>	55.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
Ministerul Mediului <i>Nr. 13-05/780 din 19.03.2025</i>	56.	Se comunică susținerea proiectului fără obiecții și propuneri.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
Ministerul Apărării <i>Nr. 11/344 din 12.03.202</i>	57.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
Ministerul Energiei <i>Nr. 08-772 din 18.03.2025</i>	58.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală <i>Nr. 472 din 17.03.2025</i>	59.	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă. Nu necesită intervenție.
Congresul Autorităților Locale din Moldova <i>Nr. 78 din 14.03.2025</i>	60.	Proiectul de lege a fost elaborat în scopul instituționalizării, contabilizării și raportării corespunzătoare a asistenței pentru dezvoltare și celei umanitare oferite, colaborării cu actorii relevanți și partenerii internaționali în domeniu, și asigurării progresului în procesul de integrare europeană. Legislația aplicabilă: Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985; Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale; Legea nr. 435/2006 privind	Se acceptă. Nu necesită intervenție.

		descentralizarea administrativă; Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.	
		Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul de lege cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară poate fi propus pentru aprobare.	
Consultare publică¹	61.	Comentarii și propuneri nu au parvenit	
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție <i>Nr. ELO25/10517 din 23.04.2025</i>	60.	Operarea cu expresia ”în temeiul unei justificări temeinice” în contextul reglementării procedurii administrative utilizată de către entitatea publică/agentul public în contextul acordării granturilor (procedurii competitive sau prin atribuire directă), atribuie caracter ambiguu normei și poate condiționa interpretarea extensivă/restrictivă a normei și multiple riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.	Se acceptă parțial. Expresia „în temeiul unei justificări temeinice” nu introduce ambiguitate, ci conferă flexibilitate controlată mecanismului de alocare a granturilor prevăzut la art. 15. al. (3). În logica articolului, granturile pot fi acordate (i) prin proceduri competitive sau (ii) prin atribuire directă, ambele exclusiv „sub forma unui grant, în temeiul unui acord de finanțare ori prin ordin al ministrului afacerilor externe” (alin. 1–2). Criteriul justificării temeinice operează numai pentru a acoperi acele situații limitate – de regulă, urgențe umanitare sau proiecte-pilot de interes strategic – în care procedura competitivă este inadecvată ori imposibilă, iar neintervenția ar contraveni principiilor eficacității și promptitudinii din cooperarea pentru dezvoltare. Pentru a preveni orice interpretare extensivă, proiectul mandatează Guvernul să detalieze, prin Regulamentul de aplicare, (i) lista circumstanțelor obiective care pot fundamenta atribuirea directă, (ii) documentația ce dovedește „justificarea temeinică” și (iii) circuitul aprobărilor interne, inclusiv motivarea scrisă și publică a fiecărei decizii. În plus, MAE va institui un Registru al riscurilor de corupție în domeniul AOD, care va inventaria inclusiv riscurile aferente granturilor, cauzele potențiale și măsurile de prevenire (separarea atribuțiilor, audit ex-ante/ex-post, publicarea sumelor și a beneficiarilor, raportare periodică către CNA). Astfel, sintagma menționată va fi ancorată într-un cadru procedural clar, supus controlului administrativ, auditului public și supravegherii externe, reducând la minimum riscurile de corupție semnalate în raportul de expertiză.
	61.	Obiecții: Utilizarea expresiei ”atingerea unor obiective de dezvoltare”, în contextul reglementării noțiunii ”cooperare internațională pentru dezvoltare”, atribuie caracter ambiguu definiției, or nu face referință la subiectul de competență căruia ține delimitarea și aprobarea obiectivelor de dezvoltare. Carența în speță, denotă întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă, denotă întrunirea parțială a exigențelor art.29	Nu se acceptă. Problema semnalată nu contravine art. 29 alin. (2) și art. 54 alin. (1) lit. c)-d) și alin. (4)-(5) din Legea nr. 100/2017, fiindcă subiectul competent, procedura de aprobare și publicitatea obiectivelor de dezvoltare sunt stabilite expres în proiect, iar sintagma contestată nu limitează, ci

¹ [Anunt privind inițierea elaborării proiectului Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară | Particip.gov.md](#)

		alin.(2), art.54 alin.(1) lit.c)-d) alin.(4)-(5) al Legii nr.100/2017, periclitează certitudinea reglementării și poate facilita stabilirea discreționară a obiectivelor de dezvoltare și atribuirea mijloacelor financiare. În aceeași ordine de idei, cu referire la mecanismele de control extern/intern vizat prin reglementarea noțiunilor de evaluare/audit, se remarcă faptul că prevederile proiectului nu determină entitatea vizată de norma legală (realizarea/disponerea realizării evaluărilor/auditului), fapt care poate condiționa apariția conflictelor de competență dintre entitățile publice/agenții publici, sau nerecunoașterea de către entități/agenții publici a competențelor conferite prin lege (îndeosebi în cazul atribuirii unor obligații, responsabilități și sarcini). Subsecvent, se remarcă lipsa unor referințe la periodicitatea realizării procedurilor prenotate și finalitatea acestora (acțiuni întreprinse de către agenții publici în vederea atragerii la răspundere a subiecților responsabili de gestionarea defectuoasă a mijloacelor financiare). Deficiența în speță, denotă întrunirea parțială a exigențelor vizate de art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017, periclitează eficiența mecanismelor de control vizate de autor, poate determina multiple riscuri de corupție aferente aplicării discreționare a normei și obstrucționarea realizării drepturilor și intereselor legitime de către persoanele fizice și juridice. Recomandări: În conținutul noțiunii ”cooperare internațională pentru dezvoltare” - reconsiderarea expresiei ”unor obiective de dezvoltare;” și substituirea cu o referință ce vizează atingerea obiectivelor vizate de programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară/planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară/obiectivele internaționale de dezvoltare potrivit angajamentele asumate de către RM în modul corespunzător. Cu referire la noțiunile de evaluare/audit, se recomandă delimitarea entității vizate de realizarea/disponerea realizării evaluărilor/auditului, reglementarea unor norme procedurale ce vizează periodicitatea realizării și finalitatea procedurii prenotate.	completează cadrul normativ, păstrând cerințele de claritate, previzibilitate și transparență impuse de textele legale menționate. Sintagma „atingerea unor obiective de dezvoltare”, folosită în definiția cooperării internaționale pentru dezvoltare, nu lasă loc arbitrarului, ci oferă acea marjă de adaptabilitate pe care o reclamă însuși caracterul dinamic al agendei internaționale de dezvoltare. Experții români consultați în etapa de redactare au recomandat ca textul să evite un cadru excesiv de rigid, tocmai pentru ca Republica Moldova să poată integra rapid noi priorități tematice sau geografice pe măsură ce acestea apar în practica Uniunii Europene și a OCDE. În realitate, subiectul competent și procedura de aprobare sunt deja fixate în proiect: obiectivele de dezvoltare se formulează în Programul multianual, se detaliază în Planul anual, sunt avizate de Comitetul consultativ și, în final, aprobate în mod formal de Guvern și reflectate în legea anuală a bugetului. Prin această arhitectură, exigențele de claritate cerute de art. 29 și art. 54 din Legea nr. 100/2017 sunt îndeplinite, iar orice decizie devine transparentă și supusă controlului parlamentar și public. În ceea ce privește „evaluarea” și „auditul”, proiectul se limitează la definirea scopului, fără a replica detaliile deja prevăzute de legislația generală: auditul extern rămâne în sarcina Curții de Conturi (Legea nr. 260/2017), auditul intern se desfășoară potrivit sistemului național de control financiar public (Legea nr. 229/2010), iar evaluarea va urma principiile instituite prin HG nr. 386/2020. În plus, MAE va institui un registru al riscurilor de corupție aferente cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, măsură ce răspunde cerințelor Legii integrității nr. 82/2017 și recomandărilor CNA. Prin urmare, menținerea formulării actuale a definiției și a referințelor generale la evaluare și audit nu compromite certitudinea reglementării, ci asigură un echilibru între flexibilitatea necesară politicilor de dezvoltare și robustețea mecanismelor de control și responsabilizare.
	62.	Obiecții: <i>Primo</i>, cu referire la prevederile Art.5 lit.b), Art.6 alin.(2) al proiectului, se remarcă ambiguitatea mecanismului de control reglementat, or proiectul nu reflectă aspecte ce țin de structura raportului de activitate ce vizează i) activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova sau ii) activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară care sunt implementate de autoritățile administrației publice centrale și locale din bugetul propriu. Omisiunea reglementării aspectelor date poate determina caracterul formal al exercițiului realizat în temeiul Art.5 lit.b), Art.6 alin.(2) al proiectului,	Nu se acceptă. Prevederile articolelor 5 lit. b) și 6 alin. (2) stabilesc, la nivel de lege, obligația MAE de a raporta anual Guvernului activitățile finanțate din bugetul de stat, respectiv obligația autorităților centrale și locale de a transmite MAE informațiile aferente acțiunilor susținute din bugetele proprii. Legea nu intră, în mod deliberat, în detaliile de structură și format ale rapoartelor, deoarece aceste elemente tehnice fac obiectul actelor subsecvente (Regulamentul de aplicare și ghidurile metodologice MAE) și trebuie aliniate periodic la exigențele OCDE-DAC privind raportarea AOD. OCDE impune un set exhaustiv de criterii – tipul intervenției, codul

		insuficiența transparenței funcționării entităților publice și gestionării mijloacelor financiare alocate și periclitează eficiența controlului public în domeniu. În context, se remarcă standardele internaționale anticorupție vizate de prevederile art.10 al Convenției ONU împotriva corupției, după cum urmează: ART. 10 Informarea publicului Ținând seama de necesitatea luptei împotriva corupției, fi ecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile necesare pentru a spori transparența administrației sale publice, inclusiv în ceea ce privește organizarea, funcționarea și procesele decizionale, dacă este cazul. Aceste măsuri pot include, în special: a) adoptarea de proceduri sau de reglementări care să permită publicului obținerea, dacă este cazul, a informațiilor asupra organizării, funcționării și proceselor decizionale de administrație publică, precum și, ținând seama de protecția vieții private și a datelor personale, asupra deciziilor și actelor juridice care îi privesc; b) simplifi carea, dacă este cazul, a procedurilor administrative, cu scopul de a facilita accesul publicului la autoritățile de decizie competente; și c) publicarea informațiilor, inclusiv a eventualelor rapoarte periodice, despre riscurile de corupție în cadrul administrației publice. Recomandări: Reglementarea obligației entităților publice vizate supra de întocmire a unui raport periodic de activitate ce vizează i) activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova sau ii) activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară care sunt implementate de autoritățile administrației publice centrale și locale din bugetul propriu Reglementarea unor exigențe minime vis-a-vis de raportul prenotat ce vizează cel puțin aspecte ce țin de cuantumul total al mijloacelor financiare alocate, destinația, numărul total și lista beneficiarilor. Asigurarea transparenței și accesului la informația prenotată (publicarea pe pagina web a entității publice).	sectorial, valoarea netă, forma finanțării, beneficiarul final etc. – pe care Republica Moldova va fi oricum obligată să le respecte pentru a fi acceptată în sistemul internațional de monitorizare. Prin urmare, detalierea lor direct în textul legii ar fi redundantă și ar îngreuna adaptarea ulterioară. Transparența solicitată de art. 10 din Convenția ONU împotriva corupției este deja acoperită: Programul multianual, Planul anual, bugetul de stat și rapoartele MAE vor fi publicate pe site-urile oficiale. De asemenea, datele consolidate despre ODA vor fi transmise către OCDE și reproduse pe site-ul MAE într-un format ușor accesibil. MAE va dezvolta un sistem informatic public pentru colectarea și raportarea asistenței oficiale pentru dezvoltare și a celei umanitare furnizate, ale cărui date vor fi reflectate în rapoartele anuale publicate ulterior. În plus, ordonanțarea creditelor rămâne reglementată de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, și de cadrul național de audit. Prin intersectarea acestor obligații, raportarea nu poate deveni formală sau opacă. În consecință, nivelul de reglementare propus respectă tehnica legislativă, nu contravine Convenției ONU și menține flexibilitatea necesară pentru a integra rapid evoluțiile metodologice ale OCDE și ale Uniunii Europene.
	63.	Obiecții: Prevederile art.5 lit.k) citate supra, stabilesc atribuții extensive de reglementare în sarcina entității publice vizate, sub aspectul stabilirii unilaterale a criteriilor de desemnare a beneficiarilor. Riscul de corupție aferent delegării unor atribuții extensive de reglementare este accentuat de caracterul ambiguu al normelor de reglementare a procedurii administrative utilizate de către entitatea publică/agentul public în contextul acordării granturilor la Art.15 alin.(3) al proiectului (riscurile de corupție aferente au fost examinate anterior în compartimentul III obiecția 4 al prezentului raport de expertiză anticorupție). În context, se remarcă prevederile art.16 al Legii nr.100/2017 după cum urmează: Articolul 16. Actele normative ale autorităților administrației publice	Nu se acceptă. Stabilirea criteriilor de desemnare a beneficiarilor nu reprezintă o delegare de atribuții legislative primare către MAE. Conform prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, autoritățile publice centrale pot emite acte normative doar în temeiul și în executarea legii, iar în acest caz legea-cadru stabilește clar principiile generale și limitele competenței MAE. Atribuția prevăzută la art. 5 lit. k) se referă strict la elaborarea unor criterii operaționale și tehnice ce derivă direct din Programul multianual aprobat de Guvern și Planul anual. Astfel, MAE nu va introduce norme noi sau neprevăzute, ci doar va detalia și operaționaliza cadrul general deja stabilit

		centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome. (1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. (2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. [...] Totodată, potrivit art.3 al Legii nr.100/2017: Articolul 3. Principiile activității de legiferare (1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii: [...] d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; [...] f) respectarea ierarhiei actelor normative. (4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. În context, urmând jurisprudența Curții Constituționale, reținem faptul că actul normativ aprobat de către entitățile prenotate, nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71). Astfel, se accentuează faptul că delegarea atribuției de aprobare a criteriilor de desemnare a beneficiarilor, poate determina exercitarea unor atribuții extensive de reglementare, or apreciind prin prisma art.3, 14, 16 al Legii nr. 100/2017, domeniul de intervenție normativă excede competența acesteia. Recomandări: Reconsiderarea delegării atribuției de aprobare a criteriilor de desemnare a beneficiarilor, or aspectele date urmează a fi reglementate de norme primare - legi/HG.	prin acte normative superioare, respectând principiul ierarhiei actelor normative stabilit de art. 3 din Legea nr. 100/2017. Mai mult decât atât, în practica internațională și europeană, inclusiv conform Normelor metodologice aprobate prin HG nr. 690/2017 a României, criteriile tehnice pentru selectarea beneficiarilor de asistență oficială pentru dezvoltare sunt stabilite prin ordine ministeriale și ghiduri metodologice pentru a asigura flexibilitatea și adaptarea rapidă la schimbările circumstanțelor internaționale și umanitare. Fixarea rigidă a acestor criterii într-un act normativ primar sau într-o hotărâre de Guvern ar conduce inevitabil la diminuarea capacității de reacție rapidă și eficientă a Republicii Moldova în fața noilor provocări și obligații internaționale. Totodată, legea și Regulamentul de aplicare vor garanta transparența procedurii, criteriile respective fiind publicate și accesibile publicului, diminuând astfel riscul de corupție invocat în raport. Prin urmare, atribuția MAE prevăzută la art. 5 lit. k) este coerentă cu prevederile actelor normative citate și corespunde principiilor transparenței, flexibilității și eficienței, care caracterizează sistemele moderne de cooperare internațională pentru dezvoltare.
	64.	Obiecții: Redacția propusă operează cu sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe”, în contextul reglementării spectrului de atribuții exercitate de către ministrul afacerilor externe, fapt care creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și	Nu se acceptă. Prevederea de la art. 5 lit. l) este o normă de tip general, uzuală și necesară în actele normative care reglementează domenii dinamice și complexe precum cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară.

		arogarea unor atribuții excesive de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță. Conform exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările adoptate, dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale. Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică. Recomandări: Excluderea prevederilor art.5 lit.l) și reglementarea exhaustivă a măsurilor dispuse de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță.	Sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe” nu este menită să atribuie discreționar atribuții extinse ministrului, ci să ofere flexibilitatea operațională necesară în executarea responsabilităților specifice stabilite explicit de lege și hotărârile Guvernului. Această abordare este conformă prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care permite emiterea de acte administrative doar în temeiul și pentru executarea legilor și hotărârilor Guvernului, neputând depăși cadrul legal stabilit și nici introduce atribuții primare noi. Astfel, sintagma menționată trebuie interpretată în mod corelat cu restul prevederilor legii și cu regulamentul de aplicare, neexistând riscul unei exercitări arbitrare a atribuțiilor. Această prevedere este conformă și cu normele metodologice europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare (cum sunt cele aprobate prin HG nr. 690/2017 a României), care mențin flexibilitatea necesară pentru adaptarea rapidă a acțiunilor ministerului la contextul internațional aflat în continuă schimbare. Eliminarea acestei prevederi ar diminua capacitatea Republicii Moldova de a acționa rapid și eficient în situații care necesită o intervenție promptă, punând astfel în pericol realizarea obiectivelor de interes public definite prin lege.
	65.	Obiecții: Prevederile proiectului nu delimitează clar și fără echivoc temeiul de aprobare a deciziei privind procedura administrativă utilizată de către entitatea publică/agentul public în contextul acordării granturilor (procedura competitivă sau prin atribuire directă). În context, se evidențiază faptul că omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, denotă întrunirea parțială a exigențelor art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 și art.32 Cod administrativ. Carența prenotată, poate condiționa incertitudine în relațiile sociale reglementate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Deficiențele prenotate sunt accentuate de utilizarea expresiei ”în temeiul unei justificări temeinice”, care atribuie caracter ambiguu normei și denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.54 alin.(1) lit.a) al legii nr.100/2017. În context, se remarcă concluziile Curții Constituționale vizate de Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, după cum urmează: “Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil,	Se acceptă parțial. Hotărârea CtEDO invocată (cauza Amann vs. Elveția din 16 februarie 2000) este relevantă într-o manieră indirectă și limitată contextului actual. Ea se referă la cerințele generale privind calitatea și precizia legislației, în special din perspectiva clarității, previzibilității și accesibilității normelor. Cu toate acestea, invocarea acestei jurisprudențe în raport cu sintagma „în temeiul unei justificări temeinice” din proiect nu este integral pertinentă, deoarece contextul speței Amann viza reglementări cu caracter restrictiv, având implicații directe asupra drepturilor fundamentale individuale (în particular, dreptul la respectarea vieții private, protecția datelor personale, previzibilitatea ingerinței statului în sfera drepturilor omului). Speța citată privește, astfel, situații și implicații juridice esențial diferite de cazul de față, care reglementează atribuirea unor granturi din resurse publice în domeniul cooperării internaționale. Mai exact, în cazul granturilor destinate cooperării internaționale și asistenței umanitare, sintagma contestată reflectă exact practica internațională recunoscută la nivel UE și OECD, care admite și încurajează un anumit grad de flexibilitate și adaptabilitate în utilizarea resurselor publice. Această flexibilitate nu echivalează cu o imprecizie legislativă, ci permite intervenții eficiente în contexte care nu pot fi întotdeauna reglementate exhaustiv și anticipat prin legislație primară rigidă. Astfel, jurisprudența CtEDO este relevantă în mod general cu privire la exigențele generale privind calitatea legislației (claritate, precizie, previzibilitate), însă aplicarea ei concretă, în acest caz,

		în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 950. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată “lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise. Recomandări: Excluderea expresiei ”în temeiul unei justificări temeinice”. Reglementarea exhaustivă a criteriilor care justifică opțiunea entității publice privind procedura administrativă utilizată de către entitatea publică/agentul public în contextul acordării granturilor (procedurii competitive sau prin atribuire directă).	este excesivă și interpretată într-o manieră rigidă, care nu reflectă specificul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Sintagma contestată („justificare temeinică”) nu creează condiții pentru abuzuri, întrucât detaliile privind modul concret de aplicare, condițiile precise și criteriile aferente vor fi stabilite la nivel secundar, printr-un regulament specific, care va asigura transparența și controlul adecvat asupra deciziilor luate în baza acestei norme. Totodată, sintagma „în temeiul unei justificări temeinice” trebuie păstrată în textul proiectului din raționamente ce țin în mod direct de specificul domeniului. Experiența practică internațională, inclusiv cea din statele membre UE, demonstrează că alocarea fondurilor sub formă de granturi trebuie să dispună de suficientă flexibilitate pentru a răspunde în mod adecvat și prompt la situații care nu pot fi întotdeauna anticipate sau strict reglementate exhaustiv la nivel legislativ primar. Astfel, păstrarea acestei formulări oferă MAE capacitatea necesară de a acționa rapid și eficient în situații excepționale, cum ar fi crizele umanitare acute, conflictele armate, calamitățile naturale sau alte situații de urgență care solicită o intervenție promptă și nu permit derularea procedurilor competitive într-un interval scurt de timp. Această abordare este în deplină concordanță cu principiile și practica internațională, inclusiv cu normele metodologice din state europene (cum ar fi cele aprobate de Guvernul României prin HG nr. 690/2017), care mențin și recomandă flexibilitatea în atribuirea granturilor. În același timp, sintagma în cauză nu poate fi considerată o normă ambiguă sau care oferă spațiu discreționar excesiv, deoarece procedurile detaliate, inclusiv criteriile de evaluare și justificare a deciziei, vor fi reglementate în Regulamentul de aplicare, care va prevedea criteriile și condițiile aplicabile. În plus, deciziile privind atribuirea directă a granturilor vor fi supuse unei documentări detaliate obligatorii și unui control strict, inclusiv auditului intern și extern și raportării publice transparente. Excluderea acestei formulări ar limita capacitatea de răspuns a Republicii Moldova în situații critice și ar putea genera întârzieri în furnizarea sprijinului necesar, fapt ce ar contraveni principiilor fundamentale ale asistenței umanitare și cooperării internaționale pentru dezvoltare.
	66.	Obiecții: Prevederile proiectului citate supra, nu reglementează - răspunderea beneficiarului - drept element indispensabil al acordurilor de finanțare, fapt care denotă întrunirea parțială a exigențelor art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017. În bogata sa jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul național trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe [6, p. 103]. Astfel, în cauze precum Sunday Times c. Regatul Unit al Marii	Nu se acceptă. Obiecția nu reflectă specificul regimului juridic aplicabil AOD și nici cadrul de reglementare utilizat la nivelul UE și OCDE-DAC. Potrivit proiectului de lege, beneficiarii implementării indirecte sunt entități eligibile – organizații internaționale, organizații neguvernamentale, instituții academice, alte instituții de profil – care desfășoară acțiuni în numele statului, în baza unui acord de finanțare. Acest acord constituie un instrument contractual cu valoare juridică, prin care sunt stabilite nu doar

		Britanii și Irlandei de Nord (1979), Rekvenyi c. Ungariei (1999), Rotaru c. Romaniei (2000), Damman c. Elveției (2005), Curtea a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Recomandări: Reglementarea - răspunderii beneficiarului - drept element indispensabil al acordurilor de finanțare.	obiectivele finanțării, dar și condițiile de utilizare a mijloacelor, obligația de raportare, obligația de returnare a sumelor neutilizate sau utilizate neconform, precum și alte condiții specifice de conformitate. Așadar, răspunderea beneficiarului este implicit reglementată prin obligațiile contractuale. În plus, cadrul normativ național existent – inclusiv Legea nr. 181/2014, Legea contabilității și auditului, Codul administrativ și Legea privind controlul financiar public intern – oferă suficiente garanții în ceea ce privește tragerea la răspundere a beneficiarilor în caz de nerespectare a clauzelor contractuale, fără ca acest aspect să necesite duplicarea într-o lege-cadru cu caracter general. Este relevant să subliniem că normele internaționale ale OCDE-DAC nu impun includerea ex-ante a unei liste exhaustive de forme de răspundere în actele legislative primare privind AOD, ci prevăd ca acestea să fie reglementate la nivel de documente programatice, proceduri administrative și instrumente contractuale. De asemenea, în legislația statelor membre UE, inclusiv România, responsabilitatea beneficiarului este reglementată tot în plan contractual, nu în textul legii-cadru. Totodată, trebuie subliniat că obligația de precizie și previzibilitate a normei nu presupune includerea tuturor consecințelor juridice posibile în textul legii. Această exigență, exprimată de CEDO în jurisprudența sa nu exclude utilizarea normelor generale aplicabile prin trimitere la cadrul legal existent, ci vizează evitarea arbitrarului și asigurarea unui cadru normativ suficient de clar încât subiectul de drept să își poată ajusta comportamentul. Or, în cazul de față, existența unui acord de finanțare scris, care prevede explicit mecanismele de returnare a fondurilor și condițiile de utilizare, îndeplinește aceste standarde.
Ministerul Justiției <i>Nr. 04/1-4166 din 30.04.2025</i>	67.	Cu referire la preambul, amintim art. 43 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia, preambulul, de regulă, însoțește un act normativ de importanță majoră pentru societate.	Se acceptă. Având în vedere caracterul strategic și instituțional nou al acestei politici publice, inclusiv implicațiile internaționale asumate în calitate de stat candidat UE, utilizarea preambulului este justificată, conform art. 43 din Legea nr. 100/2017.
	68.	Totodată, se va ține cont că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire. (ex. UE, ONU).	Se acceptă. Denumirile au fost explicate în preambul.
	69.	La art. 1, sintagma „activitățile de cooperare” se va revizui în vederea expunerii clare, or, ținând cont de interpretările dicționarului explicativ, cooperarea internațională presupune colaborarea statului Republica Moldova cu alte state, adică întreprinderea unor acțiuni prin coordonarea, în anumite domenii.	Nu se acceptă. Obiecția nu identifică o ambiguitate reală în contextul normativ al legii. Sintagma „activitățile de cooperare” este corect utilizată și suficient de clară în contextul reglementării domeniului politicii externe de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.
	70.	Totodată, sugerăm revizuirea obiectului de reglementare al proiectului de lege, care, de fapt, reprezintă cadrul general, principiile, obiectivele și mecanismele prin care Republica Moldova își va desfășura acțiunile în	Nu se acceptă. Formularea art. 1 reflectă într-un mod clar și succint obiectul reglementării, în deplină concordanță cu structura și conținutul proiectului de lege.

		domeniul politicii externe de dezvoltare și ajutor umanitar, în concordanță cu angajamentele internaționale și cu prioritățile naționale, precum este expus în nota de fundamentare la proiect.	Considerăm că nu este necesară revizuirea sa, întrucât acesta corespunde cerințelor de tehnică legislativă și reușește să transmită esența reglementării într-un mod coerent și aliniat cu logica normativă a actului. Tot în nota de fundamentare se menționează că „Proiectul reglementează formele cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare finanțate din bugetul de stat al Republicii Moldova, cadrul programatic și instituțional, cadrul de finanțare și implementare.”
	71.	Complementar, din sintagma „bugetul de stat al Republicii Moldova”, cuvintele „al Republicii Moldova” se vor exclude ca fiind inutile. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.	Nu se acceptă. Formularea „bugetul de stat al Republicii Moldova” este utilizată cu intenție clară și are o funcție esențială în contextul proiectului de lege. În materia cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, această exprimare reflectă explicit calitatea de stat donator a Republicii Moldova și distinge fără echivoc între asistența furnizată de autoritățile naționale din resurse proprii, respectiv din bugetul de stat al Republicii Moldova, și alte surse externe de finanțare (granturi internaționale, contribuții din partea altor donatori etc.). Această precizare este relevantă în special în raport cu standardele OECD-DAC privind AOD, care condiționează recunoașterea asistenței oficiale pentru dezvoltare prin finanțare provenită din bugetul public național. Prin urmare, omisiunea acestei precizări ar putea genera ambiguități cu privire la sursa suverană a fondurilor alocate și, implicit, la statutul și efortul asumat de Republica Moldova în calitate de donator emergent.
	72.	De asemenea, pe tot cuprinsul proiectului, din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude ca fiind inutile. Regula generală este că, referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Nu se acceptă. În contextul specific al cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, menținerea sintagmei „legislația în vigoare” este justificată. Activitățile de CID AU au un caracter complex și se desfășoară în timp, implicând mai multe etape: inițiere, planificare, implementare, monitorizare și evaluare. În acest interval, cadrul legislativ poate suferi modificări, iar lipsa unei precizări explicite privind aplicabilitatea legislației în vigoare ar putea genera incertitudini sau interpretări divergente. De asemenea, în practica legislativă recentă a Republicii Moldova, sintagma „în conformitate cu legislația în vigoare” este frecvent utilizată pentru a sublinia aplicabilitatea normelor existente la momentul respectiv. Dintre cele mai recente, Legea nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală, Legea nr. 42/2024 privind banca biologică umană, Legea nr. 17/2023 cu privire la asociațiile de dezvoltare intercomunitară utilizează această expresie pentru a clarifica cadrul legal aplicabil.
	73.	La art. 2, în conformitate cu normele de tehnică legislativă, la indicarea actelor internaționale, se indică și data adoptării. Totodată, se va ține cont că, Republica Moldova se obligă să respecte tratatele la care este parte. Astfel, ar fi relevant și actul normativ care confirmă acest fapt.	Se acceptă parțial. Textul legii a fost completat cu anul adoptării. Totodată, documentele internaționale menționate la art. 2 nu constituie tratate internaționale în sensul Convenției de la Viena privind dreptul tratatelor din 1969, ci

		angajamente politice și strategice asumate de Republica Moldova în cadrul unor procese multilaterale relevante. Acestea nu implică obligații juridice formale și, prin urmare, nu necesită ratificare sau confirmare legislativă, fiind utilizate în proiect ca fundament de orientare pentru politica publică de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în deplină conformitate cu practica europeană și internațională în domeniu.
74.	La art. 3, pornind de la prevederile art. 1 din Constituție, Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil. Astfel, competența autorităților statului, precum și actele emise de acestea, se limitează la spațiul expres delimitat de frontierele de stat. Relațiile între state sunt reglementate de normele dreptului internațional. În context, proiectul se va revizui prin prisma acestei rațiuni, în vederea excluderii unor confuzii.	Nu se acceptă. Conținutul art. 3 din proiectul de lege este conform cu specificul reglementării în materia cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare. În mod expres, articolul nu instituie norme cu aplicabilitate teritorială dincolo de frontierele suverane ale Republicii Moldova, ci reglementează obiectivele acțiunilor externe pe care statul, în virtutea suveranității sale, le desfășoară în beneficiul altor state sau regiuni, în conformitate cu principiile dreptului internațional. Totodată, competențele autorităților publice vizate în lege se limitează exclusiv la organizarea, finanțarea și coordonarea acestor acțiuni în plan intern, fără ingerință în jurisdicțiile altor state.
75.	La art. 4, amintim că actul normativ nu este un dicționar juridic, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare (ex. grant, monitorizare). Totodată, semnalăm că unii termeni sunt definiți dar nu se regăsesc în textul proiectului (ex. evaluare, audit, evaluarea impactului de mediu). De altfel, cu referire la sintagmele „cooperare internațională pentru dezvoltare” și „asistența umanitară”, considerăm necesară expunerea lor într-o manieră mai clară.	Se acceptă parțial. Poziția Ministerului Justiției este parțial aplicabilă în contextul legislației existente, însă în cazul de față trebuie avut în vedere specificul obiectului de reglementare. Domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară este unul nou pentru cadrul juridic național, iar utilizarea noțiunilor de specialitate impune o precizie conceptuală sporită, tocmai pentru a preveni interpretările contradictorii sau aplicările eronate. Definirea termenilor precum „grant”, „monitorizare” sau „cooperare internațională pentru dezvoltare” este justificată nu doar de potențialul lor polisemic, dar și de intenția clară de a le conferi un înțeles contextualizat, specific politicii externe de dezvoltare a Republicii Moldova, diferit față de utilizarea lor generică în alte acte normative. În ceea ce privește observația referitoare la prezența unor termeni în lista definițiilor care nu apar în textul propriu-zis al legii, este important de menționat că aceste noțiuni fac parte integrantă din arhitectura normativă a mecanismelor de implementare, monitorizare și control ale activităților reglementate, iar utilizarea lor va fi detaliată în actele subsecvente, în special în Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.
76.	De asemenea, sintagmele precum: „programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, „planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară” sau „obiectivele anuale de cooperare internațională pentru	Nu se acceptă. Obiecția nu reflectă pe deplin principiile generale de tehnică legislativă. Conform practicii curente și standardelor de redactare normativă, definițiile se includ în mod centralizat într-un articol dedicat noțiunilor, de regulă la începutul actului normativ (cum este cazul art. 4 din proiect),

		dezvoltare și asistență umanitară”, urmează să fie definite la articolele care nemijlocit fac referire la ele.	tocmai pentru a evita redundanțele și a asigura coerența conceptuală a întregului text. În plus, cele trei sintagme invocate sunt noțiuni fundamentale care apar în mai multe articole ale proiectului de lege, iar repetarea definițiilor la fiecare apariție ar contraveni principiului clarității de exprimare, generând confuzii sau neconcordanțe terminologice.
77.		La art. 5 se vor revizui lit. a) și c) în vederea evitării dublajelor.	Nu se acceptă. Pretinsa suprapunere între lit. a) și lit. c) ale art. 5 din proiectul de lege nu este întemeiată. Deși ambele litere vizează angajamentele Republicii Moldova, acestea se referă la dimensiuni conceptuale și operaționale distincte. Lit. a) statuează responsabilitatea MAE de a urmări îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova privind realizarea obiectivelor internaționale de dezvoltare, eficacitatea asistenței pentru dezvoltare și coerența politicilor pentru dezvoltare. Acest alineat reflectă, în mod clar, obligațiile asumate de Republica Moldova în calitate de stat donator, în temeiul documentelor internaționale relevante (ex. Declarația de la Paris, Agenda 2030 etc.). În schimb, lit. c) are în vedere o funcție internă, administrativă și de coordonare – consolidarea cadrului normativ, instituțional și procedural, precum și promovarea acțiunilor pentru integrarea agendei de dezvoltare în politicile sectoriale și în procesul bugetar național.
78.		La lit. f), este de reținut că potrivit art. 11 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova decide asupra ratificării, acceptării, aprobării sau aderării Republicii Moldova la tratatele internaționale care sunt semnate la nivel de Guvern, de ministere sau de alte autorități administrative centrale și care, implică un angajament financiar. Lit. f) se va exclude ca fiind excedentă.	Se acceptă parțial. Interpretarea invocată privind corelarea cu art. 11 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nu este pe deplin aplicabilă în contextul de față. Textul literei f) nu vizează competența decizională privind ratificarea tratatelor internaționale – aspect reglementat clar de Legea nr. 595/1999 – ci stabilește atribuțiile funcționale ale MAE în calitate de autoritate coordonatoare a politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Această atribuție are rolul de a reflecta responsabilitatea MAE în procesul de încheiere a tratatelor și acordurilor internaționale în domeniu, fără a substitui sau afecta în vreun fel mecanismele formale de ratificare. Importanța menținerii lit. f) este susținută și de dispozițiile ulterioare ale proiectului ce implică derularea acțiunilor în baza unor acorduri de finanțare, fiind necesară clarificarea expresă a competenței MAE în acest proces.
79.		La lit. i) și j) normele se vor revizui prin prisma clarității.	Nu se acceptă. La o examinare atentă a lit. i) și j) din art. 5, se constată că formulările sunt clare, adecvate scopului reglementării și în deplină concordanță cu practica statelor donatoare. Lit. i) descrie în termeni exacti una dintre formele esențiale ale cooperării pentru dezvoltare, anume schimbul de cunoștințe instituționalizate (peer-to-peer cooperation). Termenul „transfer de expertiză” este consacrat la nivel internațional și reflectă inclusiv

			angajamentele de tip „capacity building” prevăzute în Agenda 2030 și în documentele relevante ale Comisiei Europene. Lit. j) are un caracter operațional, dar esențial, întrucât vizibilitatea este un principiu de bază în politicile de AOD, reflectat în mod constant în regulamentele și recomandările Comisiei Europene, OECD-DAC și în legislația statelor membre. Prin urmare, nu există un motiv obiectiv care să impună reformularea acestor dispoziții, în absența unei explicații concrete privind presupusa lipsă de claritate.
80.	Lit. k) instituie o normă ambiguă și urmează a fi revizuită prin prisma art. 17 alin. (3) din proiect.		Nu se acceptă. Nu există o legătură directă sau logică între art. 5 lit. k) și art. 17 alin. (3) din proiectul de lege. Lit. k) din art. 5 prevede o atribuție generală a MAE – stabilirea criteriilor de desemnare a beneficiarilor în cadrul implementării indirecte, ceea ce este firesc, având în vedere rolul său de coordonator național în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și al asistenței umanitare. Această atribuție este una de natură normativ-operativă, necesară pentru buna desfășurare a procesului de selecție, în concordanță cu practica donatorilor internaționali și cu principiile eficienței și responsabilității instituționale. Pe de altă parte, art. 17 alin. (3) stabilește o condiție de eligibilitate legată de procedurile de atribuire directă a contribuțiilor voluntare. Nu are caracter normativ referitor la stabilirea criteriilor de desemnare, ci reglementează un aspect procedural punctual, care ține de implementarea efectivă a contribuțiilor.
81.	Art. 7 necesită claritate, deoarece alin. (2) generează incertitudini în partea ce ține de autoritățile din componența căror pot fi membrii Comitetului consultativ. Totodată, se va expune fără echivoc raportul dintre Ministerul Afacerilor Externe și Comitetul consultativ, prin prisma art. 5 lit. h) și art. 8 alin. (3), art. 9 alin. (3) din proiect.		Nu se acceptă. Proiectul de lege, coroborat cu Nota de fundamentare transmisă MJ, oferă suficientă claritate instituțională și funcțională. Astfel, articolul 5 lit. h) din proiect stabilește în mod expres că MAE coordonează activitatea Comitetului consultativ și asigură secretariatul tehnic al acestuia. Această formulare confirmă fără echivoc poziționarea Comitetului ca organ consultativ aflat sub coordonarea Ministerului, fără personalitate juridică și fără funcție executivă proprie. Mai mult, în Nota de fundamentare este descris în mod detaliat caracterul consultativ, interinstituțional și deschis al Comitetului, precum și componența sa incluzivă și flexibilă – ce poate fi extinsă, la necesitate, cu participarea societății civile, mediului academic și sectorului privat. În acest sens, formularea actuală a art. 7 alin. (2), care stabilește că membrii Comitetului consultativ sunt desemnați din cadrul autorităților administrației publice, instituțiilor și altor organizații implicate în domeniu, este în deplin acord cu principiile de bună guvernare și asigură un cadru suficient de flexibil pentru aplicarea efectivă a prevederilor. Norma corespunde intenției legiuitorului de a crea un cadru participativ și funcțional, fără a încălca legea cu detalii care vor fi ulterior reglementate prin hotărâre de Guvern, conform alin. (3) al aceluiași articol.

			În concluzie, solicitarea de „clarificare” formulată de MJ nu identifică în mod concret nicio ambiguitate reală și nu poate justifica o modificare de fond.
82.	La art. 10 alin. (1) norma se va revizui în vederea excluderii sintagmei „Republica Moldova”, deoarece aceasta este inutilă.		Nu se acceptă. Această formulare are o funcție esențială în contextul specific al cooperării internaționale pentru dezvoltare și al asistenței umanitare. Spre deosebire de alte domenii de drept administrativ intern, acest domeniu vizează o dimensiune externă, în care Republica Moldova acționează în calitate de stat donator, angajându-se voluntar să furnizeze asistență către alte state sau populații afectate, în spiritul solidarității internaționale. În acest sens, formularea expresă a identității statului – „Republica Moldova” – nu este redundantă, ci are rolul de a sublinia clar cine este titularul obligațiilor și drepturilor care decurg din astfel de acțiuni. Aceasta este deosebit de importantă într-un cadru juridic care implică interacțiuni cu state terțe, organizații internaționale și parteneri externi, în care precizia instituțională are valoare normativă și diplomatică. Mai mult, această formulare se aliniază practicii normative din legislația statelor membre ale UE și din documentele internaționale relevante, în care statul donator este identificat explicit ca parte responsabilă a angajamentului internațional. Excluderea sintagmei ar putea crea confuzii în interpretarea normei și ar diminua caracterul formal și solemn al angajamentului de furnizare a asistenței internaționale în numele Republicii Moldova.
83.	Art. 11 se va exclude în vederea evitării dublării art. 5 lit. d) din proiect.		Nu se acceptă. Deși ambele reglementări tratează aspectul utilizării mijloacelor financiare, acestea nu sunt redundante, ci complementare. Art. 5 lit. d) definește o atribuție generală a MAE, în calitate de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, privind utilizarea mijloacelor financiare în scopul realizării obiectivelor din domeniu. În schimb, art. 11 consacră expres regimul operațional de utilizare a acestor mijloace, clarificând caracterul dual al implementării: directă și indirectă, în conformitate cu legislația aplicabilă. Această reiterare este intenționată și justificată din perspectiva tehnicii legislative și a funcționalității mecanismului juridic instituit. Art. 5 trasează cadrul de competență, iar art. 11 dezvoltă conținutul unei dimensiuni esențiale a acestuia. Suplimentar, structura normativă este în deplină conformitate cu cerințele de claritate și coerență ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative.
84.	La art. 12, textul „din prezenta lege” se va exclude ca fiind inutil. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.		Nu se acceptă. Propunerea nu este pe deplin justificată. Deși, în principiu, se poate admite că referința este redundantă din punctul de vedere al uzanțelor normative, în cazul de față formularea servește un scop de clarificare juridică. Având

			în vedere că proiectul de lege instituie un cadru normativ nou, cu un domeniu specific și specializat, referința expresă „din prezenta lege” elimină orice dubiu privind sursa normativă de referință – mai ales în contexte în care actele normative de aplicare vor interacționa cu alte acte normative orizontale sau sectoriale (de ex. Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, Legea nr. 260/2017 cu privire la Curtea de Conturi etc.).
85.	Totodată, sintagma „transfer de expertiză” necesită detalieri.		Nu se acceptă. Expresia este consacrată în limbajul juridic și administrativ internațional, fiind frecvent utilizată în documente ale UE, ONU și OCDE în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare. Sintagma desemnează, în mod uzual și recunoscut, procesul de partajare de cunoștințe, competențe, bune practici și know-how între instituții, autorități sau alte entități relevante, fără a impune în mod necesar o transferare de resurse materiale sau financiare. În contextul specific al cooperării internaționale pentru dezvoltare, „transferul de expertiză” presupune facilitarea accesului partenerilor de dezvoltare la experiența și capacitățile instituționale ale statului donator, prin mobilizarea de experți, stagii, schimburi instituționale sau alte forme de asistență tehnică. În acest sens, formularea este una deliberat generală, tocmai pentru a permite flexibilitate în aplicare, în funcție de nevoile și contextul partenerilor. Includerea unei definiții rigide sau excesiv de tehnice ar restrânge nejustificat domeniul de aplicare al normei și ar limita caracterul adaptabil al acesteia în practică.
86.	La art. 14, semnalăm că termenul „beneficiar” este utilizat în sens restrâns, or, această normă poate fi aplicată doar entităților de drept privat, ale societății civile sau mediului academic din Republica Moldova, reieșind din definiția oferită la art. 4 din proiect.		Nu se acceptă. Obiecția nu reflectă corect conținutul definiției prevăzute la art. 4 din proiect. Conform acesteia, „beneficiar” înseamnă atât state, cât și organisme desemnate de acestea, organizații internaționale și agenții ale acestora, organizații neguvernamentale, instituții de învățământ și cercetare, alte entități publice sau private din Republica Moldova și din alte state. Prin urmare, norma nu este limitată la entități de drept privat din Republica Moldova, așa cum sugerează observația, ci are un spectru larg, inclusiv transnațional și instituțional mixt. În plus, articolul 14 alin. (1) nu aplică un regim restrictiv acestor beneficiari, ci reglementează în mod general acordarea finanțării. Alineatul (2) prevede explicit că finanțarea poate fi acordată și entităților din alte state și organizațiilor internaționale. Iar alineatul (3) oferă bază legală pentru adaptarea condițiilor contractuale în funcție de tipul beneficiarului. Așadar, reglementarea este completă, logic structurată și nu conține ambiguități juridice sau de aplicare.
87.	Art. 16 și 17 se vor revizui prin prisma observațiilor relatate supra la art. 3 și 5 din proiect.		Nu se acceptă. Propunerea este vagă și nefondată. Referitor la articolul 3, MJ a exprimat rezerve privind suveranitatea Republicii Moldova, susținând că formulările

			din proiect ar putea sugera o extindere a competenței autorităților statului în afara teritoriului național, contrar art. 1 din Constituție. Totodată, cu privire la articolul 5, MJ a exprimat o serie de obiecții punctuale – unele dintre ele legate de competențele MAE, în special la literele a), f), i), j) și k), punând în discuție claritatea și delimitarea prerogativelor, rolul Parlamentului în ratificarea tratatelor, precum și presupusa ambiguitate a anumitor atribuții. În ceea ce privește legătura cu articolele 16 și 17, aceasta nu este susținută printr-o argumentație clară. Art. 16 reglementează formele de asistență umanitară, iar art. 17 – contribuțiile voluntare. Ambele articole sunt conforme cu domeniul de reglementare al legii și nu extind în niciun mod competența MAE sau a statului în afara cadrului juridic național ori internațional aplicabil. De altfel, contribuțiile voluntare și asistența umanitară implică, prin natura lor, cooperare cu parteneri din alte state, în conformitate cu tratatele internaționale și principiile dreptului internațional umanitar – fără a aduce atingere suveranității statului.
88.	Art. 18 urmează a fi revizuit prin prisma oportunității, în raport cu principiile consacrate în actele internaționale la care se face referință în art. 2 din proiect.		Nu se acceptă. Observația formulată în termeni generici ca necesitate de „revizuire prin prisma oportunității” în raport cu actele internaționale menționate la art. 2 nu este însoțită de o argumentare concretă care să evidențieze vreo contradicție de fond sau de formă între textul național și principiile internaționale. Art. 18 din proiectul de lege enunță principiile de acordare a asistenței umanitare, acestea fiind clar și fidel inspirate din sursele europene și internaționale în materie, în special Regulamentul (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar și Consensusul european privind ajutorul umanitar (JOUE C 25/1 din 30.1.2008). Aceste principii – umanitatea, imparțialitatea, neutralitatea și independența – sunt unanim acceptate în dreptul umanitar internațional și constituie repere fundamentale în practica statelor membre ale UE. Mai mult, redacția actuală a articolului a fost adaptată tocmai pentru a reflecta caracterul general și universal al acestor valori, iar faptul că ele sunt incluse într-un capitol distinct privind asistența umanitară subliniază clar delimitarea între cele două componente ale politicii reglementate. În lipsa unei obiecții punctuale sau a unui exemplu de nealinieră normativă, solicitarea de revizuire „prin prisma oportunității” nu se justifică.
89.	Finalmente, conținutul proiectului se va revizui astfel încât normele să fie formulate într-o manieră clară, precisă și coerentă, pentru a nu se crea confuzii la aplicarea actului normativ în practică.		Se acceptă parțial. Se reține observația cu caracter general privind necesitatea formulării clare, precise și coerente a normelor juridice, menționând că această exigență a fost respectată în procesul de redactare a proiectului, cu aplicarea constantă a normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017.
Notificarea autorității avizatoare privind obiecțiile reiterate			

Cancelaria de Stat <i>Nr. 26-78-4652 din 25.04.2025</i>	90.	La art. 4: deși potrivit proiectului de lege revizuit definiția de fondul de asistență umanitară a fost substituit cu noțiunea de componenta de asistență umanitară, aceasta ca esență nu s-a schimbat și vine în contradicție cu prevederile art. 8 alin (1) lit. b) din proiect. Respectiv, se consideră judicios reconsiderarea articolelor 8, 9 și 19 din proiect, precum și a notei de fundamentare, în corelare cu semnificația definiției componenta de asistență umanitară. Totodată, ținând cont că proiectul de lege conține mai multe definiții care se regăsesc și în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe (ca de exemplu definiția de grant), este esențială revizuirea lor în vederea excluderii interpretării eronate a acestora la aplicarea cadrului normativ, inclusiv reconsiderarea art.15 din proiect în corelare cu prevederile Hotărârii nominalizate.	Se acceptă parțial. Termenul „fond” a fost înlocuit cu „componentă” în vederea conformării exprese la obiecția formulată de Ministerul Finanțelor, fiind exclusă orice interpretare conform căreia proiectul ar institui un fond extrabugetar, ceea ce asigură deplina aliniere la principiile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. În această ordine de idei, obiecția formulată de Cancelaria de Stat nu explică în ce mod concret ar exista o contradicție între definiția actuală și prevederile art. 8 alin. (1) lit. b) sau ale articolelor 9 și 19 din proiect. Din analiza corelată a acestor dispoziții rezultă clar că „componenta de asistență umanitară” reprezintă o cotă procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege, operată în cadrul alocărilor bugetare aprobate pentru MAE, gestionată în condițiile generale ale execuției bugetare și fără a implica existența unui mecanism financiar paralel sau derogatoriu. În ceea ce privește observația referitoare la definirea unor termeni precum „grant” sau alte concepte regăsite și în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018, se menționează că proiectul de lege reglementează un domeniu nou de drept – cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară – având un obiect de reglementare distinct față de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe destinat Republicii Moldova în calitate de stat beneficiar. Prin urmare, similitudinea parțială a anumitor definiții nu impune și obligativitatea preluării lor <i>ad litteram</i> din acte normative subordonate sau din alte domenii de reglementare. Modificarea definițiilor ar crea riscul denaturării obiectului reglementării și ar afecta coerența legislativă, dat fiind că proiectul de lege în discuție instituie cadrul juridic pentru acțiunea Republicii Moldova în calitate de stat furnizor de asistență, nu beneficiar, diferență fundamentală atât de natură juridică, cât și instituțională. De asemenea, se reiterează că articolele 8, 9 și 19 sunt redactate în deplină corelare cu definițiile din art. 4 și cu structura logică a proiectului, respectând cerințele de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative. În final, se menționează că MAE a acceptat poziția exprimată de Cancelaria de Stat în avizul său inițial. Totuși, în acel aviz nu a fost semnalată nicio contradicție între conținutul acestei definiții și articolele 8, 9 și 19 ale proiectului de lege, astfel încât afirmația privind menținerea aceleiași esențe a noțiunii fără clarificarea presupusei neconformități nu oferă o bază juridică suficientă pentru reconsiderarea normelor menționate.
--	------------	---	--

91.	La art.5 lit. a): este important de specificat limita de competență a MAE, în special prin prisma rolului de coordonare a mecanismului de oferire a asistenței pentru dezvoltare având în vedere prevederile pct. 3 a Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.377/2018 „Guvernul asigură realizarea în context național a angajamentelor asumate pe plan internațional în domeniul eficientizării asistenței externe, precum Declarația de la Paris (2005), Agenda de acțiuni de la Accra (2008), Angajamentele de la Bussan (2011), Comunicatul de la Mexico (2014), Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 adoptată de țările membre ale Organizației Națiunilor Unite (2015), precum și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană”, iar rolul de coordonator național pe acest mecanism îl deține Prim-ministru, în timp ce Cancelaria de Stat este responsabilă de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe în calitate de stat beneficiar de asistență oficială pentru dezvoltare.	Nu se acceptă. Norma nu interferează cu mecanismul de coordonare a asistenței externe destinat Republicii Moldova în calitate de stat beneficiar, reglementat prin HG nr. 377/2018. Domeniul de reglementare al proiectului de lege vizează exclusiv cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară furnizată de Republica Moldova către alte state și organizații internaționale, în calitate de stat donator, domeniu distinct de coordonarea și managementul asistenței externe primite. Un element esențial este că decizia de a împuternici Ministerul Afacerilor Externe cu rolul de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a fost luată în cadrul Consiliului de Coordonare Interinstituțională pentru integrare europeană, având ca fundament angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană. Aceste competențe au fost ulterior consacrate prin acte normative de nivel guvernamental – Hotărârea Guvernului nr. 595/2013, precum și prin HG nr. 32/2025. Suplimentar, în aplicarea principiilor de interpretare a normelor de drept, se reține că, în caz de existență a mai multor acte normative de același nivel ierarhic, prevalează norma adoptată ulterior. În consecință, cadrul normativ adoptat recent reflectă voința legislativă actualizată și orientarea strategică a Republicii Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană. Totodată, dacă Cancelaria de Stat va considera necesară modificarea rolului coordonator la MAE, se menționează necesitatea modificării sau abrogării hotărârilor anterioare. În concluzie, formularea actuală a art. 5 lit. a) este pe deplin justificată și conformă atât principiilor de tehnică legislativă, cât și angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova.
92.	La art. 7: proiectul stabilește crearea Comitetului consultativ responsabil de asigurarea coerenței planificării strategice și stabilirii priorităților, însă în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, Guvernul stabilește și aprobă prioritățile strategice pe termen mediu și lung, asigurând actualizarea acestora anual. Aceste priorități sunt aprobate în cadrul Comitetului interministerial pentru planificare strategică, instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 1070/2023. Totodată, lista priorităților de politici publice este utilizată de Ministerul Finanțelor pentru demararea procesului de elaborare a Cadrului bugetar pe termen mediu, precum și de toate autoritățile publice centrale pentru planificarea pe termen mediu. În acest context, propunem ca reglementările din proiectul de lege să fie formulate la un nivel general, urmând ca, în procesul de elaborare a Regulamentului privind	Nu se acceptă, întrucât poziția CdS se bazează pe o interpretare eronată a obiectului și scopului acestui mecanism consultativ. În primul rând, din punct de vedere normativ, Ministerul Finanțelor nu a semnalat contradicții între atribuțiile acestui comitet și cadrul stabilit prin Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală. În al doilea rând, în nota de fundamentare a proiectului este detaliat caracterul consultativ, interinstituțional și non-decizional al comitetului, care are un rol exclusiv în avizarea Programului și Planului în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară, fără a dubla sau substitui funcțiile Comitetului interministerial pentru planificare strategică instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 1070/2023. Este esențial să subliniem că această structură consultativă este una comună în arhitectura instituțională a statelor membre ale Uniunii Europene, unde astfel de comitete sunt utilizate pentru a asigura coerența

		mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, să fie analizată suplimentar oportunitatea utilizării Comitetului interministerial pentru planificare strategică ca platformă de aprobare a priorităților din acest domeniu. De asemenea, recomandăm integrarea acestor priorități în lista existentă a priorităților de politici publice, evitând astfel fragmentarea procesului decizional și asigurând o abordare unitară în stabilirea și aprobarea priorităților Guvernului. Astfel, această abordare va contribui la eficientizarea procesului de planificare strategică și la consolidarea unui cadru instituțional unitar, evitând crearea unor structuri paralele care ar putea genera suprapuneri și fragmentări în procesul decizional. De asemenea, potrivit art. 4 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea respectând principiul de delimitare a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de funcțiile de implementare a acestora și principiul de atribuire clară a responsabilităților și competențelor, evitând ambiguitatea, dublarea și suprapunerea acestora. În acest context, este important de menționat că proiectul de lege aflat în proces de examinare trebuie să includă un criteriu bine definit și clar în ceea ce privește statutul Comitetului consultativ în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Din formularea actuală a actului normativ, nu este suficient de evident dacă acest comitet va fi constituit ca o structură internă a Ministerului Afacerilor Externe sau dacă va fi înființat ca o entitate separată, cu personalitate juridică distinctă, aflată în subordinea acestuia. Clarificarea acestei chestiuni este esențială pentru a asigura transparența și buna funcționare a instituției respective, precum și pentru a preveni eventualele dublări/conflicte de competență sau interpretare în implementarea normelor legislative.	politicilor de cooperare pentru dezvoltare și alinierea cu prioritățile externe ale statului. Prin urmare, existența și funcționarea Comitetului consultativ propus nu doar că nu contravine cadrului general al planificării strategice, dar este perfect compatibilă cu principiile de guvernanță participativă și coordonare eficientă, așa cum sunt promovate la nivel european. În plus, în cadrul ședinței de lucru din 26 februarie 2025, organizate de autorul proiectului împreună cu Cancelaria de Stat, Centrul de armonizare a legislației și Biroul pentru integrare europeană, s-a convenit expres că Programul și Planul în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară nu intră sub incidența reglementărilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică, fiind documente programatice de nișă, cu specificitate înaltă. În același context, s-a decis că Planul anual va fi aprobat prin ordin al ministrului, fapt care consolidează caracterul specializat și autonomia procedurală a domeniului. Suplimentar, este necesar de menționat că prioritățile tematice și geografice vizate de Program nu se regăsesc în lista priorităților de politici publice naționale aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 380/2023, ceea ce face imposibilă, la această etapă, integrarea lor în respectiva listă. Prin urmare, formularea generală a proiectului ar conduce la pierderea coerenței interne a cadrului normativ nou propus și la o eventuală subordonare artificială a priorităților de politică externă unor mecanisme care nu au fost concepute să includă componenta de cooperare internațională pentru dezvoltare. Pe fundalul celor expuse, nu se justifică modificarea proiectului de lege în sensul reformulării generale a reglementărilor privind Comitetul consultativ, întrucât forma actuală este în conformitate cu practica europeană, realitățile instituționale ale Republicii Moldova și angajamentele asumate în calitate de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană.
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 07/3-03-83 din 14.05.2025</i>	93. Instituirea în Republica Moldova a mecanismelor propuse prin proiectul de lege se impune alinierii la momentul aderării Moldovei la Uniunea Europeană. Astfel, ținând cont că opțiunea propusă nu a fost susținută, Ministerul Finanțelor intervine cu următoarele ajustări care vin la perfecționarea proiectului: [...] De asemenea, se reiterează propunerea de a alinia instituirea în Republica Moldova a mecanismelor de cooperare internațională pentru dezvoltare și de acordare a asistenței umanitare altor state la momentul aderării la	Nu se acceptă Proiectul de lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară a fost elaborat de MAE în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul procesului de aderare la UE. Proiectul își propune să creeze un cadru juridic național care să reglementeze activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în conformitate cu standardele și principiile stabilite de UE și alte organisme internaționale relevante. Necesitatea proiectului de lege rezultă din următorii factori esențiali: recomandările din Rapoartele de extindere pe anii 2023-2024, care stabilesc, printre altele, adoptarea unui cadru juridic adecvat pentru cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară, în	

		UE. Respectiv, se consideră necesar de a modifica termenul de intrare în vigoare a legii.	concordanță cu politicile și principiile UE, inclusiv Tratatul privind Uniunea Europeană; • necesitatea transunerii Regulamentului (CE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, care este parte integrantă a acquis-ului stipulat în Capitolul 30 „Relații externe” din cadrul negocierilor de aderare. <u>Conform concluziilor reuniunii de screening bilateral din 5 februarie 2025, Republica Moldova s-a angajat să adopte acest act normativ până la 30 iunie 2025.</u>
94.	La Art. 4 – Definiții - noțiunile „componenta de asistență umanitară” și „asistență umanitară” în esență reprezintă aceeași acțiune/măsură. Respectiv, se propune unificarea acestor noțiuni		Nu se acceptă. Noțiunile se referă la aspecte diferite și complementare ale acțiunii umanitare. <u>Asistența umanitară</u> descrie un set concret de activități orientate spre oferirea de ajutor direct persoanelor aflate în nevoie, inclusiv în situații de dezastre naturale, conflicte sau alte crize majore, având ca scop protejarea demnității umane și reducerea suferinței. În schimb, <u>componenta de asistență umanitară</u> este un mecanism, care reprezintă o cotă procentuală din bugetul alocat MAE pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, menită să asigure resursele necesare pentru implementarea acestor acțiuni umanitare. <u>Această diferențiere este esențială pentru a permite o gestionare flexibilă și eficientă a fondurilor, oferind posibilitatea reacției rapide la crize emergente, fără a compromite transparența și responsabilitatea financiară.</u> Mai mult, o astfel de separare este necesară pentru a evita confuzia între resursele financiare și acțiunile efective de asistență, asigurând un cadru legislativ coerent și clar, aliniat la standardele internaționale și la angajamentele asumate de Republica Moldova ca stat donator în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.
95.	- noțiunea „costuri auxiliare” (inclusiv ca element structural a Planului) se consideră necesar de a fi exclusă, ca fiind neargumentată și vagă, conținând expresia „orice alte costuri necesare....”;		Se acceptă parțial. Cuvântul „orice” a fost exclus. Implementarea acțiunilor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară implică o serie de procese financiare complexe, care necesită o gestionare atentă și responsabilă a fondurilor alocate. Aceste procese includ nu doar transferul efectiv al resurselor către beneficiari, dar și o serie de operațiuni financiare și administrative esențiale pentru buna desfășurare a proiectelor, care generează așa-numite costuri auxiliare. În primul rând, fluctuațiile cursurilor de schimb valutar reprezintă un aspect semnificativ, având în vedere că fondurile alocate pot fi gestionate în diverse valute, în funcție de destinația și natura intervențiilor. Aceste fluctuații pot afecta substanțial valoarea reală a fondurilor disponibile pentru implementarea acțiunilor, necesitând ajustări și conversii repetate pentru a menține echilibrul financiar al proiectelor.

		În al doilea rând, comisioanele bancare sunt inevitabile în procesul de transfer al fondurilor către beneficiari, mai ales în cazul plăților internaționale, care pot include costuri pentru transferuri SWIFT, deschiderea și menținerea conturilor în diferite valute, precum și taxe asociate cu schimbul valutar. De asemenea, pot apărea costuri legate de procedurile de verificare bancară (due diligence), care asigură conformitatea financiară și previn riscurile legate de spălarea banilor sau finanțarea terorismului. În plus, proiectele de cooperare internațională implică adesea analize financiare detaliate și audituri externe, necesare pentru evaluarea utilizării eficiente și transparente a resurselor alocate. Acestea includ verificarea documentației financiare, analiza fluxurilor de numerar și raportarea financiară periodică, care implică de asemenea costuri auxiliare. Nu în ultimul rând, există și taxe și impozite locale care pot apărea în țările beneficiare, cum ar fi TVA, taxe de import/export sau alte taxe locale aplicabile bunurilor și serviciilor achiziționate în cadrul proiectelor. Aceste costuri trebuie luate în considerare în planificarea financiară pentru a asigura conformitatea cu reglementările fiscale locale și a evita penalitățile. Prin urmare, definiția costurilor auxiliare trebuie să rămână suficient de flexibilă pentru a acoperi această gamă largă de costuri necesare pentru implementarea eficientă a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, fără a fi restrânsă în mod artificial, ceea ce ar putea împiedica o gestionare adecvată a fondurilor și ar crea riscuri financiare suplimentare.
96.	- la noțiunea Plan – cuvintele „exercițiul financiar” urmează a fi revizuite, fiind improprii limbajului utilizat în domeniul finanțelor publice. Astfel, în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (în continuare Legea nr. 181/2014) este definit „anul bugetar”. Dacă în proiectul de lege „exercițiul financiar” se consideră anul bugetar, textul urmează a fi reformulat. Obiecția valabilă și la art. 9 alin. (2).	Se acceptă. Proiectul a fost modificat corespunzător.
97.	2. La art. 5, - litera d) se va exclude, or competența de gestionare a alocațiilor bugetare ale autorităților publice centrale este stabilită prin Legea nr. 181/2014. Respectiv, se consideră neconformă cadrului normativ nominalizat formularea „utilizează mijloacele financiare alocate”. De asemenea, norma respectivă se repetă la art. 11.	Nu se acceptă. Dacă ar fi exclusă competența MAE de a utiliza mijloacele financiare pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, atunci însăși rațiunea de a reglementa acest domeniu printr-o lege specială ar fi serios compromisă. Legea în cauză este menită să creeze cadrul juridic necesar pentru ca Republica Moldova să acționeze ca stat donator, în conformitate cu angajamentele sale internaționale și ca parte a procesului de aderare la Uniunea Europeană. Acest cadru juridic este indispensabil pentru asigurarea unei implementări eficiente, transparente și responsabile a politicilor de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență

			umanitară. Fără competența clară de a gestiona fondurile alocate în acest scop, MAE ar deveni o entitate pur consultativă, fără posibilitatea de a îndeplini obiectivele și angajamentele asumate de statul moldovean. Mai mult, toate articolele care reglementează utilizarea mijloacelor financiare, cum ar fi art. 11 privind administrarea mijloacelor financiare, art. 12 privind utilizarea prin implementare directă, art. 13 privind utilizarea prin implementare indirectă și art. 14-17 privind diverse forme de finanțare (granturi, sprijin bugetar direct, contribuții voluntare), ar deveni lipsite de substanță și aplicabilitate. Aceste prevederi sunt esențiale pentru a asigura flexibilitatea și adaptabilitatea necesară gestionării fondurilor de dezvoltare, permițând intervenții rapide și eficiente în cazuri de criză umanitară sau necesități de dezvoltare. În plus, excluderea acestei competențe ar intra în contradicție directă cu practica internațională și cu modelele similare aplicate de alte state membre ale Uniunii Europene, care acordă ministerelor de externe un rol central în gestionarea fondurilor de cooperare internațională. Aceasta ar submina, de asemenea, capacitatea Republicii Moldova de a raporta contribuțiile sale la statisticile internaționale privind asistența oficială pentru dezvoltare (ODA), afectându-i astfel credibilitatea internațională. Analizând prevederea literei d) din proiectul de lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară prin prisma Legii nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală, se constată că formularea „utilizează mijloacele financiare alocate” este conformă cu atribuțiile conferite autorităților publice centrale. mai.gov.md Conform art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 181/2014, autoritățile publice centrale au competența de a gestiona alocațiile bugetare aprobate prin legea bugetară anuală, în limita și conform destinației acestora. Aceasta implică responsabilitatea de a administra și utiliza mijloacele financiare alocate pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice. În contextul proiectului de lege menționat, MAE este desemnat ca autoritate responsabilă pentru implementarea politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, ceea ce justifică explicitarea competenței sale de a utiliza mijloacele financiare alocate în acest scop. De asemenea, art. 11 din același proiect de lege detaliază modalitățile prin care MAE administrează aceste mijloace financiare, prin implementare directă sau indirectă, conform prevederilor legale în vigoare. Această prevedere nu contravine Legii nr. 181/2014, ci oferă claritate asupra mecanismelor de utilizare a fondurilor, asigurând transparența și responsabilitatea în gestionarea resurselor publice.
--	--	--	--

			Prin urmare, menținerea competenței MAE de a utiliza mijloacele financiare alocate pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară nu este doar justificată, ci esențială pentru realizarea obiectivelor strategice ale politicii externe ale Republicii Moldova.
98.	- litera k), în scopul asigurării transparenței, predictibilității și clarității, se consideră necesar de a stabili expres în ce mod sau în conformitate cu care act normativ MAE va stabili criteriile de desemnare a beneficiarilor;		Se acceptă. Lit. k), art. 5 din proiectul de lege a fost completată cu sintagma „prin ordinul ministrului afacerilor externe”.
99.	- litera l), textul urmează a fi revizuit, în condițiile în care art. 5 stabilește atribuțiile MAE în general, iar ministrul afacerilor externe exercită conducerea ministerului.		Se acceptă. Lit. l) a fost modificată conform prevederilor art. 4 din proiect.
100.	La art. 8, - alin (1) litera b) se propune de expus în următoarea redacție „b) cheltuielile estimate pentru implementarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și pentru asistență umanitară, cu respectarea limitelor de cheltuieli prevăzute în aceste scopuri în bugetul de stat/cadrul bugetar pe termen mediu”;		Nu se acceptă. Norma respectivă se regăsește în alin. 2 al art. 10. Programul multianual strategic de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară stabilește cadrul strategic pentru acțiunile în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Acest document definește prioritățile tematice și geografice, principiile directe și modalitățile de implementare a politicii naționale în acest domeniu. Această abordare corespunde practicii internaționale, unde documentele strategice stabilesc direcțiile generale și obiectivele politicii de cooperare pentru dezvoltare.
101.	- la alin. (2) cuvântul „patru” se va substitui cu cuvântul „trei”, reieșind din perioada actuală de planificare a Cadrului bugetar pe termen mediu;		Nu se acceptă. Solicitarea este nefondată, deoarece planificarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prin natura sa, necesită o perspectivă strategică pe termen mai lung decât cea a cadrului bugetar național. În practică, majoritatea statelor donatoare, inclusiv România, operează cu planificări multianuale de patru sau chiar cinci ani, pentru a asigura continuitatea programelor, predictibilitatea angajamentelor financiare și coerența în implementarea politicilor externe de dezvoltare. O perioadă de patru ani este, de asemenea, aliniată ciclurilor politice și de programare ale principalilor parteneri internaționali, cum ar fi Uniunea Europeană, care utilizează o planificare financiară multianuală (MFF) de șapte ani, dar cu strategii intermediare la fiecare patru ani. Prin urmare, menținerea termenului „patru” reflectă mai bine nevoia de stabilitate și coerență în implementarea politicii de cooperare internațională și este esențială pentru a asigura o planificare strategică eficientă și coordonată la nivel internațional.
102.	- de asemenea, se consideră necesar de a completa structura Programului cu alte elemente structurale (obiective, impact, indicatori de monitorizare etc), în scopul alinierii la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020.		Nu se acceptă. Solicitarea nu este relevantă. HG nr. 386/2020 reglementează planificarea strategică la nivel național, concentrându-se pe prioritățile interne de

			dezvoltare economică și socială ale Republicii Moldova. Prin contrast, Programul multianual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară este un document strategic care reflectă angajamentele externe ale statului, în calitatea sa de donator, și are o structură diferită, adaptată cerințelor internaționale în acest domeniu. Elementele solicitate de MF sunt specifice planificării naționale și bugetare interne, iar introducerea lor în Program ar risca să creeze confuzii între planificarea internă și cea externă, afectând claritatea și funcționalitatea documentului, care este destinat să ghideze acțiunile de politică externă ale Republicii Moldova. În plus, astfel de detalii sunt reglementate, de regulă, la nivel de documente operaționale și nu în cadrul legislativ de bază.
103.	La art. 9 – Structura Planului indicată la alin (1) urmează a fi revizuită. Or, se consideră că Planul este un document, care reiese din Program și va conține detalieri pentru anul calendaristic/anul bugetar în curs. (Spre exemplu, se atestă includerea în ambele documente a elementului „modalitățile de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, nefiind clară repetarea acestuia în ambele documente).		Nu se acceptă. Poziția MF reflectă o înțelegere incompletă a relației dintre Programul multianual și Planul anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Programul este un document strategic, cu o perspectivă multianuală, care stabilește prioritățile tematice și geografice pe termen mediu, inclusiv obiectivele și principiile generale ale politicii de cooperare internațională. Acesta funcționează ca un cadru de referință pentru toate acțiunile de cooperare internațională și asistență umanitară ale Republicii Moldova. În schimb, Planul este un document operațional, care traduce aceste priorități strategice în acțiuni concrete, detaliind activitățile planificate pentru un anumit an bugetar. Includerea modalităților de implementare atât în Program, cât și în Plan nu este o repetare inutilă, ci o necesitate practică. În contextul Programului, modalitățile de implementare sunt prezentate într-o formă generală, pentru a asigura flexibilitate și coerență pe termen mediu, în timp ce în Plan acestea sunt detaliate, incluzând acțiuni specifice, beneficiari, parteneri și surse de finanțare. Această structură permite o planificare adaptabilă și o implementare eficientă, permițând ajustări rapide în funcție de evoluția contextului internațional și de prioritățile naționale emergente.
104.	De asemenea, se menționează, că prin prisma procesului de planificare bugetară, se consideră că Planul urmează a fi aprobat după adoptarea legii anuale a bugetului de stat.		Se acceptă.
105.	La Art. 10, - La alin. (1) se atenționează, că proiectul prevede, că autoritățile publice locale pot implementa activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară „din bugetul propriu” (art. 6 alin (1)). Respectiv, se prezumă, că nu toate activitățile vor fi finanțate din bugetul de stat. Conform prevederilor Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, bugete locale sunt totalitate a veniturilor, a cheltuielilor și		Nu se acceptă. Observația MF se bazează pe o înțelegere eronată a cadrului de finanțare specific cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară. Art. 6 alin. (1) recunoaște dreptul autorităților administrației publice centrale și locale de a implementa activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară din bugetele proprii, în limitele competențelor acestora și în conformitate cu Programul. Acest articol este

		a surselor de finanțare destinate exercitării funcțiilor care sînt în competența autorităților administrației publice locale conform legislației și a funcțiilor delegate de Parlament la propunerea Guvernului. Astfel, bugetele locale se administrează separat de bugetul de stat, respectiv normele stabilite la art. 6 alin. (1) și la art. 10 alin. (1) se consideră contradictorii;	formulat pentru a permite o abordare descentralizată a asistenței internaționale, în conformitate cu principiile subsidiarității și autonomiei locale. Astfel, aceste activități pot fi finanțate din resursele proprii ale autorităților locale, fără a se limita la bugetul de stat, reflectând autonomia bugetară prevăzută de Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale. Pe de altă parte, art. 10 alin. (1) stabilește că Republica Moldova, ca stat donator, își asumă responsabilitatea principală pentru finanțarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară din bugetul de stat, cu respectarea principiilor transparenței și predictibilității. Această prevedere reflectă angajamentele internaționale ale Republicii Moldova în calitate de stat donator, inclusiv cele asumate în cadrul Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și altor cadre internaționale de cooperare. În concluzie, cele două prevederi nu sunt contradictorii, ci complementare. Articolul 6 alin. (1) se referă la posibilitatea autorităților publice locale și centrale de a contribui la eforturile de cooperare internațională din bugetele proprii, în timp ce art. 10 alin. (1) subliniază rolul statului central în asigurarea resurselor financiare pentru politica națională de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Acest cadru mixt este esențial pentru asigurarea unei politici coerente și integrate în acest domeniu.
106.	- alin (2) dublează prevederile art. 8 alin (1) lit. b) și se referă la structura Programului. Se propune excluderea.		Nu se acceptă. Vezi p. 100.
107.	La art. 12 cuvântul „administrează” se va substitui cu cuvintele „asigură gestionarea”.		Art. 12 nu conține cuvântul „administrează”
108.	Măsurile de cooperare internațională, indicate în proiect (sprijin bugetar direct, granturi etc), nu sunt bazate pe un set clar de criterii de eligibilitate, precum sunt menționate în Regulamentul UE 2021/947. Mai mult, toate Regulamentele urmează a fi aprobate de Guvern, iar conform prevederilor Legii nr. 100/2017 Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.		Nu se acceptă. Obiecția MF reflectă o neînțelegere a modului în care funcționează mecanismele de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în special în contextul unui stat emergent ca Republica Moldova. În primul rând, mecanismele de sprijin bugetar direct, granturi și contribuții voluntare reglementate în proiectul de lege sunt aliniate la standardele internaționale, dar sunt adaptate la specificul contextului național. În acest sens, criteriile de eligibilitate, procedurile și condițiile specifice de acordare a sprijinului nu sunt incluse direct în textul legii, ci urmează a fi stabilite prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care va fi aprobat de Guvern conform art. 20 din proiect. Această abordare este necesară pentru a asigura flexibilitate și adaptabilitate, astfel încât Republica Moldova să poată reacționa prompt la circumstanțele în schimbare ale contextului internațional.

			În al doilea rând, invocarea Regulamentului UE 2021/947 este mai puțin relevantă în acest context, deoarece acesta se aplică în principal statelor membre ale UE, care au o capacitate administrativă și financiară semnificativ diferită de cea a Republicii Moldova. Totuși, structura și logica acestui regulament au servit ca sursă de inspirație pentru actualul proiect, dar implementarea acestuia trebuie să fie adaptată la contextul național, inclusiv în ceea ce privește definirea criteriilor de eligibilitate, care vor fi detaliate în actele subsecvente. În plus, este esențial de menționat că Hotărârile Guvernului, deși sunt acte subordonate legilor, joacă un rol critic în organizarea executării acestora. În cazul de față, Guvernul va aproba regulamentul care detaliază aceste mecanisme, asigurând astfel coerența, claritatea și transparența în utilizarea mijloacelor alocate pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.
109.	Sunt evazive prevederile de „utilizare a mijloacelor financiare” în temeiul „acordului/... sau a ordinului ministrului afacerilor externe”, în lipsa criteriilor clare de stabilire a temeiului (actului normativ) de aprobare a transferului de mijloace bugetare. Respectiv este necesar de a descrie distinct mecanismele de aprobare a transferurilor de mijloace financiare.	Nu se acceptă. Observația Ministerului Finanțelor, referitoare la utilizarea mijloacelor financiare „în temeiul unui acord de finanțare sau a ordinului ministrului afacerilor externe”, reflectă o preocupare legată de transparența și claritatea mecanismelor decizionale. Totuși, structura proiectului de lege reflectă în mod deliberat o abordare flexibilă, care permite MAE să reacționeze eficient la necesitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, în concordanță cu standardele internaționale și practicile statelor donatoare. În primul rând, această flexibilitate este esențială pentru a răspunde prompt la solicitările de asistență, în special în situații de criză umanitară, unde este nevoie de decizii rapide, fără proceduri birocratice complexe care ar putea întârzia intervențiile critice. Prin urmare, ordinul ministrului afacerilor externe este un instrument necesar pentru a asigura reacții rapide și eficiente, conform priorităților politicii externe și angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova. În al doilea rând, detalierea mecanismelor și criteriilor de aprobare a transferurilor financiare nu este inclusă direct în lege, ci va fi reglementată prin Regulamentul privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, conform art. 20 din proiect. Acesta va stabili proceduri clare, inclusiv criterii pentru selecția beneficiarilor, modalitățile de raportare și audit, și mecanismele de control, asigurând astfel respectarea principiilor de transparență și responsabilitate fiscală.	
110.	Subsidiar se atenționează, că în nota de fundamentare se utilizează noțiuni, care nu sunt specifice domeniului finanțelor publice din Republica Moldova (în special ordonator de credite).	Se acceptă parțial. Observația este rezultatul unei interpretări excesiv de rigide a cadrului normativ național. Noțiunea de „ordonator de credite” este utilizată	

			frecvent în contextul asistenței oficiale pentru dezvoltare (ODA) și asistenței umanitare la nivel internațional, inclusiv în legislația și reglementările Uniunii Europene, cum ar fi Regulamentul UE 2021/947 și alte instrumente similare, care reglementează managementul fondurilor externe. De exemplu, atât Comisia Europeană, cât și agențiile specializate din statele membre UE utilizează acest termen pentru a desemna entitățile care gestionează și aprobă cheltuielile bugetare în contextul programelor de dezvoltare și asistență externă. În acest context, includerea acestei noțiuni în nota de fundamentare reflectă încercarea de a alinia conceptul de „gestionare a fondurilor publice” din Republica Moldova la terminologia internațională, în vederea asigurării unei tranziții mai fluente către statutul de stat donator și a facilitării comunicării cu partenerii externi. Totuși, pentru a evita neclarități și interpretări eronate, această terminologie va fi revizuită în nota de fundamentare, astfel încât să reflecte mai fidel terminologia consacrată în legislația națională, precum cea reglementată de Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală.
Ședința interinstituțională pentru clarificarea obiecțiilor din 19.05.2025 (proces verbal nr. 1)			
Cancelaria de Stat	111.	Astfel, deși noțiunea „fondul de asistență umanitară” a fost înlocuit cu „componenta de asistență umanitară”, formularea propusă nu s-a schimbat în esență, deși aceeași obiecție se regăsește și în avizele MF, autorul a rămas la aceeași redacție. Suplimentar, alinierea definițiilor incluse în proiectul de lege cu noțiunile din Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, este esențială, întru evitarea interpretării eronate a acestora la aplicarea cadrului normativ.	Nu se acceptă. „Termenul „fond” a fost înlocuit cu „componentă” în vederea conformării expresie la obiecția formulată de Ministerul Finanțelor, fiind exclusă orice interpretare conform căreia proiectul ar institui un fond extrabugetar, ceea ce asigură deplina aliniere la principiile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Conform versiunii actuale a proiectului, „componenta de asistență umanitară” reprezintă o cotă procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege, operată în cadrul alocărilor bugetare aprobate pentru MAE, gestionată în condițiile generale ale execuției bugetare și fără a implica existența unui mecanism financiar paralel sau derogatoriu. În ceea ce privește observația referitoare la definirea unor termeni precum „grant” sau alte concepte regăsite și în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018, se menționează că proiectul de lege reglementează un domeniu nou de drept – cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară – având un obiect de reglementare distinct față de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe destinat Republicii Moldova în calitate de stat beneficiar. Prin urmare, similitudinea parțială a anumitor definiții nu impune și obligativitatea preluării lor ad litteram din acte normative subordonate sau din alte domenii de reglementare.

			Modificarea definițiilor ar crea riscul denaturării obiectului reglementării și ar afecta coerența legislativă, dat fiind că proiectul de lege în discuție instituie cadrul juridic pentru acțiunea Republicii Moldova în calitate de stat furnizor de asistență, nu beneficiar, diferență fundamentală atât de natură juridică, cât și instituțională. Urmare discuțiilor, CS a acceptat menținerea noțiunii de componentă de asistență umanitară. Totodată, a fost menținută obiecția privind necesitatea armonizării unor noțiuni din proiect, în special a termenului „grant” cu prevederile HG nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, urmând a fi prezentată o propunere în scris în acest sens. Propunerea respectivă nu a fost prezentată.
Ministerul Justiției	112.	- din sintagma „bugetul de stat al Republicii Moldova”, cuvintele „al Republicii Moldova” se vor exclude ca fiind inutile. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.	Nu se acceptă. Formularea „bugetul de stat al Republicii Moldova” este utilizată cu intenție clară și are o funcție esențială în contextul proiectului de lege. În materia cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, această exprimare reflectă explicit calitatea de stat donator a Republicii Moldova și distinge fără echivoc între asistența furnizată de autoritățile naționale din resurse proprii, respectiv din bugetul de stat al Republicii Moldova, și alte surse externe de finanțare (granturi internaționale, contribuții din partea altor donatori etc.). Această precizare este relevantă în special în raport cu standardele OECD-DAC privind AOD, care condiționează recunoașterea asistenței oficiale pentru dezvoltare prin finanțare provenită din bugetul public național. Prin urmare, omisiunea acestei precizări ar putea genera ambiguități cu privire la sursa suverană a fondurilor alocate și, implicit, la statutul și efortul asumat de Republica Moldova în calitate de donator emergent. Poziția MAE a fost acceptată.
	113.	- pe tot cuprinsul proiectului, din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude ca fiind inutile. Regula generală este că, referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
	114.	- semnalăm că unii termeni sunt definiți dar nu se regăsesc în textul proiectului (ex. evaluare, audit, evaluarea impactului de mediu). De altfel, cu referire la sintagmele „cooperare internațională pentru dezvoltare” și „asistență umanitară”, considerăm necesară expunerea lor într-o manieră mai clară.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
	115.	- litera l) de la art. 5 se va exclude ca fiind excedentă.	Se acceptă parțial. Urmare discuțiilor cu MJ și CNA, lit. l) va avea următorul conținut: „l) îndeplinește alte activități în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare.” Proiectul a fost modificat.

	116.	- Art. 7 necesită claritate, deoarece al. (2) generează incertitudini în partea ce ține de autoritățile din componența căror pot fi membrii Comitetului consultativ. Totodată, se va expune fără echivoc raportul dintre Ministerul Afacerilor Externe și Comitetul consultativ, prin prisma art. 5 lit. h) și art. 8 alin. (3), art. 9 alin. (3) din proiect.	Nu se acceptă. Proiectul de lege, coroborat cu Nota de fundamentare transmisă MJ, oferă suficientă claritate instituțională și funcțională. Astfel, articolul 5 lit. h) din proiect stabilește în mod expres că MAE coordonează activitatea Comitetului consultativ și asigură secretariatul tehnic al acestuia. Această formulare confirmă fără echivoc poziționarea Comitetului ca organ consultativ aflat sub coordonarea Ministerului, fără personalitate juridică și fără funcție executivă proprie. Mai mult, în Nota de fundamentare este descris în mod detaliat caracterul consultativ, interinstituțional și deschis al Comitetului, precum și componența sa incluzivă și flexibilă – ce poate fi extinsă, la necesitate, cu participarea societății civile, mediului academic și sectorului privat. În acest sens, formularea actuală a art. 7 alin. (2), care stabilește că membrii Comitetului consultativ sunt desemnați din cadrul autorităților administrației publice, instituțiilor și altor organizații implicate în domeniu, este în deplin acord cu principiile de bună guvernare și asigură un cadru suficient de flexibil pentru aplicarea efectivă a prevederilor. Norma corespunde intenției legiuitorului de a crea un cadru participativ și funcțional, fără a încălca legea cu detalii care vor fi ulterior reglementate prin hotărâre de Guvern, conform alin. (3) al aceluiași articol. În concluzie, solicitarea de „clarificare” formulată de MJ nu identifică în mod concret nicio ambiguitate reală și nu poate justifica o modificare de fond. MJ a acceptat poziția MAE.
	117.	- Art. 11 se va exclude în vederea evitării dublării art. 5 lit. d) din proiect.	Nu se acceptă. Deși ambele reglementări tratează aspectul utilizării mijloacelor financiare, acestea nu sunt redundante, ci complementare. Art. 5 lit. d) definește o atribuție generală a MAE, în calitate de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, privind utilizarea mijloacelor financiare în scopul realizării obiectivelor din domeniu. În schimb, art. 11 consacră expres regimul operațional de utilizare a acestor mijloace, clarificând caracterul dual al implementării: directă și indirectă, în conformitate cu legislația aplicabilă. Această reiterare este intenționată și justificată din perspectiva tehnicii legislative și a funcționalității mecanismului juridic instituit. Art. 5 trasează cadrul de competență, iar art. 11 dezvoltă conținutul unei dimensiuni esențiale a acestuia. Suplimentar, structura normativă este în deplină conformitate cu cerințele de claritate și coerență ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative. Poziția MAE a fost acceptată.
Centrul Național Anticorupție	118.	Utilizarea expresiei ”atingerea unor obiective de dezvoltare”, în contextul reglementării noțiunii ”cooperare internațională pentru dezvoltare”, atribuie caracter ambiguu definiției, or nu face referință la	Nu se acceptă. Problema semnalată nu contravine art. 29 alin. (2) și art. 54 alin. (1) lit. c)-d) și alin. (4)-(5) din Legea nr. 100/2017, fiindcă subiectul competent, procedura de aprobare și publicitatea obiectivelor de dezvoltare sunt

		subiectul de competența căruia ține delimitarea și aprobarea obiectivelor de dezvoltare.	stabilite expres în proiect, iar sintagma contestată nu limitează, ci completează cadrul normativ, păstrând cerințele de claritate, previzibilitate și transparență impuse de textele legale menționate. Sintagma „atingerea unor obiective de dezvoltare”, folosită în definiția cooperării internaționale pentru dezvoltare, nu lasă loc arbitrarului, ci oferă acea marjă de adaptabilitate pe care o reclamă însuși caracterul dinamic al agendei internaționale de dezvoltare. Experții români consultați în etapa de redactare au recomandat ca textul să evite un cadru excesiv de rigid, tocmai pentru ca Republica Moldova să poată integra rapid noi priorități tematice sau geografice pe măsură ce acestea apar în practica Uniunii Europene și a OCDE. În realitate, subiectul competent și procedura de aprobare sunt deja fixate în proiect: obiectivele de dezvoltare se formulează în Programul multianual, se detaliază în Planul anual, sunt avizate de Comitetul consultativ și, în final, aprobate în mod formal de Guvern și reflectate în legea anuală a bugetului. Prin această arhitectură, exigențele de claritate cerute de art. 29 și art. 54 din Legea nr. 100/2017 sunt îndeplinite, iar orice decizie devine transparentă și supusă controlului parlamentar și public. În plus, MAE va institui un registru al riscurilor de corupție aferente cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, măsură ce răspunde cerințelor Legii integrității nr. 82/2017 și recomandărilor CNA.” Suplimentar, o trimitere directă la program ar limita definiția, având în vedere că obiectivele de dezvoltare sunt strategice, așa cum sunt menționate în preambul. Obiectivele de dezvoltare prevăzute în art. 3 vor fi incluse în cadrul programului multianual, care va permite implementarea doar a unui subset din totalitatea obiectivelor de dezvoltare. CNA a menționat că își menține în continuare poziția.
	119.	CNA își menține recomandarea de a „reconsidera delegarea atribuției de aprobare a criteriilor de desemnare a beneficiarilor, or aspectele date urmează a fi reglementate de norme primare - legi/HG”, cu trimitere la art. 5, lit. (k).	Nu se acceptă. Stabilirea criteriilor de desemnare a beneficiarilor nu reprezintă o delegare de atribuții legislative primare către MAE. Conform prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, autoritățile publice centrale pot emite acte normative doar în temeiul și în executarea legii, iar în acest caz legea-cadru stabilește clar principiile generale și limitele competenței MAE. Atribuția prevăzută la art. 5 lit. k) se referă strict la elaborarea unor criterii operaționale și tehnice ce derivă direct din Programul multianual aprobat de Guvern și Planul anual. Astfel, MAE nu va introduce norme noi sau neprevăzute, ci doar va detalia și operaționaliza cadrul general deja stabilit prin acte normative superioare, respectând principiul ierarhiei actelor normative stabilit de art. 3 din Legea nr. 100/2017. Mai mult decât atât, în practica internațională și europeană, inclusiv conform Normelor metodologice aprobate prin HG nr. 690/2017 a României, criteriile tehnice pentru selectarea beneficiarilor de asistență oficială pentru dezvoltare sunt

			stabilite prin ordine ministeriale și ghiduri metodologice pentru a asigura flexibilitatea și adaptarea rapidă la schimbările circumstanțelor internaționale și umanitare. Fixarea rigidă a acestor criterii într-un act normativ primar sau într-o hotărâre de Guvern ar conduce inevitabil la diminuarea capacității de reacție rapidă și eficientă a Republicii Moldova în fața noilor provocări și obligații internaționale. Totodată, legea și Regulamentul de aplicare vor garanta transparența procedurii, criteriile respective fiind publicate și accesibile publicului, diminuând astfel riscul de corupție invocat în raport. Prin urmare, atribuția MAE prevăzută la art. 5 lit. k) este coerentă cu prevederile actelor normative citate și corespunde principiilor transparenței, flexibilității și eficienței, care caracterizează sistemele moderne de cooperare internațională pentru dezvoltare.” Părțile nu au ajuns la un numitor comun, iar MAE își menține poziția privind competența de stabilire a criteriilor de desemnare a beneficiarilor.
	120.	CNA a menținut obiecția privind lit. l) art. 5: „Redacția propusă operează cu sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe”, în contextul reglementării spectrului de atribuții exercitate de către ministrul afacerilor externe, fapt care creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și arogarea unor atribuții excesive de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță. Conform exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările adoptate, dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale. Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică. Recomandări: Excluderea prevederilor art.5 lit.l) și reglementarea exhaustivă a măsurilor dispuse de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță.”	Se acceptă parțial. Prevederea de la art. 5 lit. l) este o normă de tip general, uzuală și necesară în actele normative care reglementează domenii dinamice și complexe precum cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară. Sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe” nu este menită să atribuie discreționar atribuții extinse ministrului, ci să ofere flexibilitatea operațională necesară în executarea responsabilităților specifice stabilite explicit de lege și hotărârile Guvernului. Această abordare este conformă prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care permite emiterea de acte administrative doar în temeiul și pentru executarea legilor și hotărârilor Guvernului, neputând depăși cadrul legal stabilit și nici introduce atribuții primare noi. Astfel, sintagma menționată trebuie interpretată în mod corelat cu restul prevederilor legii și cu regulamentul de aplicare, neexistând riscul unei exercitări arbitrare a atribuțiilor. Această prevedere este conformă și cu normele metodologice europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare (cum sunt cele aprobate prin HG nr. 690/2017 a României), care mențin flexibilitatea necesară pentru adaptarea rapidă a acțiunilor ministerului la contextul internațional aflat în continuă schimbare. Eliminarea acestei prevederi ar diminua capacitatea Republicii Moldova de a acționa rapid și eficient în situații care necesită o intervenție promptă, punând astfel în pericol realizarea obiectivelor de interes public definite prin lege.” În cadrul discuțiilor s-a decis excluderea sintagmei „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe”. Proiectul a fost modificat.
	121.	CNA își menține propunerea de introducere explicită a prevederilor privind răspunderea beneficiarului, ca parte integrantă a conținutului acordurilor financiare.	Nu se acceptă. Răspunderea beneficiarilor este deja reglementată prin art. 13 lit. 2 „... răspunderea pentru utilizarea mijloacelor financiare în conformitate cu

			destinația din acordul de finanțare sau a ordinului ministrului afacerilor externe revine beneficiarului.” Poziția MAE a fost acceptată.
Ministerul Finanțelor	122.	Reprezentantul MF a menționat că deși este autorul avizului, el nu cunoaște în detalii subiectul și nu este autorizat să expună poziția MF pe fiecare obiecție în parte. Pentru formularea unei poziții instituționale consolidate, dl Bălănel propune organizarea unei alte ședințe, preferabil în format de VTC.	Se acceptă. MAE a convocat o ședință interinstituțională în format online pentru data de 20.05.2025.
Ședința interinstituțională pentru clarificarea obiecțiilor din 20.05.2025 (proces verbal nr. 2)			
Ministerul Finanțelor	123.	Propunerea MF privind intrarea în vigoare a legii la data aderării RM la UE.	Nu se acceptă. Acest aspect nu ține de competența MAE, ținând cont de condiția BIE de a adopta proiectul de lege până la data de 1 iulie 2025. De asemenea, au fost menționate angajamentele RM asumate față de UE în cadrul Cap. 30 și a fost reiterat modul eșalonat de intrare în vigoare a cadrului normativ, care va reglementa domeniul. În același context, au fost reiterate argumentele privind posibilitatea alocării etapizate a surselor financiare pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. MF a acceptat argumentele și și retrace această obiecție.
	124.	Propunerea MF de unificare a noțiunilor de „asistență umanitară” și „componenta de asistență umanitară”.	Nu se acceptă. Introducerea expresiei „componenta de asistență umanitară” a rezultat din solicitarea MF de a exclude noțiunea de „fond” în varianta anterioară. Totodată, din perspectiva MAE, cele două concepte au valori operaționale diferite, dar complementare: „asistența umanitară” desemnează un set de acțiuni concrete, iar „componenta” este instrumentul bugetar care asigură resursele necesare acelor acțiuni. Argumentația MAE a vizat nevoia de claritate terminologică și flexibilitate financiară, aliniată la bunele practici internaționale și standardele OCDE/UE, astfel încât să poată fi reacționat prompt în caz de crize umanitare. S-a menționat că o separare clară previne confuzia între acțiunile efective și resursele dedicate și asigură coerență normativă în calitatea RM de potențial stat donator. O astfel de prevedere nu restrânge capacitatea MAE de execuție bugetară, ci o consolidează, fiind favorabilă în raportările internaționale și în consolidarea imaginii RM ca donator. Propunerea provine din experiența României, care a constatat utilitatea practică a unei astfel de prevederi. MAE a subliniat importanța păstrării „componentei de asistență umanitară” atât în Plan, cât și în Program. Discuția a evoluat spre identificarea unui compromis între stabilirea unei cote și nevoia de flexibilitate la alocare și execuție. MAE a atras atenția că gestionarea este responsabilitatea exclusivă a MAE, iar dacă se va recurge la clasificare bugetară cu două linii, MAE trebuie să poată realoca fondurile în funcție de priorități, în baza planului și programului. MF a confirmat că alocările MAE vor fi evidențiate prin clasificare bugetară distinctă, fără a restrânge autonomia funcțională, iar

			fondurile vor putea fi urmărite cu ușurință. Propunerea MAE de menținere a „componentei de asistență umanitară” a fost acceptată. Propunerea privind includerea componentei în Plan și Program a fost susținută.
125.	Cu referire la noțiunea de „costuri auxiliare” MF a exprimat rezerve conceptuale, indicând că formularea poate induce ideea unor transferuri directe de fonduri din bugetul MAE către beneficiari externi, ceea ce, în opinia lor, necesită clarificare. S-a subliniat că, din perspectiva cadrului bugetar actual, transferurile prin trezorerie nu implică costuri suplimentare, întrucât comisioanele bancare sunt acoperite centralizat de către MF.		Se acceptă parțial. Urmare discuțiilor din cadrul ședinței, precum și în cadrul discuției telefonice și prin email din 23 mai 2025, MF a acceptat că noțiunea de „costuri auxiliare” va avea următorul conținut: costuri auxiliare – costuri de suport, necesare pe durata implementării activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. MAE este de acord.
126.	La noțiunea „plan” urmează a fi revizuit „exercițiul” și înlocuit cu „anul bugetar”.		Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
127.	În cadrul examinării dispozițiilor articolului 5 lit. d) din proiectul legii, MF a solicitat excluderea acestei litere, argumentând că prevederea este deja acoperită de dispozițiile articolului 11 și, astfel, se creează o dublare normativă. MF a explicat că, potrivit art. 21 din Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice, autoritățile în domeniul finanțelor publice au responsabilitatea de a asigura gestionarea mijloacelor în conformitate cu principiile bunei guvernări. Totodată, s-a menționat că MJ solicitase anterior excluderea articolului 11.		Se acceptă parțial. MJ și-a retras între timp obiecția. Legea 181 utilizează explicit sintagma „utilizează mijloacele financiare”, iar în acest context, formularea de la lit. d) nu contravine cadrului legal general. MAE a explicat că articolele 5 și 11 au funcții diferite în arhitectura legii: articolul 5 este inclus în Cadrul instituțional, definind rolul de coordonare al MAE, în timp ce articolul 11 face parte din Cadrul de finanțare, unde sunt stabilite modalitățile de administrare (directe și indirecte) a fondurilor. S-a căzut de acord că în articolul 11, în scopul evitării unui potențial dezechilibru de poziționare instituțională, MAE nu va fi nominalizat în mod expres în deschiderea articolului, ci va fi utilizată o formulare generală, care să permită o interpretare echilibrată și interoperabilă cu alte instituții. Lit. d) din art. 5 va fi ajustată, prin înlocuirea sintagmei „utilizează” cu „gestionează”, în spiritul terminologiei Legii 181. Articolul 11 va fi păstrat, cu reformulare astfel încât MAE să nu fie menționat în mod proeminent la începutul articolului, menținând un caracter neutru și funcțional al normei. MAE a acceptat propunerea MF, fiind de acord cu soluția de compromis pentru asigurarea coerenței legislative și a rolului său instituțional. Proiectul a fost modificat.
128.	Redactarea articolului 5 lit. k) din proiectul legii.		Se acceptă parțial. MAE a luat în considerare obiecția formulată de MF referitor la modalitatea de stabilire a criteriilor și a solicitat opinia partenerilor de dialog asupra formulei propuse, respectiv adoptarea criteriilor prin ordin al ministrului. având în vedere caracterul extrem de dinamic al domeniului și specificul cooperării internaționale, este probabil ca statul să necesite mai multe seturi de criterii, elaborate în funcție de directivele internaționale relevante și cu respectarea principiilor de bună gestiune financiară. A fost invocată practica diversificată din statele membre ale UE, în care astfel de

			criterii sunt stabilite fie de ministere, fie de agenții implementatoare sau prin regulamente de aplicare. Propunerea MAE de eliminare a referirii exprese la ordinul ministrului a fost acceptată de comun acord, urmând ca reglementarea detaliată a criteriilor să fie realizată în Regulament, cu respectarea principiilor europene și a cerințelor de transparență. Proiectul a fost modificat.
129.	Litera l), textul urmează a fi revizuit, în condițiile în care art. 5 stabilește atribuțiile MAE în general, iar ministrul afacerilor externe exercită conducerea ministerului.		Se acceptă. Lit. l) a fost modificată conform prevederilor art. 4 din proiect.
130.	S-a abordat articolul 8, alineatul (1), litera b), pentru care Ministerul Finanțelor a propus reformularea în sensul reflectării explicite a caracterului bugetar al cheltuielilor, respectiv: „cheltuielile estimate pentru implementarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și pentru asistență umanitară, cu respectarea limitelor de cheltuieli prevăzute în aceste scopuri în bugetul de stat/cadrul bugetar pe termen mediu”.		Se acceptă. MAE a precizat că această formulare își găsește deja corespondentul în art. 10 alin. (2) din proiect, însă, pentru a evita orice ambiguitate, MAE a acceptat completarea textului acestui alineat cu sintagma „în limita cheltuielilor prevăzute în aceste scopuri în cadrul bugetar pe termen mediu”. Astfel, propunerea Ministerului Finanțelor a fost acceptată. Proiectul a fost modificat.
131.	MF a solicitat includerea cheltuielilor estimate și ajustarea perioadei de patru ani la trei ani, în concordanță cu cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, a propus introducerea unor elemente suplimentare (obiective, indicatori etc.) în structura Programului, conform HG nr. 386/2020.		Nu se acceptă. MAE a argumentat că Programul are un caracter strategic distinct și a agreeat revizuirea redacției pentru a reflecta mai clar această abordare, fără a prelua integral modelul HG 386. MF a acceptat poziția MAE.
132.	Solicitarea MF privind completarea structurii Programului cu elemente precum obiective, impact, indicatori de monitorizare etc., în scopul alinierii la Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică.		Nu se acceptă. MAE a argumentat că această solicitare nu este aplicabilă. HG nr. 386/2020 se referă strict la planificarea națională a dezvoltării socioeconomice interne, în timp ce Programul reglementat de proiectul de lege vizează angajamentele internaționale ale statului ca donator și este adaptat cerințelor de transparență și eficiență din domeniul cooperării pentru dezvoltare. Aplicarea structurii interne la un document de politică externă ar crea suprapuneri și confuzii nejustificate. Argumentele MAE au fost acceptate.
133.	Referitor la articolul 10 alin. (1), MF a exprimat îngrijorări privind posibila contradicție între prevederea care permite APL să finanțeze activități din bugetele proprii și articolul care statuează că RM asigură finanțarea din bugetul de stat.		Nu se acceptă. MAE a clarificat că nu există contradicție: articolul 6 alin. (1) conferă autorităților centrale și locale posibilitatea de a contribui din bugetele proprii, în limitele competențelor, în timp ce articolul 10 subliniază rolul statului ca donator principal. Cele două norme sunt complementare și reflectă principiile autonomiei locale și descentralizării. Explicațiile au fost acceptate de MF.
134.	În privința articolului 10 alin. (2), MF a considerat că acesta dublează prevederile art. 8 alin. (1) lit. b).		Se acceptă parțial. MAE a reiterat că abordarea este corect structurată, iar estimările bugetare sunt deja prevăzute la art. 8. Pentru a asigura claritate și conformitate cu principiile bugetare, MAE a acceptat completarea alineatului 2 cu sintagma

			„cu respectarea limitelor de cheltuieli prevăzute”, conform propunerii MF. Propunerea a fost acceptată în această formă de ambele părți. Proiectul a fost modificat.
	135.	Măsurile de cooperare internațională, indicate în proiect (sprijin bugetar direct, granturi etc), nu sunt bazate pe un set clar de criterii de eligibilitate, precum sunt menționate în Regulamentul UE 2021/947. Mai mult, toate Regulamentele urmează a fi aprobate de Guvern, iar conform prevederilor Legii nr. 100/2017 Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.	Nu se acceptă. MF a acceptat poziția MAE că prevederile menționate se vor regăsi în Regulamentul privind mecanismul de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.
	136.	Sunt evazive prevederile de „utilizare a mijloacelor financiare” în temeiul „acordului/.... sau a ordinului ministrului afacerilor externe”, în lipsa criteriilor clare de stabilire a temeiului (actului normativ) de aprobare a transferului de mijloace bugetare. Respectiv este necesar de a descrie distinct mecanismele de aprobare a transferurilor de mijloace financiare.	Nu se acceptă. MF a acceptat poziția MAE că prevederile menționate se vor regăsi în Regulamentul privind mecanismul de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

PROCES VERBAL nr. 1
al Ședinței interinstituționale pe marginea proiectului de lege privind cooperarea
internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (număr unic 142/MAE2025)

Ședința s-a desfășurat pe 19 mai 2025 în incinta Ministerului Afacerilor Externe, în temeiul deciziei ședinței de lucru a Guvernului din 16 mai 2025, prin care s-a dispus clarificarea aspectelor rămase în divergență după procesul de avizare și expertizare a proiectului.

Invitația la ședință a fost expediată în adresa Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, Cancelariei de Stat, Biroului pentru integrare europeană, Centrului de armonizare a legislației, Centrului Național Anticorupție.

La ședință au participat:

1. Alexandru Codreanu, MAE, șef Direcție cooperare cu Uniunea Europeană;
2. Anatol Cebuc, șef Direcție drept internațional;
3. Igor Moldovan, MAE, șef Secție cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, DCUE;
4. Elena Echim, MAE, șef Secție afaceri juridice, DDI;
5. Elena Maleru, MAE, secretar III SCIDAU/DCUE;
6. Lidia Badia, MAE, secretar III SAJ/DDI;
7. Alexandru Bălănel, MF, consultant principal Direcția Finanțe a autorităților publice, Direcția generală politici bugetare sectoriale;
8. Zinaida Țigău, MJ, consultant superior Direcția avizare acte normative, Secția drept public;
9. Diana Scurtu, CS, consultantă principală Direcția coordonarea asistenței externe și fonduri europene;
10. Cristina Chistol, CNA, inspector principal Direcția legislație și expertiza anticorupție;
11. Anton Cebotari, CAL, consultant principal Direcția expertiză de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

La ședință nu a participat reprezentantul BIE.

În deschiderea ședinței, dl Alexandru Codreanu, șef DCUE, a expus scopul acesteia și a prezentat importanța aprobării proiectului de lege cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la UE și a recomandărilor Comisiei Europene din 2023-2024 pe marginea Capitolului 30 – Relații Externe. El a menționat că elaborarea proiectului a inclus consultări interinstituționale și implicarea partenerilor străini (în special MAE al României). Modelul legislativ s-a bazat pe bunele practici ale statelor membre UE, fiind adaptat contextului național.

Au fost semnalate unele provocări în procesul de avizare, legate de aspecte financiare, clarificarea responsabilităților instituționale și asigurarea echilibrului între flexibilitate operațională și control financiar. **Adoptarea legii până la 30 iunie 2025 este esențială pentru respectarea angajamentelor asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral pe marginea Cap. 30 și pentru susținerea parcursului european al Republicii Moldova.**

Dl Igor Moldovan, șef SCIDAU și autor al proiectului, a prezentat regulamentul ședinței interinstituționale, conform căruia inițial va fi prezentată o analiză a avizelor, apoi o prezentare generală a motivelor care au împiedicat acceptarea unor obiecții și propuneri, iar ulterior se va

purcede la examinarea punctuală a obiecțiilor menținute de CdS, a propunerilor conținute în raportul juridic al MJ și în raportul anticorupție al CNA, precum și obiecțiile noi ale MF.

Astfel, în procesul de analiză a avizelor au fost identificate mai multe categorii de obiecții, după cum urmează:

1. Obiecții privind definirea termenilor și utilizarea conceptelor juridice;
2. Obiecții privind competențele Ministerului Afacerilor Externe;
3. Obiecții privind structura și funcționarea Comitetului Consultativ;
4. Obiecții privind utilizarea și administrarea fondurilor publice;
5. Obiecții privind transparența și raportarea activităților.

În continuare, au fost expuse argumentele care împiedică acceptarea unor obiecții și propuneri:

1. Domeniul specific și caracterul de pionierat al reglementării;
2. Necesitatea flexibilității și adaptabilității în gestionarea fondurilor;
3. Necesitatea clarității instituționale și a delimitării competențelor;
4. Coerența cu angajamentele internaționale;
5. Evitarea dublării reglementărilor și supraîncărcării administrative;
6. Respectarea principiilor de tehnică legislativă și evitarea normelor redundante;
7. Necesitatea de a menține independența strategică a politicii externe.

DI Moldovan a dat citire obiecției menținute de CS, conform redacției din sistemul e-legiferare: *„Astfel, deși noțiunea „fondul de asistență umanitară” a fost înlocuit cu „componenta de asistență umanitară”, formularea propusă nu s-a schimbat în esență, deși aceiași obiecție se regăsește și în avizele MF, autorul a rămas la aceiași redacție. Suplimentar, alinierea definițiilor incluse în proiectul de lege cu noțiunile din Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, este esențială, întru evitarea interpretării eronate a acestora la aplicarea cadrului normativ.”*

Ulterior s-a dat citire poziției MAE, expuse în tabelul de sinteză: *„Termenul „fond” a fost înlocuit cu „componentă” în vederea conformării exprese la obiecția formulată de Ministerul Finanțelor, fiind exclusă orice interpretare conform căreia proiectul ar institui un fond extrabugetar, ceea ce asigură deplina aliniere la principiile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Conform versiunii actuale a proiectului, „componenta de asistență umanitară” reprezintă o cotă procentuală din mijloacele financiare alocate anual MAE pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care au ca obiectiv acordarea de asistență umanitară, așa cum este definită în prezenta lege, operată în cadrul alocărilor bugetare aprobate pentru MAE, gestionată în condițiile generale ale execuției bugetare și fără a implica existența unui mecanism financiar paralel sau derogatoriu.*

În ceea ce privește observația referitoare la definirea unor termeni precum „grant” sau alte concepte regăsite și în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018, se menționează că proiectul de lege reglementează un domeniu nou de drept – cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară – având un obiect de reglementare distinct față de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe destinat Republicii Moldova în calitate de stat beneficiar. Prin urmare, similitudinea parțială a anumitor definiții nu impune și obligativitatea preluării lor ad litteram din acte normative subordonate sau din alte domenii de reglementare. Modificarea definițiilor ar crea riscul denaturării obiectului reglementării și ar afecta coerența legislativă, dat fiind că proiectul de lege în discuție instituie cadrul juridic pentru acțiunea

Republicii Moldova în calitate de stat furnizor de asistență, nu beneficiar, diferență fundamentală atât de natură juridică, cât și instituțională.”

Dna Diana Scurtu a menționat că MF la fel a propus în ultimul lor aviz comasarea noțiunilor „asistență umanitară” și „componenta de asistență umanitară”.

Dl Moldovan a dat citire poziției MAE pe marginea propunerii respective a MF: *„Noțiunile se referă la aspecte diferite și complementare ale acțiunii umanitare. Asistența umanitară descrie un set concret de activități orientate spre oferirea de ajutor direct persoanelor aflate în nevoie, inclusiv în situații de dezastre naturale, conflicte sau alte crize majore, având ca scop protejarea demnității umane și reducerea suferinței. În schimb, componenta de asistență umanitară este un mecanism, care reprezintă o cotă procentuală din bugetul alocat MAE pentru activități de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, menită să asigure resursele necesare pentru implementarea acestor acțiuni umanitare. Această diferențiere este esențială pentru a permite o gestionare flexibilă și eficientă a fondurilor, oferind posibilitatea reacției rapide la crize emergente, fără a compromite transparența și responsabilitatea financiară. Mai mult, o astfel de separare este necesară pentru a evita confuzia între resursele financiare și acțiunile efective de asistență, asigurând un cadru legislativ coerent și clar, aliniat la standardele internaționale și la angajamentele asumate de Republica Moldova ca stat donator în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare.”*

Urmare discuțiilor, CS a acceptat menținerea noțiunii de *componentă de asistență umanitară*. Totodată, a fost menținută obiecția privind necesitatea armonizării unor noțiuni din proiect, în special a termenului „grant” cu prevederile HG nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, urmând a fi prezentată o propunere în scris în acest sens. Propunerea respectivă nu a fost prezentată.

În continuare, dl Moldova a întrebat-o pe dna Zinaida Țigău, dacă **MJ** își menține toate obiecțiile menționate în raportul juridic.

Reprezentanta MJ a evidențiat următoarele obiecții:

- *„din sintagma „bugetul de stat al Republicii Moldova”, cuvintele „al Republicii Moldova” se vor exclude ca fiind inutile. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect”. Dl Moldovan a prezentat poziția MAE: „Formularea „bugetul de stat al Republicii Moldova” este utilizată cu intenție clară și are o funcție esențială în contextul proiectului de lege. În materia cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, această exprimare reflectă explicit calitatea de stat donator a Republicii Moldova și distinge fără echivoc între asistența furnizată de autoritățile naționale din resurse proprii, respectiv din bugetul de stat al Republicii Moldova, și alte surse externe de finanțare (granturi internaționale, contribuții din partea altor donatori etc.). Această precizare este relevantă în special în raport cu standardele OECD-DAC privind AOD, care condiționează recunoașterea asistenței oficiale pentru dezvoltare prin finanțare provenită din bugetul public național. Prin urmare, omisiunea acestei precizări ar putea genera ambiguități cu privire la sursa suverană a fondurilor alocate și, implicit, la statutul și efortul asumat de Republica Moldova în calitate de donator emergent.”* Poziția MAE a fost acceptată.

- *„pe tot cuprinsul proiectului, din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude ca fiind inutile. Regula generală este că, referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.”* MAE a acceptat propunerea.

- „semnalăm că unii termeni sunt definiți dar nu se regăsesc în textul proiectului (ex. evaluare, audit, evaluarea impactului de mediu). De altfel, cu referire la sintagmele „cooperare internațională pentru dezvoltare” și „asistența umanitară”, considerăm necesară expunerea lor într-o manieră mai clară. ” MAE a acceptat propunerea.

- „litera l) de la art. 5 se va exclude ca fiind excedentă”. Urmare discuțiilor cu MJ și CNA, lit. l) va avea următorul conținut: „l) îndeplinește alte activități în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare.”

- „Art. 7 necesită claritate, deoarece al. (2) generează incertitudini în partea ce ține de autoritățile din componența căror pot fi membrii Comitetului consultativ. Totodată, se va expune fără echivoc raportul dintre Ministerul Afacerilor Externe și Comitetul consultativ, prin prisma art. 5 lit. h) și art. 8 alin. (3), art. 9 alin. (3) din proiect.” Poziția MAE: „Proiectul de lege, coroborat cu Nota de fundamentare transmisă MJ, oferă suficientă claritate instituțională și funcțională. Astfel, articolul 5 lit. h) din proiect stabilește în mod expres că MAE coordonează activitatea Comitetului consultativ și asigură secretariatul tehnic al acestuia. Această formulare confirmă fără echivoc poziționarea Comitetului ca organ consultativ aflat sub coordonarea Ministerului, fără personalitate juridică și fără funcție executivă proprie. Mai mult, în Nota de fundamentare este descris în mod detaliat caracterul consultativ, interinstituțional și deschis al Comitetului, precum și componența sa incluzivă și flexibilă – ce poate fi extinsă, la necesitate, cu participarea societății civile, mediului academic și sectorului privat. În acest sens, formularea actuală a art. 7 alin. (2), care stabilește că membrii Comitetului consultativ sunt desemnați din cadrul autorităților administrației publice, instituțiilor și altor organizații implicate în domeniu, este în deplin acord cu principiile de bună guvernare și asigură un cadru suficient de flexibil pentru aplicarea efectivă a prevederilor. Norma corespunde intenției legiuitorului de a crea un cadru participativ și funcțional, fără a încălca legea cu detalii care vor fi ulterior reglementate prin hotărâre de Guvern, conform alin. (3) al aceluiași articol. În concluzie, solicitarea de „clarificare” formulată de MJ nu identifică în mod concret nicio ambiguitate reală și nu poate justifica o modificare de fond.” MJ a acceptat poziția MAE.

- „Art. 11 se va exclude în vederea evitării dublării art. 5 lit. d) din proiect.” Poziția MAE: „Deși ambele reglementări tratează aspectul utilizării mijloacelor financiare, acestea nu sunt redundante, ci complementare. Art. 5 lit. d) definește o atribuție generală a MAE, în calitate de coordonator al politicii de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, privind utilizarea mijloacelor financiare în scopul realizării obiectivelor din domeniu. În schimb, art. 11 consacră expres regimul operațional de utilizare a acestor mijloace, clarificând caracterul dual al implementării: directă și indirectă, în conformitate cu legislația aplicabilă. Această reiterare este intenționată și justificată din perspectiva tehnicii legislative și a funcționalității mecanismului juridic instituit. Art. 5 trasează cadrul de competență, iar art. 11 dezvoltă conținutul unei dimensiuni esențiale a acestuia. Suplimentar, structura normativă este în deplină conformitate cu cerințele de claritate și coerență ale Legii nr. 100/2017 privind actele normative.” Poziția MAE a fost acceptată.

DI Moldovan a solicitat opinia CNA pe marginea raportului anticorupție. Dna Cristina Chistol a informat că raportul anticorupție se realizează nu în baza prevederilor concrete și de substanță ale proiectelor de acte normative, ci în baza unei metodologii, în temeiul căreia sunt identificate eventuale riscuri de corupție.

CNA menține obiecția privind „Utilizarea expresiei ”atingerea unor obiective de dezvoltare”, în contextul reglementării noțiunii ”cooperare internațională pentru dezvoltare”, atribuie caracter ambiguu definiției, or nu face referință la subiectul de competență căruia ține delimitarea și aprobarea obiectivelor de dezvoltare.” MAE a explicat că „Problema semnalată nu contravine art. 29 alin. (2) și art. 54 alin. (1) lit. c)-d) și alin. (4)-(5) din Legea nr. 100/2017, fiindcă subiectul competent, procedura de aprobare și publicitatea obiectivelor de dezvoltare sunt stabilite expres în proiect, iar sintagma contestată nu limitează, ci completează cadrul normativ, păstrând cerințele de claritate, previzibilitate și transparență impuse de textele legale menționate. Sintagma „atingerea unor obiective de dezvoltare”, folosită în definiția cooperării internaționale pentru dezvoltare, nu lasă loc arbitrarului, ci oferă acea marjă de adaptabilitate pe care o reclamă însuși caracterul dinamic al agendei internaționale de dezvoltare. Experții români consultați în etapa de redactare au recomandat ca textul să evite un cadru excesiv de rigid, tocmai pentru ca Republica Moldova să poată integra rapid noi priorități tematice sau geografice pe măsură ce acestea apar în practica Uniunii Europene și a OCDE. În realitate, subiectul competent și procedura de aprobare sunt deja fixate în proiect: obiectivele de dezvoltare se formulează în Programul multianual, se detaliază în Planul anual, sunt avizate de Comitetul consultativ și, în final, aprobate în mod formal de Guvern și reflectate în legea anuală a bugetului. Prin această arhitectură, exigențele de claritate cerute de art. 29 și art. 54 din Legea nr. 100/2017 sunt îndeplinite, iar orice decizie devine transparentă și supusă controlului parlamentar și public. În plus, MAE va institui un registru al riscurilor de corupție aferente cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, măsură ce răspunde cerințelor Legii integrității nr. 82/2017 și recomandărilor CNA.” Suplimentar, o trimitere directă la program ar limita definiția, având în vedere că obiectivele de dezvoltare sunt strategice, așa cum sunt menționate în preambul. Obiectivele de dezvoltare prevăzute în art. 3 vor fi incluse în cadrul programului multianual, care va permite implementarea doar a unui subset din totalitatea obiectivelor de dezvoltare. CNA a menționat că își menține în continuare poziția.

CNA își menține recomandarea de a „reconsidera delegarea atribuției de aprobare a criteriilor de desemnare a beneficiarilor, or aspectele date urmează a fi reglementate de norme primare - legi/HG”, cu trimitere la art. 5, lit. (k). MAE a opinat că: „Stabilirea criteriilor de desemnare a beneficiarilor nu reprezintă o delegare de atribuții legislative primare către MAE. Conform prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, autoritățile publice centrale pot emite acte normative doar în temeiul și în executarea legii, iar în acest caz legea-cadru stabilește clar principiile generale și limitele competenței MAE. Atribuția prevăzută la art. 5 lit. k) se referă strict la elaborarea unor criterii operaționale și tehnice ce derivă direct din Programul multianual aprobat de Guvern și Planul anual. Astfel, MAE nu va introduce norme noi sau neprevăzute, ci doar va detalia și operaționaliza cadrul general deja stabilit prin acte normative superioare, respectând principiul ierarhiei actelor normative stabilit de art. 3 din Legea nr. 100/2017. Mai mult decât atât, în practica internațională și europeană, inclusiv conform Normelor metodologice aprobate prin HG nr. 690/2017 a României, criteriile tehnice pentru selectarea beneficiarilor de asistență oficială pentru dezvoltare sunt stabilite prin ordine ministeriale și ghiduri metodologice pentru a asigura flexibilitatea și adaptarea rapidă la schimbările circumstanțelor internaționale și umanitare. Fixarea rigidă a acestor criterii într-un act normativ primar sau într-o hotărâre de Guvern ar conduce inevitabil la diminuarea capacității de reacție rapidă și eficientă a Republicii Moldova în fața noilor provocări și obligații internaționale. Totodată, legea și Regulamentul de aplicare vor garanta transparența procedurii, criteriile respective fiind publicate și accesibile publicului, diminuând astfel riscul de corupție invocat în raport. Prin urmare, atribuția MAE prevăzută la art. 5 lit. k) este coerentă cu prevederile actelor normative citate și corespunde principiilor transparenței,

flexibilității și eficienței, care caracterizează sistemele moderne de cooperare internațională pentru dezvoltare.” Părțile nu au ajuns la un numitor comun, iar MAE își menține poziția privind competența de stabilire a criteriilor de desemnare a beneficiarilor.

CNA a menținut obiecția privind lit. l) art. 5: *„Redacția propusă operează cu sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe”, în contextul reglementării spectrului de atribuții exercitate de către ministrul afacerilor externe, fapt care creează precondiții pentru interpretarea extensivă a normei și arogarea unor atribuții excesive de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță. Conform exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, la elaborarea proiectului de act normativ, autorul, inter alia, trebuie să asigure că reglementările adoptate, dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale. Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică.*

Recomandări: Excluderea prevederilor art.5 lit.l) și reglementarea exhaustivă a măsurilor dispuse de către persoana cu funcție de demnitate publică în speță.” MAE: „Prevederea de la art. 5 lit. l) este o normă de tip general, uzuală și necesară în actele normative care reglementează domenii dinamice și complexe precum cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară. Sintagma „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe” nu este menită să atribuie discreționar atribuții extinse ministrului, ci să ofere flexibilitatea operațională necesară în executarea responsabilităților specifice stabilite explicit de lege și hotărârile Guvernului. Această abordare este conformă prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, care permite emiterea de acte administrative doar în temeiul și pentru executarea legilor și hotărârilor Guvernului, neputând depăși cadrul legal stabilit și nici introduce atribuții primare noi. Astfel, sintagma menționată trebuie interpretată în mod corelat cu restul prevederilor legii și cu regulamentul de aplicare, neexistând riscul unei exercitări arbitrare a atribuțiilor. Această prevedere este conformă și cu normele metodologice europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare (cum sunt cele aprobate prin HG nr. 690/2017 a României), care mențin flexibilitatea necesară pentru adaptarea rapidă a acțiunilor ministerului la contextul internațional aflat în continuă schimbare. Eliminarea acestei prevederi ar diminua capacitatea Republicii Moldova de a acționa rapid și eficient în situații care necesită o intervenție promptă, punând astfel în pericol realizarea obiectivelor de interes public definite prin lege.” În cadrul discuțiilor s-a decis excluderea sintagmei „orice alte măsuri dispuse de ministrul afacerilor externe.”

CNA își menține propunerea de introducere explicită a prevederilor privind răspunderea beneficiarului, ca parte integrantă a conținutului acordurilor financiare. MAE argumentează că răspunderea beneficiarilor este deja reglementată prin art. 13 lit. 2 „... răspunderea pentru utilizarea mijloacelor financiare în conformitate cu destinația din acordul de finanțare sau a ordinului ministrului afacerilor externe revine beneficiarului.”

În continuare, a fost solicitată opinia reprezentantului **MF** pe marginea obiecțiilor expuse în cel de-al treilea aviz al instituției, care a fost remis cu încălcarea procedurii și în afara tuturor termenelor de avizare. Dl Alexandru Bălănel a menționat că deși este autorul avizului, el nu

cunoaște în detalii subiectul și nu este autorizat să expună poziția MF pe fiecare obiecție în parte.

Pentru formularea unei poziții instituționale consolidate, dl Bălănel propune organizarea unei alte ședințe, preferabil în format de VTC. Propunerea a fost acceptată, MAE urmând să convoace o ședință de lucru în format online pentru data de 20.05.2025

CS a menționat că va prezenta o propunere în scris privind formularea definiției de grant din proiectul de lege până la ședința următoare.

Concluziile ședinței vor fi reflectate în versiunea actualizată a proiectului de lege și a tabelului de sinteză.

Semnează:

Pentru MAE: Alexandru Codreanu, șef Direcție cooperare cu Uniunea Europeană;

Pentru MF: Alexandru Bălănel, consultant principal Direcția Finanțe a autorităților publice, Direcția generală politici bugetare sectoriale;

Pentru MJ: Zinaida Țigău, consultant superior Direcția avizare acte normative, Secția drept public;

CS: Diana Scurtu, consultantă principală Direcția coordonarea asistenței externe și fonduri europene;

CNA: Cristina Chistol, inspector principal Direcția legislație și expertiza anticorupție;

CAL: Anton Cebotari, consultant principal Direcția expertiză de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

PROCES VERBAL nr. 2

al Ședinței interinstituționale pe marginea proiectului de lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară (număr unic 142/MAE2025)

Ședința s-a desfășurat pe 20 mai 2025 în format online, în temeiul deciziei ședinței de lucru a Guvernului din 16 mai 2025, prin care s-a dispus clarificarea aspectelor rămase în divergență după procesul de avizare și expertizare a proiectului.

Invitația la ședință a fost expediată în adresa Ministerului Finanțelor și în copie Ministerului Justiției, Cămarilor de Stat, Biroului pentru integrare europeană, Centrului de armonizare a legislației, Centrului Național Anticorupție.

La ședință au confirmat participarea doar reprezentanții MF.

La ședință au participat:

1. Alexandru Codreanu, MAE, șef Direcție cooperare cu Uniunea Europeană;
2. Igor Moldovan, MAE, șef Secție cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, DCUE;
3. Elena Echim, MAE, șef Secție afaceri juridice, DDI;
4. Elena Maleru, MAE, secretar III SCIDAU/DCUE;
5. Lidia Badia, MAE, secretar III SAJ/DDI;
6. Vasile Botica, MF, Șef al Direcției generale politici bugetare sectoriale;
7. Veronica Chirila, MF, Șef adjunct direcție generală, șef al direcției bugetul de stat și bugetul public național.

Domnul Alexandru Codreanu, Șef al Direcției Cooperare cu Uniunea Europeană, a vorbit despre proiectul de lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, elaborat de MAE în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la UE. El a menționat că elaborarea proiectului a inclus consultări interinstituționale și implicarea partenerilor străini (în special MAE al României). Modelul legislativ s-a bazat pe bunele practici ale statelor membre UE, fiind adaptat contextului național.

Au fost semnalate unele provocări în procesul de avizare, legate de aspecte financiare, clarificarea responsabilităților instituționale și asigurarea echilibrului între flexibilitate operațională și control financiar. **Adoptarea legii până la 30 iunie 2025 este esențială pentru respectarea angajamentelor asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral pe marginea Cap. 30 și pentru susținerea parcursului european al Republicii Moldova.**

DL Igor Moldovan, șeful SCIDAU, a reiterat poziția MAE privind disponibilitatea instituției de a coopera cu MF pentru identificarea unui compromis viabil, respectiv menținerea echilibrului între cerințele de ordin bugetar și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova. Cu privire la obiecțiile formulate anterior de MF, dna Chirilă a informat că acestea vor fi reanalizate la finalul dezbaterilor.

DI Moldovan a dat citire propunerii MF privind intrarea în vigoare a legii la data aderării RM la UE. El a explicat că acest aspect nu ține de competența MAE, ținând cont de condiția BIE de a adopta proiectul de lege până la data de 1 iunie 2025. De asemenea, au fost menționate angajamentele RM asumate față de UE în cadrul Cap. 30 și a explicat modul eșalonat de intrare în vigoare a cadrului normativ, care va reglementa domeniul. În același context, au fost reiterate argumentele privind posibilitatea alocării etapizate a surselor financiare pentru activitățile de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, acest aspect permițând testarea mecanismului. Dna Chirilă a întrebat ce înseamnă „testare”. DI Moldovan a explicat că după adoptarea, intrarea în vigoare și punerea în aplicare a Legii cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, și a Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților, ar putea fi identificate careva neajunsuri, care ar trebui soluționate până la momentul aderării la UE, când RM va deveni exclusiv donator de asistență pentru dezvoltare. DI Botica a precizat dacă „testarea” presupune și alocare resurselor financiare. DI Moldovan a explicat în ce sens a utilizat noțiunea de testare: avantaj al RM de adoptare a acestui cadru până la data aderării efective la UE, când mecanismul trebuie să devină pe deplin funcțional. DI Codreanu a intervenit și a explicat că fără adoptarea Legii, RM nu poate încheia negocierile pe clusterul 6, evidențiind importanța menținerii vitezei accelerate de integrare. DI Botica a comunicat că MF acceptă argumentele și-și retrace această obiecție.

DI Igor Moldovan a prezentat propunerea MF de unificare a noțiunilor de „asistență umanitară” și „componenta de asistență umanitară”, invocând percepția că acestea ar desemna aceeași acțiune. A oferit citire definițiilor respective din proiectul de lege și a explicat că introducerea expresiei „componenta de asistență umanitară” a rezultat din solicitarea MF de a exclude noțiunea de „fond” în varianta anterioară. Totodată, a subliniat că, din perspectiva MAE, cele două concepte au valori operaționale diferite, dar complementare: „asistența umanitară” desemnează un set de acțiuni concrete, iar „componenta” este instrumentul bugetar care asigură resursele necesare acelor acțiuni. Argumentația MAE a vizat nevoia de claritate terminologică și flexibilitate financiară, aliniate la bunele practici internaționale și standardele OCDE/UE, astfel încât să poată fi reacționat prompt în caz de crize umanitare. S-a menționat că o separare clară previne confuzia între acțiunile efective și resursele dedicate și asigură coerență normativă în calitatea RM de potențial stat donator. DI Botica a sugerat parcurgerea succintă a poziției MAE și a argumentelor prezentate în tabelul de sinteză, reiterând că, în fond, „componenta de asistență umanitară” este o cotă din bugetul cooperării internaționale, destinată activităților de asistență. A recomandat reformularea în sensul unei exprimări clare și fără ambiguități, propunând exprimarea: „cotă din bugetul destinat cooperării internaționale, alocat asistenței umanitare”. Dna Chirilă a exprimat acordul de principiu cu noțiunea de „cotă procentuală”, care ar putea fi corelată cu dispozițiile art. 17 alin. (3) din Legea nr. 181. Cu toate acestea, a ridicat problema lipsa unui mecanism de monitorizare, subliniind că simpla instituire a unei cote procentuale, fără urmărirea execuției, ar avea caracter declarativ. DI Moldovan a precizat că, deși UE și OCDE nu impun cote fixe, recomandările converg către stabilirea unor limite minime orientative, ca expresie a angajamentului statului. A menționat că o astfel de prevedere nu restrânge capacitatea MAE de execuție bugetară, ci o consolidează, fiind favorabilă în raportările internaționale și în consolidarea imaginii RM ca donator. A adăugat că propunerea provine din experiența României, care a constatat utilitatea practică a unei astfel de prevederi. MAE a subliniat importanța păstrării „componentei de asistență umanitară” atât în Plan, cât și în Program. Discuția a evoluat spre identificarea unui compromis între stabilirea unei cote și nevoia de flexibilitate la alocare și execuție. Dna Chirilă a indicat riscul ca, în lipsa unor mecanisme clare de urmărire, alocările să nu fie diferențiate între asistența pentru dezvoltare și cea

umanitară. Dl Codreanu a contraargumentat, arătând că există tendința generală de a concentra bugetele pe dezvoltare, în detrimentul componentei umanitare, motiv pentru care o cotă dedicată este o practică de protecție a acestei destinații. Ulterior, procentul va fi stabilit prin decizie a Comitetului consultativ. Dl Botica a evidențiat necesitatea unei linii bugetare distincte, pentru a asigura trasabilitate și raportare adecvată. În paralel, a sugerat reformularea definiției în termeni largi – ca parte din bugetul cooperării internaționale, destinată activităților de asistență umanitară, fără specificarea procentelor sau a unui plafon minim absolut. Dl Moldovan a atras atenția că gestionarea este responsabilitatea exclusivă a MAE, iar dacă se va recurge la clasificare bugetară cu două linii, MAE trebuie să poată realoca fondurile în funcție de priorități, în baza planului și programului. Dna Chirilă a confirmat că alocările MAE vor fi evidențiate prin clasificare bugetară distinctă, fără a restrânge autonomia funcțională, iar fondurile vor putea fi urmărite cu ușurință. În concluzie, propunerea MAE de menținere a „componentei de asistență umanitară” a fost acceptată. Propunerea privind includerea componentei în Plan și Program a fost susținută.

Cu referire la noțiunea de „costuri auxiliare” dna Chirilă a exprimat rezerve conceptuale, indicând că formularea poate induce ideea unor transferuri directe de fonduri din bugetul MAE către beneficiari externi, ceea ce, în opinia sa, necesită clarificare. A subliniat că, din perspectiva cadrului bugetar actual, transferurile prin trezorerie nu implică costuri suplimentare, întrucât comisioanele bancare sunt acoperite centralizat de către MF. Dl Moldovan a explicat că, în practică, odată cu operaționalizarea sistemului de implementare, vor apărea inevitabil operațiuni bancare și financiare specifice, în funcție de natura fiecărui proiect. A dat exemplul unei eventuale intervenții în reabilitarea unei școli într-un stat prioritar, unde mijloacele bugetare alocate în lei vor fi convertite în moneda statului respectiv, generând astfel costuri auxiliare inevitabile, chiar dacă acestea nu sunt vizibile la nivel trezorerial. Dna Chirilă a reiterat că, în sistemul actual, nu există pierderi generate de conversii valutare, întrucât conversia se face la cursul oficial BNM. Dl Botica a cerut clarificări privind sensul „diferențelor de schimb valutar”, întrucât fondurile nu sunt păstrate în valută, ci convertite punctual, la momentul transferului. Dl Moldovan a subliniat că scenariile de implementare în contexte externe pot presupune costuri legate de taxe locale, accize sau alte cheltuieli administrative aplicabile în țările beneficiare – acestea nefiind previzibile ex ante, dar fiind reale și recurente. În acest context, a făcut distincția între costurile de implementare și cele auxiliare. De regulă, aceste ultime sunt acceptate și integrate în tratatele internaționale sau acordurile de finanțare, fără a afecta suma alocată pentru obiectivul principal. Dl Botica a subliniat că toate sumele, indiferent de destinație, sunt alocate prin bugetul de stat și evidențiate distinct. A menționat că exemplul dat este similar cu cel al misiunilor diplomatice, unde cheltuielile de transfer sunt absorbite instituțional, fără reflectare în sarcina entității beneficiare. A reiterat că tranzacțiile sunt efectuate prin trezorerie, conform dispozițiilor de plată prezentate de MAE, iar comisioanele bancare sunt achitate de MF. În cadrul discuției telefonice și prin email din 23 mai 2025, MF a acceptat că noțiunea de „costuri auxiliare” va avea următorul conținut: *costuri auxiliare* – costuri de suport, necesare pe durata implementării activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. MAE este de acord.

La noțiunea „plan” urmează a fi revizuit „exercițiul” și înlocuit cu „anul bugetar”. MAE a acceptat poziția MF.

În cadrul examinării dispozițiilor articolului 5 lit. d) din proiectul legii, reprezentanții Ministerului Finanțelor au solicitat excluderea acestei litere, argumentând că prevederea este deja acoperită de dispozițiile articolului 11 și, astfel, se creează o dublare normativă. Dna Chirilă (MF) a explicat

că, potrivit art. 21 din Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice, autoritățile în domeniul finanțelor publice au responsabilitatea de a asigura gestionarea mijloacelor în conformitate cu principiile bune guvernări. Totodată, a menționat că Ministerul Justiției (MJ) solicitase anterior excluderea articolului 11, dar și-a retras între timp obiecția – fapt confirmat de dl Moldovan. Dl Moldovan a subliniat că Legea 181 utilizează explicit sintagma „utilizează mijloacele financiare”, iar în acest context, formularea de la lit. d) nu contravine cadrului legal general. Acesta a explicat că articolele 5 și 11 au funcții diferite în arhitectura legii: articolul 5 este inclus în Cadrul instituțional, definind rolul de coordonare al MAE, în timp ce articolul 11 face parte din Cadrul de finanțare, unde sunt stabilite modalitățile de administrare (directe și indirecte) a fondurilor. Dl Botica a intervenit pentru a clarifica că, în opinia MF, norma generală din Legea 181 este suficient de cuprinzătoare și, prin urmare, nu se justifică o reiterare în articolul 5. Cu toate acestea, a admis că este necesară o specificare în legea specială că MAE are un rol clar în gestionarea activităților reglementate. Dna Chirilă a subliniat că articolul 11 oferă cadrul cel mai adecvat pentru a reglementa acest aspect. În privința terminologiei, dna Chirilă a recomandat utilizarea expresiei „asigură gestionarea”, în conformitate cu vocabularul consacrat al finanțelor publice. Dl Botica a propus alternativa „gestionează”, pe considerentul clarității și al simplității juridice. Dl Moldovan a evidențiat însă diferența de nuanță între termenii „utilizează” (care presupune acțiune concretă de implementare) și „gestionează” (care poate avea conotații mai generale de supraveghere și planificare), menționând că MAE, în calitate de autoritate implementatoare, exercită în mod direct atribuții de utilizare a fondurilor. Totuși, s-a căzut de acord că în articolul 11, în scopul evitării unui potențial dezechilibru de poziționare instituțională, MAE nu va fi nominalizat în mod expres în deschiderea articolului, ci va fi utilizată o formulare generală, care să permită o interpretare echilibrată și interoperabilă cu alte instituții. Lit. d) din art. 5 va fi ajustată, prin înlocuirea sintagmei „utilizează” cu „gestionează”, în spiritul terminologiei Legii 181. Articolul 11 va fi păstrat, cu reformulare astfel încât MAE să nu fie menționat în mod proeminent la începutul articolului, menținând un caracter neutru și funcțional al normei. MAE a acceptat propunerea MF, fiind de acord cu soluția de compromis pentru asigurarea coerenței legislative și a rolului său instituțional.

În cadrul discuțiilor privind redactarea articolului 5 lit. k) din proiectul legii, dl Igor Moldovan a menționat că MAE a luat în considerare obiecția formulată de MF referitor la modalitatea de stabilire a criteriilor și a solicitat opinia partenerilor de dialog asupra formulei propuse, respectiv adoptarea criteriilor prin ordin al ministrului. Dna Chirilă (MF) a exprimat rezerve, subliniind că, din perspectiva rigurozității reglementării, aceste criterii ar trebui să fie aprobate prin hotărâre de Guvern (HG). Dl Moldovan a explicat că, având în vedere caracterul extrem de dinamic al domeniului și specificul cooperării internaționale, este probabil ca statul să necesite mai multe seturi de criterii, elaborate în funcție de directivele internaționale relevante și cu respectarea principiilor de bună gestiune financiară. A fost invocată practica diversificată din statele membre ale UE, în care astfel de criterii sunt stabilite fie de ministere, fie de agenții implementatoare sau prin regulamente de aplicare. În context, dna Chirilă a făcut trimitere la Regulamentul 1257 al UE, care prevede un cadru de referință pentru stabilirea criteriilor, sugerând că, în logica acestuia, ar fi oportun ca aceste criterii să fie reglementate la nivel de Regulament, urmând ca detaliile să fie eventual delegate unui ordin ministerial. Dl Moldovan a confirmat că directivele principale ale UE sunt deja stabilite prin reglementări europene, ceea ce permite statelor membre un anumit grad de autonomie în transpunerea acestora. Dl Botica a opinat că, pentru a garanta securitatea juridică și coerența cadrului normativ, ar fi mai sigur ca aceste criterii să fie stabilite de Guvern. Dl Moldovan a dat asigurări că stabilirea criteriilor nu va fi făcută în mod discreționar de MAE, ci va reflecta

capacitățile instituționale, obiectivele de politică externă și prioritățile tematice și geografice asumate de statul român în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare. S-a subliniat caracterul larg al noțiunii de beneficiar, ceea ce justifică necesitatea unei abordări flexibile, adaptabile la specificul fiecărei intervenții. În urma discuțiilor, a fost agreată excluderea expresă a sintagmei „adoptate prin ordinul ministrului” din proiectul legii. S-a convenit ca criteriile de eligibilitate să fie detaliate ulterior în cadrul Regulamentului privind mecanismul de implementare, care va conține suficiente elemente de ghidare pentru MAE în procesul de stabilire a acestora. Dl Botica a exprimat încredere în capacitatea instituțională a MAE, echivalentă din punct de vedere al credibilității cu cea a Guvernului, iar flexibilitatea solicitată a fost considerată rezonabilă și necesară în contextul operațional al politicilor de cooperare. Dl Codreanu a completat printr-o prezentare succintă a modului concret în care criteriile vor fi aplicate în cadrul procedurilor de selecție. Propunerea MAE de eliminare a referirii exprese la ordinul ministrului a fost acceptată de comun acord, urmând ca reglementarea detaliată a criteriilor să fie realizată în Regulament, cu respectarea principiilor europene și a cerințelor de transparență.

Litera l), textul urmează a fi revizuit, în condițiile în care art. 5 stabilește atribuțiile MAE în general, iar ministrul afacerilor externe exercită conducerea ministerului. MAE acceptă. Lit. l) a fost modificată conform prevederilor art. 4 din proiect.

În continuarea discuțiilor, s-a abordat articolul 8, alineatul (1), litera b), pentru care Ministerul Finanțelor a propus reformularea în sensul reflectării explicite a caracterului bugetar al cheltuielilor, respectiv: „cheltuielile estimate pentru implementarea activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și pentru asistență umanitară, cu respectarea limitelor de cheltuieli prevăzute în aceste scopuri în bugetul de stat/cadrul bugetar pe termen mediu”. Dl Moldovan a precizat că această formulare își găsește deja corespondentul în art. 10 alin. (2) din proiect, însă, pentru a evita orice ambiguitate, MAE a acceptat completarea textului acestui alineat cu sintagma „în limita cheltuielilor prevăzute în aceste scopuri în cadrul bugetar pe termen mediu”. Astfel, propunerea Ministerului Finanțelor a fost acceptată.

MF a solicitat includerea cheltuielilor estimate și ajustarea perioadei de patru ani la trei ani, în concordanță cu cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, a propus introducerea unor elemente suplimentare (obiective, indicatori etc.) în structura Programului, conform HG nr. 386/2020. MAE a argumentat că Programul are un caracter strategic distinct și a agreat revizuirea redacției pentru a reflecta mai clar această abordare, fără a prelua integral modelul HG 386. MF a acceptat poziția MAE.

Cu referire la solicitarea MF privind completarea structurii Programului cu elemente precum obiective, impact, indicatori de monitorizare etc., în scopul alinierii la Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea strategică, MAE a argumentat că această solicitare nu este aplicabilă. HG nr. 386/2020 se referă strict la planificarea națională a dezvoltării socioeconomice interne, în timp ce Programul reglementat de proiectul de lege vizează angajamentele internaționale ale statului ca donator și este adaptat cerințelor de transparență și eficiență din domeniul cooperării pentru dezvoltare. Aplicarea structurii interne la un document de politică externă ar crea suprapuneri și confuzii nejustificate. Argumentele MAE au fost considerate pertinente, iar poziția sa a fost acceptată.

Referitor la articolul 10 alin. (1), MF a exprimat îngrijorări privind posibila contradicție între prevederea care permite APL să finanțeze activități din bugetele proprii și articolul care statuează că RM asigură finanțarea din bugetul de stat. DI Moldovan a clarificat că nu există contradicție: articolul 6 alin. (1) conferă autorităților centrale și locale posibilitatea de a contribui din bugetele proprii, în limitele competențelor, în timp ce articolul 10 subliniază rolul statului ca donator principal. Cele două norme sunt complementare și reflectă principiile autonomiei locale și descentralizării. Explicațiile au fost acceptate de MF.

În privința articolului 10 alin. (2), MF a considerat că acesta dublează prevederile art. 8 alin. (1) lit. b). MAE a reiterat că abordarea este corect structurată, iar estimările bugetare sunt deja prevăzute la art. 8. Pentru a asigura claritate și conformitate cu principiile bugetare, MAE a acceptat completarea alineatului 2 cu sintagma „cu respectarea limitelor de cheltuieli prevăzute”, conform propunerii MF. Propunerea a fost acceptată în această formă de ambele părți.

MF: Măsurile de cooperare internațională, indicate în proiect (sprijin bugetar direct, granturi etc), nu sunt bazate pe un set clar de criterii de eligibilitate, precum sunt menționate în Regulamentul UE 2021/947. Mai mult, toate Regulamentele urmează a fi aprobate de Guvern, iar conform prevederilor Legii nr. 100/2017 Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Obiecția a fost clarificată în cadrul ședinței interinstituționale din 20.05.2025. Nu se acceptă. MF a acceptat poziția MAE că prevederile menționate se vor regăsi în Regulamentul privind mecanismul de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

MF: Sunt evazive prevederile de „utilizare a mijloacelor financiare” în temeiul „acordului/.... sau a ordinului ministrului afacerilor externe”, în lipsa criteriilor clare de stabilire a temeiului (actului normativ) de aprobare a transferului de mijloace bugetare. Respectiv este necesar de a descrie distinct mecanismele de aprobare a transferurilor de mijloace financiare. Obiecția a fost clarificată în cadrul ședinței interinstituționale din 20.05.2025. Nu se acceptă. MF a acceptat poziția MAE că prevederile menționate se vor regăsi în Regulamentul privind mecanismul de implementare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară.

Semnează:

Pentru MAE: Alexandru Codreanu, șef Direcție cooperare cu Uniunea Europeană;

Pentru MF: Vasile Botica, șef Direcție Generală politici bugetare sectoriale.